Baker Ferenc

1885

1935

1885-1935

AZ UTE
50 ESZTENDŐS
TÖRTÉNETE

1885-1935

HUNGÁRIA NYOMDA R. T. BUDAPEST

Ü N N E P

Ünnepeden UTE szívből köszöntelek,
Ki bölcsődnél is ott álltam melletted!
Mikor ifjú hévvel életre keltettünk;
Akkor vágyunk voltál, ma a büszkeségünk.
Ötven év felettünk ahogyan elhaladt,
Olyan lettem én, mint a tél hó alatt.
De neked az egy év, az csak egy röpke nap,
A te időd soha vég felé nem halad.
A harc, a sok küzdés tett erőssé téged,
S a győzelmi babér mindörökké éltet.

Isteni lehelet a testben a lélek,
Mit az élet végén tőlünk számon kérnek.
De mert az ép lélek csak ép testben lehet;
Így szolgál az UTE ember és Istennek.
Balsorsban is volt ám elég részed, jussod,
Mikor a harctéren sok fiad elhullott.
És hogy a gonoszok szétosztották a hont,
Téged is lesújtott a fájdalom, a gond.
De a hon egére az első csillagot,
Ami nekünk áldást és nyugtot is hozott,
Akkor szerezte meg azt a te csapatod,
Mikor a külföldön győzelmet aratott.

Ahogy ezt elérted, versenyid azóta
Mindegyik olyan, mint a nemesi torna.
Így idézed elénk a lovagok korát,
S csapásról-csapásra sújtasz is jókorát
Azokra, kik bátrak és kiállnak ellened,

Meg is becsülnek ám mindenütt tégedet.
Az UTE nevét meg annyira emelted,
Hogy ahol te állasz, szédítőn felettem,
Oda már csak szárnyon szállhat fel a lelkem.

De a csapathoz ám vezér kell az élen,
Ki a gyeplőt tartja bölcsen és keményen.
Volt is aki téged mindig úgy vezetett,
Hogy a viadalban neked győznöd kellett.
Most meg olyan vezért követ ez a csapat,
Akiben van lélek, erő és akarat.
Aminő száz évben is csak nagy ritkán akad.
Az ő érdeme az, hogy az UTE halad,
Talpig igaz ember, csupa szív e férfi,
Aki ezt a várost s a honát úgy védi.
Ezért örök hála, s dicsőség jár néki.
Minden lépte nyomát csak áldás kíséri.
Hajdan kard és tornán múlt a haza sorsa,
Ma az UTE lett a lovagok otthona.
Ez is a vezérnek óhajtása, vágya.
Ilyen a nemes szív tiszta szép világa.
A félszáz év alatt a legelső helyet,
Az elsők között is, ahogy megszerezted,
Legszebb babérágat ez nyújtotta neked,
Ezt a dicsőséget meg is érdemelted,
Hozzád szállok én most, lelkünknek szülötte,
De hát ugyan mit is kérjek én őtőle?
Mikor helyét mindig híven betöltötte.

Ez a nap határkő. Mily remek állomás!
Ilyen legyen mindaz, ami jön, soha más.
Minden határkőnél, minden ötven esztendő,
Mindig dicsőséget hozzon a jövendő.
De a határkőnél álljunk meg egy szóra,
Nézzünk csak előre és vissza a múltra.
Léted kikkel kezdtük, legtöbbnek lelke már
Réges-rég az égen csillagok között jár.
De te örökké élsz, mint a Phőnix madár,

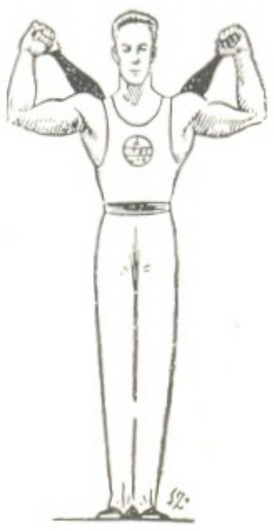
Mert rád minden öltőn csak újabb élet vár.
Kik még itt maradtunk, szebb időket láttunk,
Mikor duzzadt karral a sorban mi álltunk.
Nincs is már minékünk semmi kívánságunk,
Ezért jobb időt csak tinéktek kívánunk.
De egyet ám mégis kérünk a jövőre,
Hisz a szívetek is ezért ver örökre,
Igaz hűséggel az édes magyar honért,
Lánggal égő hévvel nagy magyar hazánkért.
UTE mindig bátran, büszkén csak — előre!

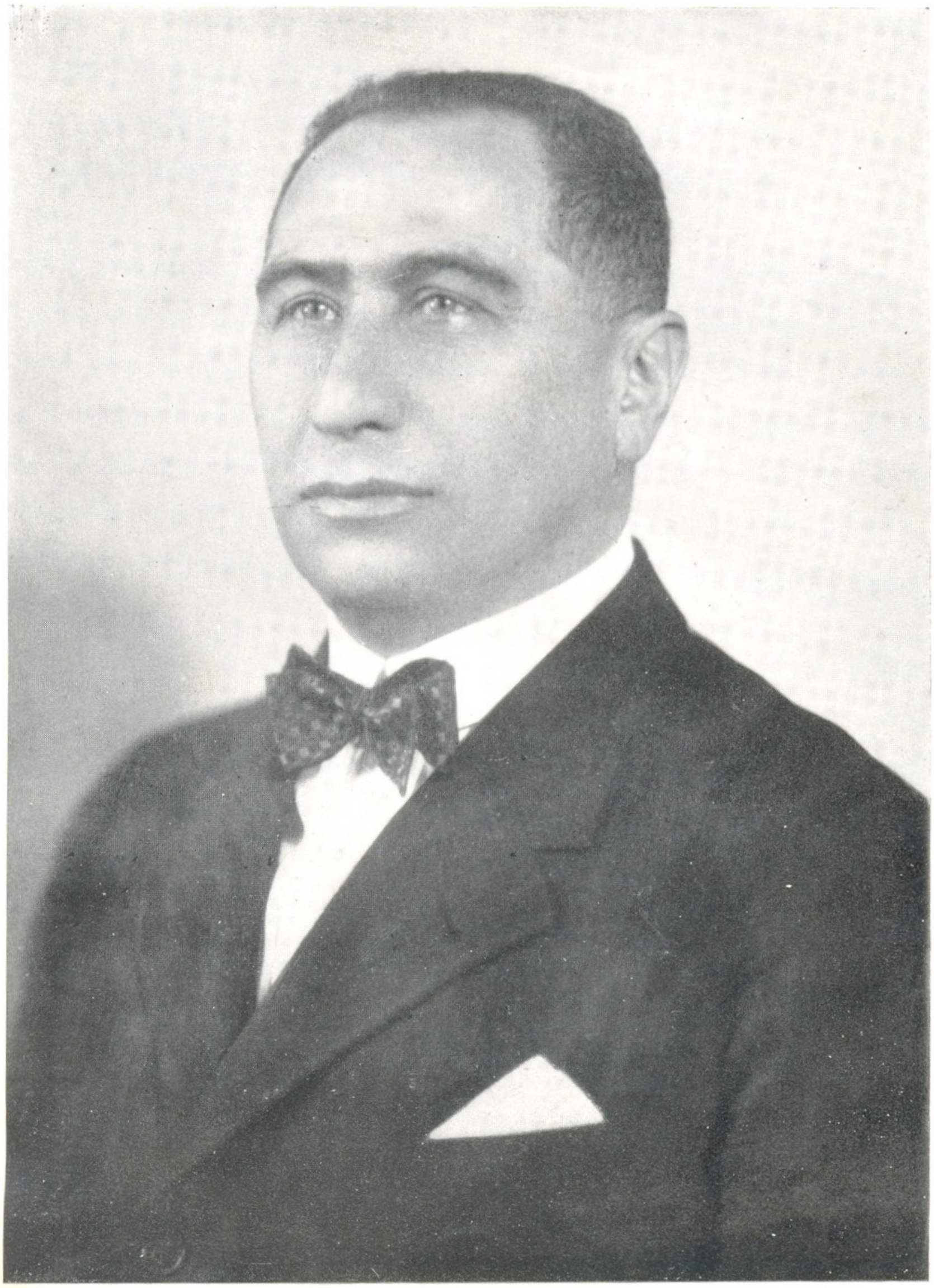
dr UGRÓ GYULA
(1935)

Dr. Ugró Gyula

† Goll János

Aschner Lipót

«Csak törpe nép feledhet ős nagyságot,
Csak korcs utódok hős elődöket...»

Az Ujpesti Torna Egyesület 1935-ben fennállásának ötvenedik évfordulóját ünnepli. Fél évszázad — — —. Porszem a világmindenség szemszögéből, de nagy idő a mi életünkben.

Ötven esztendővel ezelőtt nagy elődeink elindítottak útjára egy kis egyesületet, amely bőségesen kivette részét győzelmes harcokból, diadalmas küzdelmekből.

Mint a magyar sportnak és a magyar ifjúságnak egyik lelkes fanatikusa, a legnagyobb szeretettel állok én is, mint az egyesület jelenlegi vezetője, ennek a békés, de mindenekfelett nemes harcnak a szolgálatába, amely a sport vetélkedésein keresztül példát ad a legszélesebb tömegeknek, miként kell odaadással, önzetlenül, céltudatosan küzdeni a sport ideáljaiért, mely ifjúságunk jellemének, testi egészségének fejlesztésével, megacélozott erejű, egymást megbecsülni és szeretni tudó igaz magyar embereket nevel hazánknak.

A történelem az életre tanít meg bennünket. Ezért adjuk itt közre az UTE első fél-évszázadának leírását. Akik olvassák, nyerjenek buzdítást tettekre, melyek a magyar trikolor s a lila-fehér színek dicsőségét fogják szaporítani, gazdagítani. Az ügyszeretet, lelkes munkakedv és kitartás szárnyán juthattunk csak el a klub életének 50. esztendejéig. Ugyanezt kérem ma itt, az UTE félszázados történetének első lapján az egyesület minden tagjától. És akkor nyugodtan bocsáthatjuk a lila-fehér zászlót a további sikerek dicsőséges útjára.

Ujpest, 1935 május hó.

ASCHNER LIPÓT

A technika és a modern kultúra fejlődésével együtt nőtt naggyá hazánk legnagyobb gyárvárosa, Ujpest és szinte vele egyidőben fejlődött a legkisebb kezdettől annak reprezentatív egyesülete, az Ujpesti Torna Egyesület. Egy fél évszázad előtt Ujpest még jelentéktelen község volt a főváros tőszomszédságában, de élt benne egy nemes, minden szépért és jóért lelkesedni tudó fiatalság, amely hihetetlen gyorsasággal tudott az ujpesti homokból virágzó gyárvállalatokat, virágzó ipart, izmos kereskedelmet és életrevaló intelligenciát teremteni.

A magvetésnek ebben a termékeny időpontjában alakult meg a mi egyesületünk, melynek 50 évi küzdelmes munkájáról kell most lehetőleg hű képet vetítenünk mindazok elé, akiket a magyar sport történelmének ujpesti, lila-fehér fejezete érdekel. 50 év hű történetét összefoglalni igen nehéz feladat, mert míg az utolsó 10—20 év eseményei szinte élőképekben vonulnak el szemeink előtt, addig az azt megelőző időkről csak egy letűnt kor távlatából, néhány szemtanú emlékeiből, vagy az ujságok gyér tudósításaiból szerezhetünk tudomást.

50 év nagy idő egy egyesület történetében. A sors különös kegye juttatott el bennünket ehhez a gyönyörű jubileumhoz, amelynek küszöbén szeretettel és hálával kell visszagondolnunk azokra a kiváló vezetőkre, akik az UTE történetének ugyanúgy kimagasló alakjai, mint ahogy a világtörténelemnek és minden egyes nemzetnek megvannak a maga héroszai. Az UTE történelme is bővelkedik ilyen kiváló egyéniségekben, akik mindig olyankor vették kezükbe a gyeplőt és irányították a fejlődés egyedül üdvözítő útjára a lila-fehér egyesületet, amikor leginkább volt szükség segítségre, mikor leginkább kellettek hivatott vezetők.

Az UTE történetét megirhatnók úgy is, mint azt a legnagyobb magyar drámaíró, Madách Imre tette örökéletű művében, az egyes korok kimagasló férfiait és típusait vonultatva el szemünk előtt, vagy olymódon, mint az a képtárakban szokott történni, hogy ugyancsak korok szerint osztják be képek különféle sorozatait, de célszerűbbnek tartottuk ennél azt a megoldást, hogy az utolsó 10 év még előttünk levő, sikerekben legdúsabb korszakát külön választva, szakosztályok szerint csoportosítsuk, a céltudatos, kitartó és tervszerű munka első idejét pedig a kronológia rendjéhez híven, csupán nagy vonásokban tárjuk az olvasó elé.

1885-ben történt, hogy néhány sportolni vágyó ujpesti fiatalember megalakította a ma már 50 esztendős Ujpesti Torna Egyesületet. Minthogy a testedzés formái közül hazánkba elsőnek a torna vonult be, csak természetes, hogy az ujpesti sportolók első tömörülése szintén a torna jegyében ment végbe. Az alapítók az ifjúság tüzes lelkesedésével állottak az új eszme hivőinek sorába és kitartó munkával láttak neki a fiatal egyesület megszervezésének. A kezdeti ambició halhatatlan bizonysága az a tény, hogy az UTE születésével egybeeső 1885. évi országos kiállítással kapcsolatosan megtartott országos tornaversenyen az új alakulás 40 tagú tornász-csapata már résztvett, a díjazott csapatok között szerepelt és elismerő oklevelet kapott győzelme jutalmául. Halljátok tehát az 50 éves UTE mai ifjai: a lila-fehér színek az első startnál győzelmet arattak!

Az alakulásról sárga, fakult fóliánsok regélnek, amelyek aranybetűit olvasva héroszokat látunk, hősöket, akik kutató szemekkel, alkotásra ihletett lelkülettel már a magyar testnevelés kőkorszakában megértették a test kultuszának fenséges hivatását. Megértették akkor, amikor Ujpest városa még fejlődésének legelején állott. Ezeknek a hősöknek nagyrésze már a misztikus halhatatlanság örök világába költözött, de emlékük él, örökké élni fog a hálás utókor szívében. Úgy érezzük, hogy róluk egyesületünk történetének legelső lapjain a kegyelet mélységes hangján kell megemlékeznünk. Az Isten áldja őket haló poraikban is!

A sors azonban nem volt egészen mostoha. Megadta nekünk, hogy alapítóink kis töredéke megélje az UTE 50 esztendős jubileumát és velünk ünnepeljen. Ennek a még ma is élő és velünk érző kis töredéknek élén első helyen kell említenünk Ugró Gyula doktort, első főtitkárunkat, az UTE apját. Az ő markáns egyénisége, tartalommal teljes, lobogó tűzű ifjúi akaratereje jelentette azt a szilárd alapot, amelyen most már félszáz esztendő rengeteg alkotása tornyosodik előttünk. Ő volt az UTE első szellemi vezére és hogy benne értékes embert talált az alakuló UTE, annak legfényesebb bizonysága, hogy később ő lett Ujpest városának első polgármestere.

A Deák ucca egyik kis házában, Goll János kereskedelmi iskolai tanár portáján, a vendégszerető házigazda szűkebb baráti társasága, Ugró Gyula, Berényi Antal, városunk későbbi főjegyzője és Székely Ábris beszélte meg egy sportegyesület megalakításának szükségességét. A szándékot gyorsa

követte a tett és a piactéri iskola egyik tantermében vagy húsz lelkes ifjú kimondotta az UTE megalakulását. Az alakuló közgyűlés azonnal meg is választotta az UTE első tisztikarát: Goll János elnök, győri Farkas Gyula alelnök, Ugró Gyula titkár, Székely (Sonnenfeld) Ábris pénztáros, Elsner Róbert ellenőr, Héderváry (Hádl) Sándor jegyző, dr. Kolpaszky István ügyész, Berényi Antal művezető. Az első választmány tagjai: Lukács Károly, Székely (Schwartz) Henrik, Romlaky Béla, Künsztler Adolf, Hádl Fülöp, Székely (Sonnenfeld) Ignác, Szerémi Tibor és Gruber Henrik.

Az új egyesület az akkori idők szellemének megfelelően a szertorna és szabadgyakorlatok kultiválását vette programjába. Ámde ehhez helyiségre is szükség volt. Megfelelő tornateremmel még egyetlen ujpesti iskola sem rendelkezett abban az időben, ilyet építeni pedig anyagi okokból lehetetlen volt. Alapítóink összeadták garasaikat, kibérelték az István-téren újonnan épített Heisz Tamás-féle ház 2 szobáját, áttörték a közfalat, a Wolfner-gyár megajándékozta őket egy kocsi használt cserrel — és ez az áttörtfalu, cserrel behintett padlóju kis lakás lett az egyesület első helyisége. Így lépett be a Wolfner család egyesületünk életébe és azóta sem szűntek meg egy pillanatra sem mindig készséges támogatóink lenni. Így most már volt tornaterem, — berendezés nélkül. A szabadgyakorlatok már javában folytak. Berényi Tóni bátyánk vezényszavára pattogott a «jobbra át» és még többször a «visszakozz», szertornáról azonban még csak az álmok világában lehetett beszélni, mert a tornaszerek beszerzése az akkori fogalmak szerint sok pénzbe került volna.

A legnagyobb szükség idején megjelent hát az első mecénás. Nem az állam, nem is a község, még kevésbbé valami gazdag ujpesti gyáros, bankár vagy a nábob újpesti földesúr képében, hanem egy szegény alapítónk személyében. Első alelnökünk valami főnyeremény vagy örökség útján 60.000 pengő-forinthoz jutott és csakhamar korlát, nyujtó, ló, súlyzók, kötelek, vívómaszkok, pengék és más tornaszerek sokasága ékesítette a szerény tornatermet. Az egyesület tehát a vívással is foglalkozhatott. A tagok az akkori tornaórákon vezetett napló bizonysága szerint szorgalmasan dolgoztak és heti négy estén áldoztak a test kultuszának. A fővárosból a nagytekintélyű Bockelberg művezető, a német torna e kitünő és közismert specialistája, továbbá Brozer és Fassberger ismert előtornász járt ki Újpestre,

hogy előkészítse az UTE első tornászcsapatát az országos tornaversenyre. Amint már említettük, a csapat helyezve lett és a győzelem szimbóluma érmek és serleg helyett, egy egyszerű, cifrázott betűkkel írott oklevélnek nevezett kartónpapiros volt. A győzelem örömére megszületett dr. Ugró Gyula tollából az első UTE-induló, amelynek eredeti kéziratát az oklevéllel együtt ma is drága ereklyeként, féltő gondossággal őrizzük.

A első siker pezsgő társaséletet varázsolt az UTE hajlékába, meglett az első UTE-bál és csakhamar a Torna-Egylet lett Újpest aranyifjúságának társadalmi központja. Maga a sporttevékenység esztendőkig kizárólag a szobatornára szorítkozott. Az áttört falú tornateremben minden a régiben maradt, csupán a padlózatot helyettesítő csert frissítették fel évente egyszer. Heti három estén át folytak a gyakorlatozások, hogy aztán a negyedik estén már a tornászcsapat összmunkája következzék, mert az első győzelemtől felbuzdult fiatal egyesület évente kétszer is megrendezte a maga dísztornáját és legtöbbször a társegyesületek ünnepségein is képviseltette magát mintacsapatával. Természetesen csattogtak a pengék is, mégpedig egyelőre a cserpadlón, mert a vívómaszkot ugyanazok öltötték fejükre, akik a szereken bumliztak, vagy a szabadgyakorlatokon vettek részt. Specializált vívókról akkor még annál kevésbé lehetett beszélni, mert a vívóversenyek abban az időben a legnagyobb ritkaságszámba mentek.

Így ment ez vagy három évig. Nem volt más, mint torna meg vívás és farsangon a híressé vált UTE-bál, amely csakhamar Újpest nagyközség reprezentatív táncestélye lett és amely belépőjegyekből és felülfizetésekből viszonylagosan jelentős jövedelmet hozott az egyesületnek. A tornaórák tehát monoton egyhangúsággal peregtek le és az egyesület vezetői érezték, hogy új irányzatot kellene szabni az egyesület életének és az 1888. esztendő ezt meg is hozta. Az akkori magyar sportélet legjobb hangzású családjának egyik legtehetségesebb sarja, barátosi Porzsolt Gyula Újpestre költözött, átvette az UTE művezetői tisztét és csakhamar új irányba terelte az egyesület tevékenységét. A sablonos német tornát ugyan ő is megtartotta, de melléje tréfás játékokat vezetett be és különösképpen az ő különleges nyujtó- és korlátgyakorlataival öntött új kedvet és ambíciót a már-már unatkozó tornászifjakba. Még 1887-ben új elnök került az UTE

élére Mády Lajos ref. lelkész személyében, aki ugyancsak értett hozzá, hogy az UTE társadalmi jelentőségét fokozza és az ő ideje alatt az egyesület már Újpest ifjúságát csaknem teljes számban magához öleli. Mády elnökségének öt esztendeje alatt az akkori idők szellemének megfelelően a rendszeres tornatermi munka folyt, de emellett az egyesület a rendes évi dísztornán kívül az ugyancsak évenként megrendezett és azóta tradícióvá vált UTE-bálon keresztül adott életjelt magáról.

1892-ben Csepcsányi Béla gyógyszerész lett az UTE új elnöke, aki szintén öt esztendeig állott az egyesület élén. Az ő ideje alatt tünt fel mint kitünő tornász Grünbaum Ede, aki még a legutóbbi években is fiatalos rugalmasságával vezette rohamosan fejlődő kerékpár-szakosztályunkat, mint az egyesület egyik alelnöke. Ki ne emlékeznék kortársai közül az ő végnélküli óriásforgásaira, merész szaltóira és precíz mérlegeire? Az UTE mai vezetői közül többen bizonyára kis diákkorukban látták és szédültek bele. A Porzsolt-vezette új irányzat népvándorlása az egyesületbe szólította a Hédervári-fiúkat, az Odry-, Várnai- és Liszer-testvéreket. Őket követte Blum Samu volt vezérünk, mai tiszteletbeli tagunk, Harsányi Kálmán, a kitünő író, majd Heufeld Hugó, Orosz rendőrtanácsos, Venczel, hazafi Szőcs Bertalan, a Palotaiak és később Labiner Gyula, mai alelnökünk.

A századvég generális fejlődése az embersport területén is jelentkezett. Nyugaton már rég elhagyták a tornatermeket, a torna birodalmát az atlétika foglalta el és a sportolók kikívánkoztak az Isten szabad ege alá. A friss levegő, a mezők, a rétek ózondús illata valójában jobban megfelelt a testedzés céljainak, mint a csertől dohos, zárt tornatermek. A külföld példáját, ha nagysokára, követték hazánk sportolói is. A millenáris esztendőben megszületett fővárosunkban a Millenáris-pálya, amely még ma is fennáll. Ezen a pályán, valamint az üllőiúti Orczy-kertben már szabadtéri versenyeket rendeztek. Persze a kezdő esztendők naivitásához mért keretekben. A szöges cipőt akkor még hírből sem ismerték és hosszú tornásznadrágban futott az atléta.

A főváros tőszomszédságában a jó példa csakhamar követőkre talált és az UTE a palotai erdőben megtartott szabadtéri tornaversenyeire már bevonult az atlétika is. A programba felvették a rúdugrást — a győztes felvitte 210 centiméterig — és a kombinált távol-magasugrást. Ez utóbbi ver-

senynél még dobogót használtak és a rekord 120 cm magas és 4 m távol volt. Olyan eredmények ezek, amelyeket a ma ifjúsága bizonyára megmosolyogna, de mégis ezekből virult ki hazánk egyik legnagyobb sportegyesülete. Ezen az erdei tisztáson lezajlott tornaversenyen rendezték meg Újpesten az első szabadtéri vívóakadémiát is, nagy gaudiumára a «pályát» körülövező ingyen publikumnak, amelynek az tetszett legjobban, hogy a drótsisakos, párnázott kesztyűs, állig begombolkozott vívók miként püffölik egymást végkimerülésig.

A szabadtéri torna azonban csak rövid életű volt. A modern haladás szelleme nem tűrt megállást, minden sportot hosszakkal vert egy új játék — a labdarúgás. A fővárosban a BTC, a MUE, a Műegyetemiek már vígan rúgdalták a labdát, de Újpestre még nem került ki a futball. Az akkori UTE erre érthetően nem volt berendezkedve. Egy új generáció, a Pesten tanuló ifjúság, a középiskolások, kereskedelmisták és ipariskolások hozták ki az első gömbölyű bőrlabdát Újpestre. Városunk ifjúsága akkor két pártra szakadt. Az Árpád-útiak és a Váci-útiak pártjára. Előbbiek Dinich Károly vezérletével a Juta-gyári dombokon, utóbbiak pedig a nagy UTE-családfák egyik még ma is legizmosabb familiája boldog emlékezetű tagjának, Ladányi Dezsőnek vezetésével a dunaparti réteken hódoltak a világhódító labdarúgásnak. Dinichék csapata az Ujpesti Football Club nevet vette fel, Ladányiék egyesülése pedig a keresztségben az Ujpesti Atlétikai Club nevet kapta és a piros-zöld színt viselte. Mindkettő természetesen illegitim, alapszabálynélküli, úgynevezett «vadegylet» volt és mindkettő ifjai vadul is rúgdalták a labdát. Alighogy hazaértek az iskolából és ahogy étkezés után letették a kanalat, máris rohantak ki a pályára, hogy napestig futballozzanak és sötét este szétrúgdalt cipőkkel, agyon fáradtan térjenek haza — szüleik legnagyobb örömére. A nemes cipészipar — öreg újpestiek mesélik — abban az időben virágzott igazában. Mert futballcipőkről az újpesti fiúk még álmodni sem mertek, a futballdressz a hálóing volt és nem egy futballnadrág készült olyképpen, hogy ifjú gazdája egyszerűen levágta legelső hosszú nadrágja szárát. De akárhogy is volt, élt, virult Újpest labdarúgása. Az újpesti futballisták egymás ellen ugyan még nem mertek kiállani — bizonyára féltették a hegemóniát —, de a főváros csapataival már megmérkőztek. Az UFC első mérkőzése hazai talajon folyt

le. Ellenfele budapesti csapat, az akkor már jónevű III. kerületi Torna és Vívó Egylet volt. A játék 1:1 arányban eldöntetlenül végződött és az első újpesti gólt 1900 április hó 9-én Weidlinger balszélső rúgta az ellenfél kapujába.

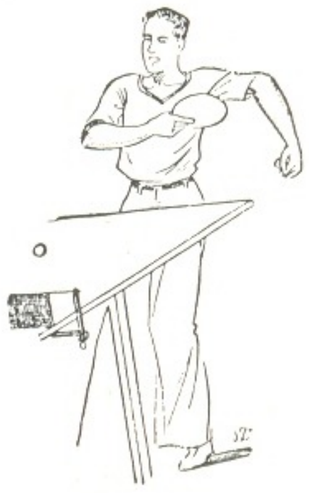
Az UAC bátrabb volt, első nyilvános mérkőzésére a fővárosba merészkedett, ahol a Ganzgyári Tisztviselők Torna Egyletétől 5:3 arányban vereséget szenvedett.

Várnai Dezső, az UTE akkori főtitkára, éles szemével felismerte a fejlődés titkát és nem nézte tétlenül, hogy a magyar sportegyesületek legtöbbje már labdarúgással is foglalkozik, sőt mérkőzéseket is rendez. Szerencsés kézzel mind az UFC, mind az UAC csapatának tagjait beléptette az UTE-ba és megalakította az UTE labdarúgó-szakosztályát. Így öltött lila-fehér dresszt a már említett két vezért követve az a gárda, amelynek elitje ma már vezetőszerepet játszik az UTE életében. Hogy csak egynéhány nevet említsünk a Dinich—Ladányi-gárdából, ennek a fúziónak révén lett UTE-ista: Bodor Ödön, Pozsonyi Imre, a két Schön-fiú, Vágó Aladár, Barát Lajos, Ugró Károly, Machó József, Weidlinger Andor, Dános Dezső a lila-fehér szín megteremtője, Terbe Gerő, Neubrand Mihály esztendőkig volt alelnökünk és futballszakosztályunk ma is legagilisabb vezetője. Kéméndy

Szűcs János

Mauthner Zoltán

Ernő tiszteletbeli tagunk, korának legkiválóbb atlétája, a kisebbik Labiner, Fürst Oszkár, aki hosszú éveken át volt gondos pénztárnokunk, Tábori Lajos, Herczeg Oszkár, Meskó Lajos, Faragó Lajos, a Müller-fiúk, Szedlyár Károly, Langfelder Ferenc, Szücs Aladár és — last but not least — Szücs János, akinek neve külön fejezetet érdemel az UTE történetében. Szücs János az első magyar nyilt uszoda, az UTE-Stadion, Európa legmodernebb kerékpárpályájának megalkotója, az UTE minden megmozdulásának egy emberöltőn át volt aktiv résztvevője, impulzív lelkű mozgatója, akiről csak azért nem mondunk többet, mert tudjuk, hogy ő is a nagy költő szavát vallja:

«Márványszobor helyébe, ha fennmarad nevem,
Eszméim győzedelme legyen emlékjelem.»

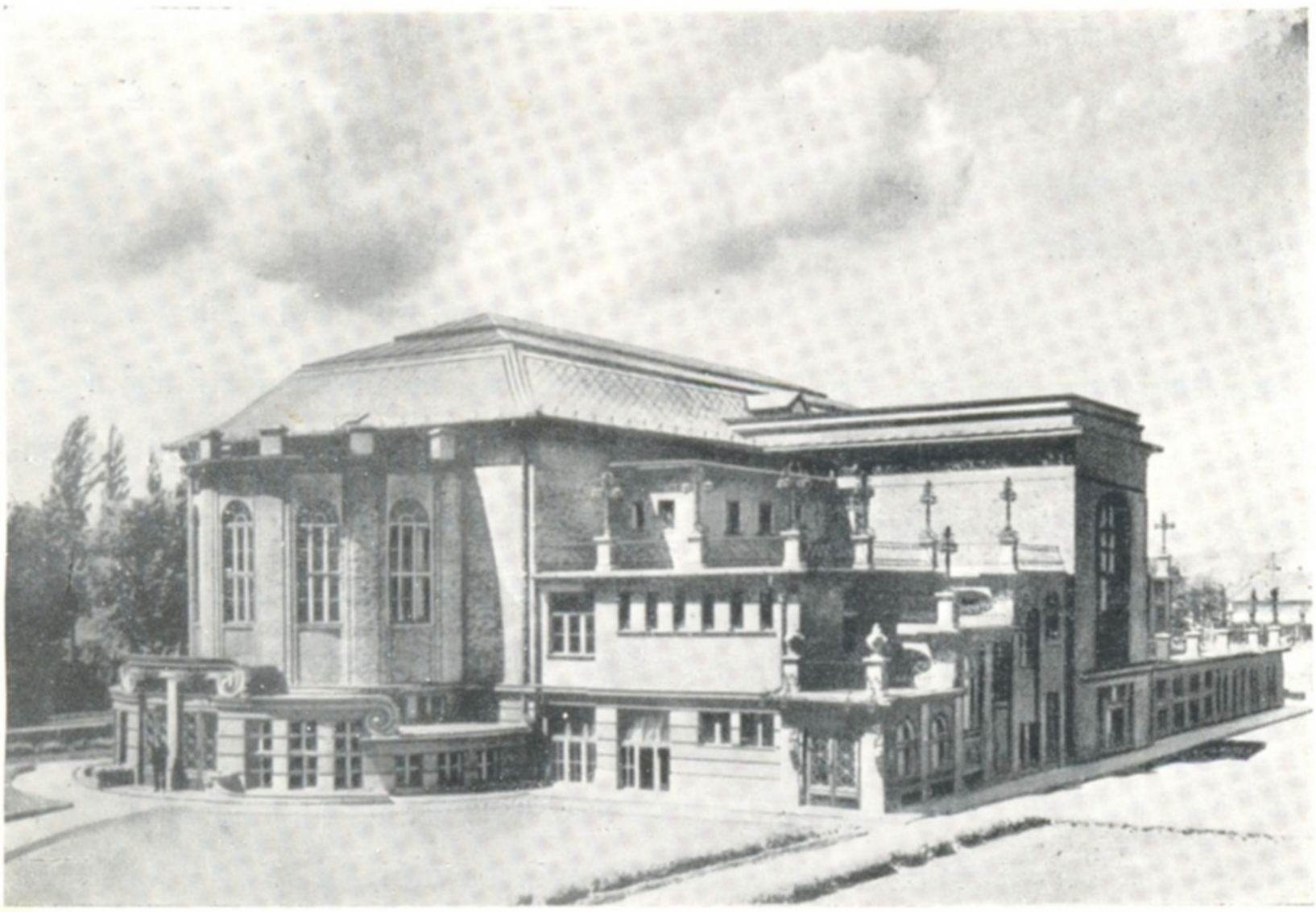

II

A küzdelmek és megpróbáltatások kora. 1900-1925

A modern futballal és az ennek hódoló lelkes ifjúsággal felfrissített UTE életében új korszak: a küzdelmek és megpróbáltatások kora következett. A fiatal futballisták új erőt vittek a stagnáló UTE vérkeringésébe és egyúttal idősebb, tapasztaltabb vezetőket kaptak. Az 1900. évi közgyűlés Berger Rezső újpesti járásbírót ültette az UTE elnöki székébe és vezérkarába Újpest társadalmának kiválóságai közül Erkel Gyula, Blum Samu, Halász Sándor, Óváry László, Vágó Miksa, Pásztor Samu, Várnai Dezső, Várnai Viktor, dr. Lichtmann Viktor, Porzsolt Lajos, Pogács Kornél és Herczeg Albert személyében szintén friss erők kerültek. Lüktető, gyorsütemű lett az UTE élete. A vezető sport természetesen a labdarúgás, de a tornatermi munka mellett, a vívás heti három órában rendszeresítve lőn és megalakul az atlétikai szakosztály is.

A fejlődés útja új berendezkedést kívánt. Az új vezetőség megszerezte a torna és vívás céljaira a Lőrincz-utcai új iskola modern tornatermét, a labdarúgás hadszíntere pedig a Juta-gyári dombokról és a dunaparti rétről a pamutgyári mezőre helyeztetett. A tornatermet egyetlen instanciára, szeretettel engedte át Kiss Béla, az iskola igazgatója, de a pamutgyár melletti rendezetlen, giz-gazos «grundot» már nem lehetett ilyen egysze-

A kultúrház

rűen megszerezni. A terület gróf Károlyi László hitbizományához tartozott. Mikor az első tavaszi napsugár a föld piszkos hótakaróját elolvasztotta és felszikkasztotta az olvadást követő pocsolyákat, háromtagú küldöttség járult a nemes gróf elébe — Ferenc Jóskában, cilinderesen és gyalog. A földesúrnak úgylátszik imponált a cilinder, megértően fogadta a küldöttséget, hangoztatta előttük, hogy szereti a sportot és megígérte, hogy megfontolás tárgyává teszi a kérést. Ez a sablonos válasz nem nagyon elégítette ki az egyesület vezetőségét, de annál nagyobb lett az öröm, amidőn néhány hét mulva megjött a nagyúri ukáz, amely évenként 1 arany úrbér ellenében, átengedi három esztendőre a telket az Ujpesti Torna Egyesületnek. Az UTE-nak tehát volt már pályája, de annak hepe-hupás területén sportolni lehetetlennek tünt fel. A talajt egyengetni kellett. Ennek a műveletnek költségvetési adatai azonban megdöbbentő számadatokat produkáltak. A futball bevezetéséhez feltétlenül szükséges futballkapuk, az első labda és a 11 új lila-fehér dressz beszerzése után mindössze 2 korona 37 fillér vagyon szégyenkezett az egyesület pénztárában. Nem maradt más hátra, mint elrendelni a kényszermunkát. Ettől kezdve a pamutgyár környékén éjjelente kísérteties jelenségek mutatkoztak. Voltak, akik lidércfényeket láttak felvillanni, mások azt beszélték, hogy a keresztúton kincskeresők járnak. Arra azonban aligha gondolt valaki a békés, korán fekvő újpesti nyárspolgárok közül, hogy az UTE ifjú tagjai éjféltájban kubikosmunkával szórakoznak, hazulról elcsent petróleumos lámpák pislákoló fényénél. Ezért csattogott a csákány, nyikorgott a talyiga és «fénylett» világosság a pamutgyár környékén.

1900 tavaszán tükörsímára borotválták a tehénlegelőt és felavatták az UTE első szabadtéri pályáját. A futballmező körül elhúzódó futópályára rozsdaszínű salak csalogatta az atlétákat. Belül lila-fehérre festett futballkapuk díszlettek a tavaszi napsütésben, a pályán pirospozsgás fiatalemberek kergették a labdát, a salakon acélizmú ifjak rótták a köröket, míg csak be nem sötétedett, akkor pedig felharsant a nóta:

Jaj de kérges a tenyerem,
Ezzel keresem a kenyerem.
Ezzel keresem a kenyérre valót,
Babámnak a lila-fehér viganót.

Mert akkor még nótás kedve volt a sportnak. Akkor még csupa öröm, csupa lelkesedés és a mainál jóval kevesebb gond volt osztályrésze a testedzés katonáinak. Hatalmas sporttelepek, emeletes tribünök, százezreket felemésztő öltözők és klubhelyiségek abban az időben ismeretlen fogalmak voltak, de az új évszázad versenyzői kettőzött örömmel küzdöttek a maguk alkotta pályán. Bizony akkor, 1900-ban rakták le Újpesten a mostani hatalmas sportélet pilléreit. De hol vannak már azok a pionirok? Az élet küzdelme sokat más világtájakra szólított, többen örökre itthagyták a földtekét és sokat elsodort a világháború szele is. Akik megmaradtak, megderesedtek, azok nótáskedve már rég elmúlt, de szívük még ma is a lila-fehér színekért dobog, résztvesznek az egyesület vezetésében, vagy ott szurkolnak a tribünön, amikor a mai ifjak végsőkig feszített izmokkal csatáznak a győzelemért. Az 1900-as év az UTE történetében arany betűket érdemelne és a krónikás ennek az esztendőnek harcos ifjait példaképül állítja a mindenkori UTE-isták elé.

Az UTE reneszánszával egyidőben született meg a Magyar Labdarúgók Szövetsége. Az alakuló ülésen az újpesti labdarúgást Müller Imre képviselte. Az MLSz. tisztikarában Kéméndy Ernő foglalt elsőnek helyet, mint jegyző. A szövetség égisze alatt természetesen a labdarúgás új rendet öltött. Megrendezték 1901-ben az első magyar futballbajnokságot és az UTE a második osztályba soroztatott. Az első bajnoki mérkőzés a lila-fehér színek 8:0 arányú győzelmét hozta. A mérkőzés az Amerikai-úti pályán folyt le, a Ganz-gyári Tisztviselők Torna Egylete ellen. A bajnokságért legelőször pályára lépő csapat összeállítása a következő volt: Ugró—Steiner, Szedlyár—Weidlinger, Pozsonyi, Neubrand—Schön, Herczeg, Dinich, Meskó, Fürszt Oszkár. Az első bajnoki gól szerzője: Fürszt Oszkár. A második bajnoki mérkőzés a bajnokság nagy favoritját hozta az UTE ellenfeléül. Ez a «33»-asok Football Clubja volt, amelynek csapatában ott láttuk az akkor rettegett Műegyetemi Atlétikai és Football Club legkiválóbb játékosait. A mérkőzés nagy meglepetésre az UTE győzelmével végződött, a «33»-asok 2:1 arányban vereséget szenvedtek. De ez a két pont volt egyetlen vesztesége a favoritnak, megnyerte a II. osztály bajnokságát és a legközelebbi évben már felkerült az első osztályba. Az UTE-nak meg kellett elégednie a tiszteletet érdemlő negyedik hellyel.

A futball-szakosztály működése nem merült ki csupán a bajnoki mérkőzéseken való részvétellel. Nagyszámú gárdájából kitelt a második és harmadik csapat is. A második csapat első mérkőzését a Kőbányai Sport Klubbal tartotta és 3:0 arányban győzött. De győzelmet hozott a harmadik csapat első startja is, amidőn megverte az Ujpesti Haladás Sport Ifjak első csapatát. Ennek a mérkőzésnek az az érdekessége, hogy a játék egyetlen gólját Langfelder Ferenc lőtte. Az első csapatnak barátságos mérkőzésekre is jutott ideje, amelyeket váltakozó szerencsével abszolvált. Az utánpótlásra már akkor is gondoltak Ujpesten és talán az UTE állította pályára az első ifjúsági csapatot. Az ifjak mestere és vezetője Pozsonyi Imre volt, soraikban pedig néhány, még ma is ismerős névre akadunk. Papp-Szilágyi, Koós, Kincs, Egyenesi, Glotzbach és a Molnár-fiúk voltak a csapat erősségei.

A tornateremben is serény munka folyt. Abban az időben nemcsak a tornászok, hanem úgyszólván az egyesület minden működő tagja, tehát futballisták, atléták és vívók is résztvettek a tornaórákon.

Az ezévben is megtartott dísztornánk mellett nagy sikere volt a Közmüve-

Vágó Miksa

† Grünbaum Ede

lődési Kör dísztermében megtartott első vívóversenyünknek is. Maga az egyesület elnöke is indult, de a győztes Pásztor Sándor, második Vágó Miksa, harmadik Grünbaum Ede lett.

Az 1901. év június 30-a újból jelentős dátum az UTE történetében. Ezen a napon rendezte meg az egyesület első nyilvános atlétikai versenyét. A vasárnapi verseny reggelén valamennyi versenyző megjelent a pályán, hogy atlétikai versenyre alkalmassá tegye a területet. A futópálya külső széle körül vagy 10 méteres távolságban másfélméteres cölöpöket ütöttek a földbe. A cölöpökön kétsoros, vastag köteleket húztak végig, hogy elkerítsék a nézőteret a pályától. Felmérték a futószámok távját, megásták a magas- és távolugrás helyét, kijelölték a start- és célvonalakat, a súlydobó-négyszöget, a 100 méteres síkfutás külön pályáit, alacsony fácskákkal jelezték a handicap-versenyek előnyeit, szóval reggeltől délig ástak, fúrtak, faragtak, meszeltek és dolgoztak, hogy aztán délután versenyezzenek. A ma atlétái bizonyára tisztelettel gondolnak elődeikre. Pedig akadt olyan versenyző is, aki majd minden számban indult. Így Kéméndy Ernő nyerte a 100 méteres síkfutást (12 másodperc), a magasugrást (1.65 mtr), a távolugrást (5.40 mtr) és finisembere volt a győztes stafétacsapatnak. Nem is szólván arról, hogy ő volt a délelőtti pályamunkálatok parancsnoka és a verseny programjának betűi szerint — a verseny pályabírája! — A verseny-program különben is arról tanuskodik, hogy a versenyzők sorában ott találjuk Relle Pál, a kitűnő író, Fehéri Ákos, a korán elhúnyt kitűnő hátvéd és futballbíró, valamint Fischmann Leó, az Egyesült Izzólámpagyár mai ügyvezető-igazgatója nevét. — Az UTE dalos krónikása így énekelte meg az első atlétikai versenyt:

Menj haza anyám és sírj,
Kéméndyé minden díj, de minden díj!

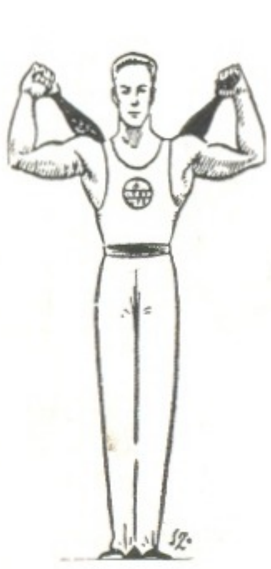
Az érmeket és tiszteletdíjakat csak az elismerés és erkölcsi dicsőség pótolta, a versenyzők mégis elégedettek voltak, mert a verseny tiszta bevétele meghaladta a 100 koronát, a kiadási oldalra egyetlen fillért sem kellett bejegyezni, hiszen minden munkát maguk a versenyzők végeztek. — Bizony ez ma megmosolyogni való ideálizmus!

Az 1902. év küzdelmeiben új nevekkel találkozunk. Szabó Dezső mai társelnökünk, Földes Lajos, Vadász Izsó, Schwarcz Jenő, Szalkay Béla, Kusch-

ner János, Fandl Géza, Rozmann Antal, Vermes Sándor, Barcsai Ákos, Petz Béla, Novák Sándor, Fehér Sándor és Prácser Imre bővítik ki a gárdát, amelyhez már felnőttek az ifjúságiak közül a Molnár testvérek és Glotzbach Kálmán. Ebben az évben meggyengült a futballcsapat, mert a fővárosi egyesületek nagyobb versenyzési lehetősége Pestre csábította néhány játékosunkat, akik helyébe ifjúságiak kerültek. Ennek az időleges hanyatlásnak kedvező hatása azonban már a legközelebbi esztendőben busásan mutatkozott. Mert amíg az 1902. esztendőben az UTE egyik legsivárabb periódusát jegyzi fel a krónika, addig a rákövetkező év a fejlődés leghatalmasabb talpkövét ásta soha meg nem ingatható fundámentumba.

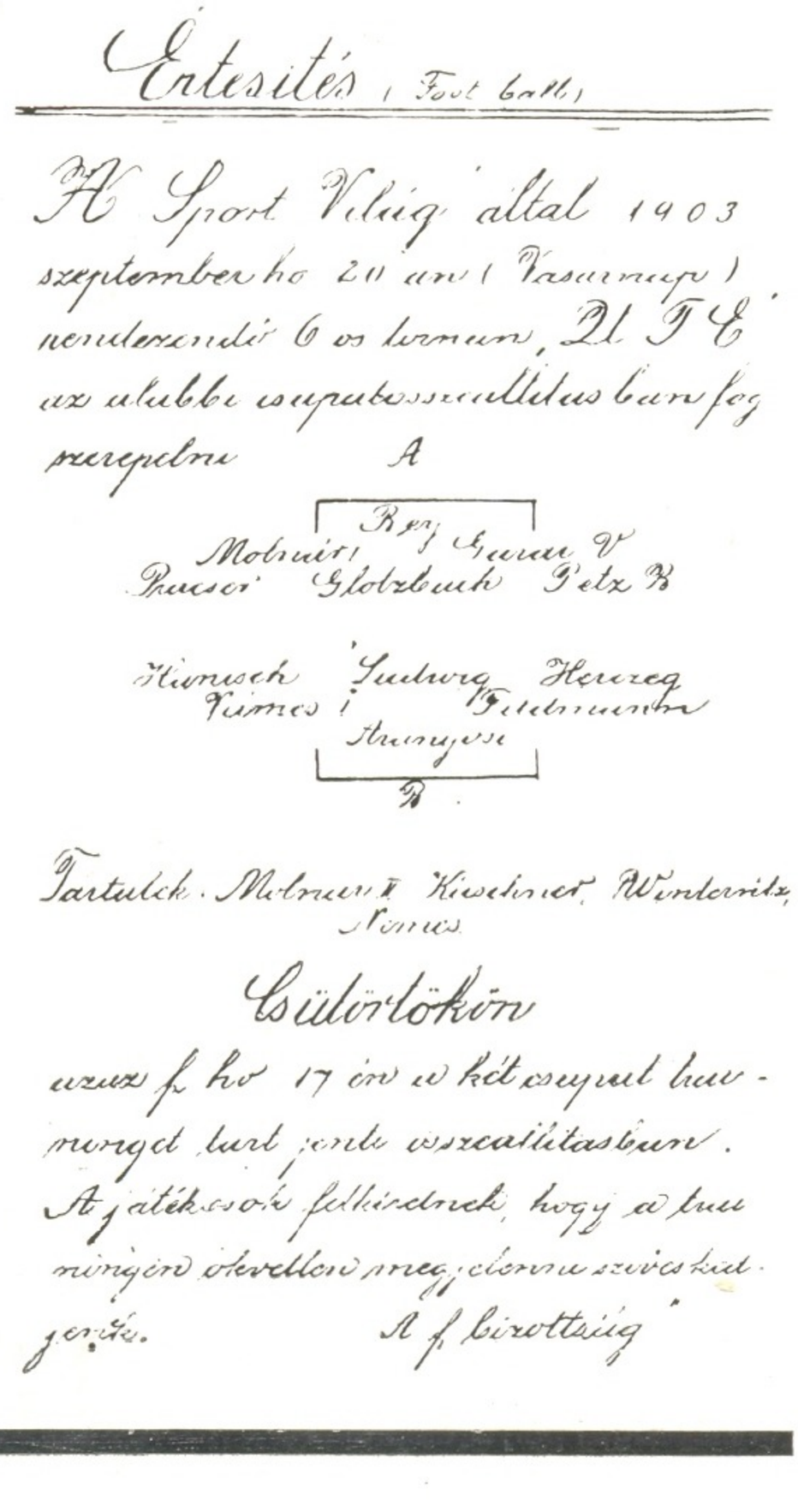
1902-ben a tornászok és vívók csupán a gyakorlati órákra jártak el, de alig jelentek meg a nyilvánosság előtt. A futballcsapat pedig, amely az előző esztendőben respektábilis sikerekkel ostromolta a bajnokság fellegvárát, bizony a sereghajtók sorában foglalt helyet. Ami tulajdonképpen nem jelentett fiaskót, csupán a fejlődés természetes útját jelezte. Hiszen a fővárosi csapatokba vándorolt jobb játékosaink helyére került ifjúsági erőknek még ismeretlen terület és túlnehéz feladat volt a bajnokság. De bőségesen elegendő volt ahhoz, hogy megedződjék az ifjú gárda és versenytapasztalatokra szert téve, az elkövetkezendő új esztendőre már harcos és izmos csapatteste legyen az UTE hadseregének.

Így érkezett el az UTE ragyogó esztendejéhez, az 1903. évhez. Az év eleji közgyűlés új kormányt állított az UTE élére. Az elnök Vágó Miksa, főtitkár Pásztor Samu, pénztáros Kada Arnold lett. Az immár a labdarugásban is tényezővé vált UTE első, az egyetemes magyar labdarugósport szempontjából is jelentős lépése az ő kormányzatukhoz fűződik. A mező, a rét, mint futballpálya lassan idejét múlta. Persze nem generálisan, hanem csupán a bajnokságban résztvevő egyesületek számára. A magyar labdarugás legfőbb őre, a Magyar Labdarugók Szövetsége fölülvizsgálta a sporttelepeket és csakis az általa hitelesített, tehát méreteiben az internacionális szabályoknak megfelelő, bekerített pályákon engedte meg a bajnoki mérkőzések lejátszását. Az UTE-nek tehát választania kellett: vagy a főváros — az akkori viszonyokhoz képest — rendezett sporttelepeire viszi be bajnoki mérkőzéseit, vagy Ujpesten épít megfelelő pályát. Csak természetes, hogy a tetterős ifjú kormány az utóbbi mellett döntött és alig néhány hónap

mulva, május derekán, százados fák árnyékában, pázsitok gyepén, megnyitotta kapuit annyi forró, nagy siker örökké felejthetetlen színtere, a híres Népszigeti-pálya. Persze ez nem ment olyan gyorsan, mint ahogy ezt leírjuk.

Január havában határoztatott el a pálya megépítése és májusban máris az avatásra került a sor. A rendelkezésre álló igen rövid időben tehát hallatlanul lázas munka folyt a Népsziget rendezetlen mezőin. Alig hogy felengedett a téli fagy, munkához látott minden tényező. Mérnökök rajzoltak, terveztek, vállalkozók kalkuláltak és az UTE vezetősége azon törte a fejét, hogy miképpen váltsa valóra a sok szép tervet — a semmiből. Dehát az örökké dolgozó, a mindig erős akarattal haladni vágyó UTE nem ismert akadályt. Ujpest város — akkor még nagyközség — előljárósága példás szeretettel szegődött reprezentáns sportegyesülete szolgálatába és meg-

Értesítés (Foot Ball)

A Sport Világ által 1903
szeptember hó 20 án (Vasárnap)
rendeztetik 6 os számú, U. T. E.
ax alubbe csupabeszerelldas bain fog
szerepelni A

Kéj Gaun V
Molnár I
Prauer Globzbuch Petz B

Klimisch Ludwig Herceg
Tsimes I Fildermuntz

Thurzyesi

B

Tartalek. Molnar II Kiwisnet Winteritz
Nemes

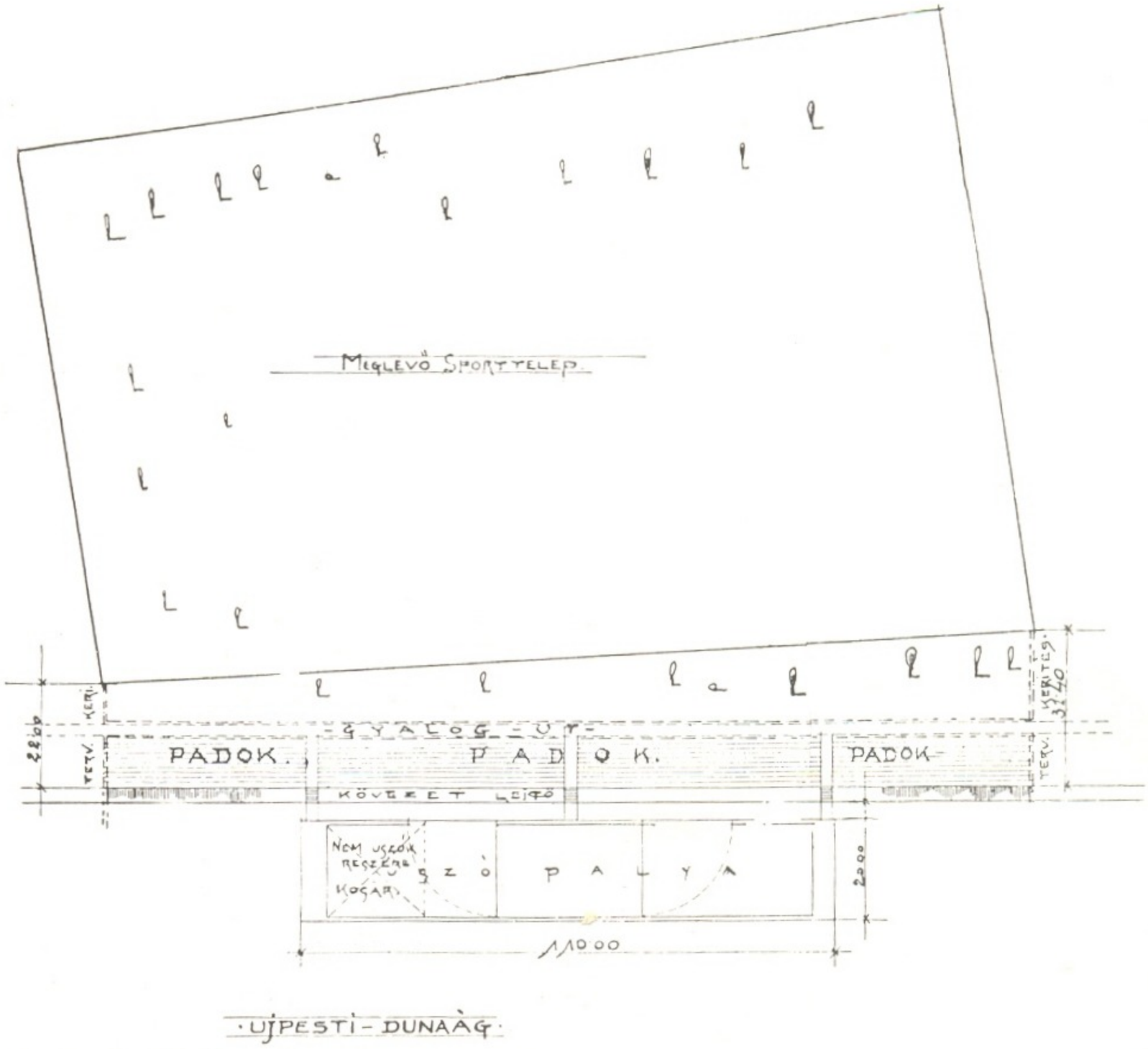
Sülörlökön

uzux f. hó 17 én a két csapat barmonyd lart jatek összeállitasban.
A játékosok felkirdnek, hogy a tan
nünjerd ideallon meg, elenne szivesked-
jenek. A f. bizottság

jelentek a Népszigeten a községi hajdúk, a kétkerekű kordék, no meg maguk az UTE-isták, tornászok, atléták, vívók és labdarugók, hogy műhelyt, irodát, iskolát otthagyva, munkához lássanak. Méteres fürészek, holdvilágos csendes éjszakákon, lopva, susogva vágták tövibe évszázadok hatalmas vastagderekú fáit. Csattogó csákányok még azon éjszaka döngették a sugáralakban, hosszú méterekben elágazó, karvastagságú fagyökereket, hogy mire pirkad a hajnal, minden áruló nyom eltűnjék, mert hiszen az erdőfelügyelőség szigorúan tiltotta a fák irtását és a terület használata csak azon feltétellel lőn engedélyezve, ha az erdő fáiban nem lesz kár téve. Futballpályához azonban sima terület kellett és ezen más módon nem lehetett segíteni. Midőn ilyképpen meg lett egy futballpálya és az azt övező futókör szabályos méretének megfelelő sík terület, hozzáfogtak a talaj egyengetéséhez. Kis talyigák felpúpozva hordták a felesleges homokot a pálya oldalára, hogy ott lejtősen feltöltve megalapozzák a «tribün» helyét. Maga a pálya tehát úgy ahogy, csak elkészült volna, de hol volt

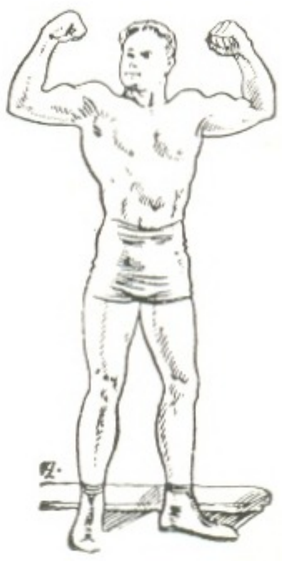

A népszigeti pálya alaprajza

még a kerítés. Ehrenwald Vilmos építési vállalkozó, mindig és mindenben áldozatkész tagunk, oldotta meg a fogas kérdést. Tízezer négyzetméter területet kerített be fehér, sima deszkával — hitelbe. Talán nem is kell a történelemnek külön feljegyezni, hogy ezt a követelést az Ehrenwald cég hosszú esztendőkön keresztül a kétes követelések között vezette, míg aztán megúnva a felesleges könyvelgetést, 1920-ban végleg leírta. De ki törődött akkoriban ilyen csekélységekkel. Egy, egyetlen szent cél lebegett minden uteista előtt: valóra váltani a legszebb álmot, megnyitni a Népszigeti pályát.

1903. május hó 24-én, egy napsugaras tavaszi vasárnap délutánján, pontosan 3 órakor díszmenetben vonult fel az UTE száztagú, tiszta fehérbe öltözött tornászcsapata és az új pálya közepén csillagalakban felsorakozva elénekelte a magyar imát: a Himnuszt. Vagy 3000 főnyi ünneplő közönség nézte végig a: «torna- és atlétikai versennyel egybekötött futballmérkőzést». (Így hirdette a megnyitó ünnepség műsora.) A felvonulást példásan rendezett szabadgyakorlatok, korláton, lovon és gyűrűn való szergyakorlatok követték, de a legnagyobb tetszést az UTE mintacsapatának nyujtógyakorlatai aratták. Az öt atlétikai szám győztesei a következők voltak: 100 yardos síkfutás: Kéméndy Ernő (10.8), súlydobás: Gulácsy (8.80), rúdugrás: Dokuly (2.46), ½ angol mértföldes síkfutás: Szücs Aladár, aki, mint a Nyugati Labdarugók Alszövetsége társelnöke és a Magyar Futballbírák Testülete nyugati alosztályának elnöke, ma is egyike labdarugósportunk legmozgékonyabb vezető férfiainak. És ezen a versenyen futotta Statocsny (Szemere) János a 400 m. síkfutás országos rekordját 54 másodperces idővel, melyet azonban a szövetség nem hitelesített. A pályanyitó labdarugómérkőzésen az elsőosztályú Műegyetemi Atlétikai és Football Club volt az UTE csapatának az ellenfele. A mérkőzést természetesen a műegyetemiek nyerték, de a 3:1 gólarány, valamint a játék képe a fiatal ujpesti csapat erkölcsi győzelmét tükrözte vissza.

Az uj otthon, a megszokott pálya szárnyakat kölcsönzött a csapatnak és a nyári időszakban, a bajnoki szezon befejezése után, sorra invitálta kies fekvésű, árnyas pályájára a főváros elsőosztályú csapatait. A pesti nagy csapatok jöttek, láttak — és kikaptak! A MUE 1:0, az MTK 4:2, a 33-asok 7:2 és a bajnok FTC 3:1 arányú vereséget szenvedett a labdarugás

új fellegvárában, a Népszigeten. Ezeknek a győzelmeknek, a sportbeli sikeren felül olyan jelentősége volt, amelynek nagyságát csak ma, a történelem távlatából tudjuk megítélni. Ezeken a nyári mérkőzéseken «mint vendég» szerepelt először lila-fehér színekben az Aschner család egyik tagja, atlétikai szakosztályunknak mai érdemdús elnöke: Aschner János. Ő, mint műegyetemi hallgató, a MAFC-ban küzdött a bajnokságért, de öccse, György, csakhamar állandó tagja lett az UTE első csapatának.

Kevéssel a pályamegnyitó után elkészült az új sporttelepen két tenniszpálya. Azt is csak ma, évtizedek elmultával, állapította meg a krónika, hogy a két tenniszpályának szintén nagy történelmi jelentősége van. Ide járt ki tenniszezni, mint az UTE egyszerű tagja, a mai elnök, Aschner Lipót és felesége.

A nyári játéktilalmat vígan végigfutballozó csapat ősszel nagy formára

Az UTE futballcsapata 1903-ban

futott fel és végig verve összes ellenfeleit, megnyerte egy ponttal a másodosztályú bajnokságot. Ámde a másodiknak helyezett Főv. TC megóvta egy harmadik egyesület, a BSC ellen elvesztett bajnoki mérkőzését azon a címen, hogy ez utóbbi egyesület csapatában igazolatlan játékos játszott. Az MLSz megsemmisítette a mérkőzést, 2 pontot a Főv. TC javára írt és így — más hibájából — az UTE-t elütötte a jól megérdemelt bajnokságtól.

Az 1904. évet tehát újra a második osztályban küzdötte végig a lila-fehér tizenegy. Még pedig olyan eredménnyel, amelynek párját hiába keressük a magyar futballsport annáleszeiben. 12 mérkőzésen minden ellenfelét imponáló fölénnyel legyőzve, egyetlen pontveszteség nélkül, 84 adott gól ellenében 6 gólt kapva, megnyerte a másodosztályú bajnokságot. Nagyszerű győzelmei közül itt csak a két legnagyobbat, a Tipográfia ellen 15:1 és a Postatakarékpénztár elleni 22:0 arányú győzelmét említjük meg. A bajnokcsapat a következő összeállításban aratta diadalait:

Bej

Molnár I Vermes

Barcsay Szabó Kuschner

Prácser Herczeg Petz Molnár II Fejér

De nemcsak az első csapat, hanem a tartalékcsapat is győztes lett a maga kategóriájában, megnyerve a szövetségi díjat a következő összeállításban: Schwarcz — Égelmayer, Rosmann — Fandl, Szalkay, Lebovits — Mentschl, Novák, Ludwig, Winternitz (Sándor), Faragó.

Ugyanezen esztendőben, még mint másodosztályú csapat, rendezte az UTE első nemzetközi mérkőzését. A jónevű Grazer AC volt a lila-fehérek vendége, amelyet 5:1 arányban le is győzött.

Az UTE, mint a másodosztály bajnoka, jogot formálhatott az első osztályba való bejutásra, ha erejét az elsőosztályú bajnokság utolsó helyezettjével összeméri és ebből az összecsapásból fölényét beigazolja. Az UTE és a Főv. TC között tehát két osztályozó mérkőzés folyt le, melyek egyikét az ujpestiek 1:0 arányban megnyerték, míg a második 1:1 eldöntetlen maradt. Az osztályozó mérkőzések eredménye alapján az UTE bevonult a magyar «first class»-ba.

A labdarugás mellett a többi sportágakban is élénk élet uralkodott a Népszigeten, de kifelé csak az atlétika — az is az egyetlen Kéméndy révén —

képviseltette magát. Kéméndy Debrecenben a DAC országos versenyén 11.4 idővel megnyerte a 100 méteres síkfutást, a MAC nemzetközi versenyén pedig a 120 yardos gátfutásban lett első, míg a 100 méteres síkfutás Királydíjban második.

Az 1905. esztendőben az UTE már az első osztályú futballbajnokságban vett részt és rögtön hozzátehetjük, hogy még a legvérmesebb reményeket is felülmúló nagyszerű eredménnyel. A startnál az FTC kitűnő csapatát kapta ellenfelül és bár attól 2:0 arányú vereséget szenvedett, mégis a sportközvélemény osztatlan sikernek könyvelte el bemutatkozását. És valóban, második mérkőzésén már 1:1-re végez a MAC ellen, hogy harmadszorra a MUE felett már 2:1 arányú győzelmet arasson. Az új elsőosztályú csapat tehát kombattáns harcosa lett a legjobbaknak és az esztendő végén elfoglalta a tiszteletreméltó negyedik helyet, maga mögött hagyva olyan előkelőségeket, mint a MAFC, MUE és MAC. — A csapat csaknem ugyanazon összeállításban játszotta végig az esztendőt, mint amelyben a másodosztályú bajnokságot megnyerte. Ebben az esztendőben is akadt nemzetközi vendége az ujpestieknek, a prágai Smichov, amelyet 6:0 arányban fölényesen legyőztek.

A labdarugás sikereit nem nézték tétlenül a többi sportágakat kultiválók sem és nagyon élénk atlétikai életet varázsolt a Népszigetre az új éra, amelynek agilis vezére, dr. Oszmann Mór főorvos, az UTE új elnöke volt. Az atlétika akkortájt még csak mostohagyermeke volt az egyesületnek és az egész szakosztályt úgyszólván maga az egyetlen országos viszonylatban is elsőrangú ujpesti atléta, Kéméndy Ernő képviselte. Kéméndy indult a Ráckevei Atlétikai Club országos viadalán és a távolugrásban 6 méter 46 centiméterrel első lett, míg a 100 méteres síkfutásban és a 120 yardos gátfutásban a második helyen végzett. Távolugró eredménye közel állott a magyar rekordhoz és sportkörökben nagy szenzációt váltott ki. Az UTE kitűnő atlétája ezzel «beérkezett» és a lila-fehér színeket most már csaknem minden jelentősebb versenyen ott lehetett látni. Kéméndy versenyzői kedve egyre jobban fokozódott és a MAC nemzetközi versenyén már mint a 100 méteres Gerenday-vándordíj győztese 11 másodperces kitűnő idő alatt szakította el a célszalagot. Rövidesen külföldi pályán is megjelent Kéméndy és Bécsben egy második és két harmadik helyezést szerzett, ami első kül-

földi kísérletnél szintén elsőrangú eredménynek számít. De nemcsak a versenyzésben nagy Kéméndy, hanem a nevelésben is. Maga köré gyüjtötte a könnyű atlétikát megszerető ifjúságot és már ebben az esztendőben ifjúsági és junior-versenyeken is megjelent az UTE. Legeredményesebb tanítványa Molnár Ferenc, az UTE kiváló válogatott hátvédje volt, aki a BAK versenyén megnyerte a 100 méteres futást 11.8 mp. alatt és a labdatávrugást 47 méter 60 centiméteres eredménnyel. Ugyancsak Molnár nyerte meg a III. ker. Torna- és Vívó Egylet versenyén 52 méteres eredménnyel a labda-távrugást.

A torna és vívás ezalatt a tornateremben rendszeresen folyt, de csak házi versenyeken adott életjelt magáról.

A Magyar Labdarugók Szövetsége határozata következtében az 1906. év tavaszán a bajnoki mérkőzések szüneteltek, hogy áttérhessenek a külföldön már akkor bevezetett és ma is divó őszi-tavaszi bajnoki esztendőre. Ez azt jelenti, hogy ősszel játszák le a bajnokság első fordulóját, míg a második fordulóra mindenkor tavasszal kerül a sor. Az 1906-ban ilyképpen elmaradt tavaszi bajnoki mérkőzések helyett a Brüll Alfréd-serlegért mérkőztek csapatink és az UTE ebben a küzdelemben az 5. helyet foglalta el. Barátságos mérkőzései sorából kiemelkedett pozsonyi vendégjátéka, amelyen a nagy játékerőt képviselő Pozsonyi TE csapatával 2:2 arányban eldöntetlenül végzett. Az esztendő legkiemelkedőbb labdarugóeseménye azonban az volt, hogy június havában már angol elsőklasszisú professzionalista csapat, a Southampton, a Népszigeten az UTE csapatával mérkőzött és habár az angol profik természetesen győztek, csakúgy az újpestiek, mint a fővárosban a BTC és a MAC ellen, mégis nem kis büszkeséggel töltötte el az újpestieket, hogy e három mérkőzésen az egyetlen magyar gólt újpesti csatár lőtte az angol kapuba.

A könnyű atlétika ragyogó eseményeiről számolhat be a krónika ebben az esztendőben. Kezdjük mindjárt a legjelentősebbel. A Magyar Atlétikai Szövetség bajnoki viadalán Kéméndy Ernő 18.5 mp. idővel első lett a 120 yardos gátfutásban, megszerezvén a lila-fehér színek legelső atlétikai bajnokságát. A Nemzeti Sport siófoki versenyén, a gátfutásban elért első és a magasugrásban megszerzett második helyével, megnyerte Kéméndy az összetett versenyt, míg a BAK viadalán a 100 yardos síkfutásban ugyan

csak második lett, de maga mögött hagyta Schubert Ernő és Simon Pál többszörös bajnokokat.

Augusztus végén folyt le a népszigeti pályán az UTE első országos atlétikai versenye, amelynek startjánál több mint száz más egyletbeli atléta jelent meg. A tömeges mezőnyökből mégis elég sok ujpesti siker fakadt: Kazár Tivadar első lett az 1 angol mérföldes síkfutásban, Oravecz második a súlyban (10.67) és diszkoszban (30.38), Dénes-Deckner második a magasugrásban (160). A Molnár I., Dénes, Fandl, Kéméndy összeállítású stafétacsapat pedig 44.4 jó idő alatt, szintén második helyen végzett, megverve a MAC és a BTC stafétáját. Kazár még a BTC versenyén is jól szerepelt, amidőn az 1000 méteres síkfutásban, a rekordot futó Bodor Ödön mögött, második lett.

Bár minden atlétának álma és legnagyobb dicsősége a magyar bajnoki cím, mégis a legnagyobb örömmel jegyezzük fel, hogy Kéméndy Ernő, mint immár magyar bajnok Prágában, a cseh bajnokságokban is indult és 6.29 métert ugorva, megnyerte Csehország távolugró bajnokságát, míg a 100 yardos gátfutásban a világhírű Duncer búr gátfutó bajnok után, mellszélességgel második lett. De amíg a búr 3 gátat döntött, addig a mi bajnokunk gátdöntés nélkül futott a célba. Az őszi bajnoki viadalokon folytatta Kéméndy győzelmi szériáját. Temesvárott, a 100 yardos síkfutásban 10.6 jó idő alatt megnyerte Temesvár bajnokságát és 165 cmtres magassággal második lett a magasugróversenyen. Az MTK viadalán pedig elsőnek végzett a 120 yardos gátfutásban. A kitűnő atléta sokoldalúságát bizonyítja, hogy ebben az esztendőben ő volt az egyesület torna-művezetője és bizonyára még igen sokan emlékeznek a vezetése alatt megrendezett dísztornákra, amelyekről azt is feljegyzi a krónika, hogy vasárnap délután a bajnokságért küzdő futballisták, mérkőzés után lihegve rohantak át a tornaterembe, hogy a futballdressz helyébe felölthessék a rövidujjú tornászinget. Kazár Tivadarnak az MTK versenyén az 1 angol mérföldes síkfutásban (5.25) aratott győzelme zárta le az esztendő diadalsorozatát.

A futballcsapat az 1906. év őszén megindult küzdelmek végén a 4. helyet okkupálta. Ebben az esztendőben tett bírói vizsgát Schwarcz Jenő, az UTE kapusa, hogy csatlakozzék Kéméndy és Langfelderhez, akik már akkor ismertnevű futballbírák voltak.

Az 1906. év történetéhez tartozik még az is, hogy Molnár I. és II. Magyarország reprezentativ futballistái lettek és Prágában a csehek elleni válogatott mérkőzésen becsületet szereztek nemcsak a lila-fehér színeknek, hanem hazánknak is. Bármily nagy örömet szerzett is azonban a két kiváló játékos kitüntetése, mégis nagy áldozatokat követelt. A két Molnár testvér Prágából való hazatérte után bejelentette az UTE-ból való kilépését és tavaszra már egy fővárosi egylet színeiben szerepelt. Velük tartott öccsük, Molnár III. is és ugyanerre az időre esett a csapat másik három erősségének, Fejér, Pracser és Petznek távozása, akik közül a két első vidékre költözött, míg a harmadik katonai szolgálatának teljesítésére Bécsbe vonult be.

Így kezdődött az 1907. esztendő. Csak természetes, hogy a vezetőség a hat legjobb játékosától megfosztott csapat megerősítésére törekedett. Ez a törekvés szülte azután meg a második fúziót: az Ujpesti Törekvés Sport Egylet beolvasztását az UTE-ba. Így került az UTE csapatába Szabó Antal, Mentschl, Lévai és velük egyidejüleg Herschkovits és Vranák, akikkel a csapat annyira feljavult, hogy az UTE egy-kettőre kiheverte a nagy vérveszteséget és első külföldi mérkőzésén, Prágában, a nagyhírű Slavia ellen már viszonylagosan nagy sikerrel vendégszerepelt. A mérkőzést ugyan a Slavia 4:2 arányban megnyerte, de ha figyelembe vesszük, hogy abban az időben a cseh bajnok a kontinens legjobb csapatának számított és Berlin, Bécs, Budapest csapatait legtöbbször kétszámjegyű eredménnyel győzte le, úgy ezt az eredményt az akkori sajtó magyar sikernek könyvelte el. Hogyis ne, hiszen alig múlt el két hét, hogy a Budapesti Atlétikai Club a Slaviatól 16:0 arányú vereséget szenvedett. A reorganizált csapat egyébként váltakozó szerencsével szerepelt a bajnokságban, de azért szilárdan tartotta pozicióját az első osztályban.

Annál nagyobb eredményekkel örvendeztette meg az ujpestieket az atlétika. Kéméndy megismételte tavalyi bravurját és a 120 yardos gátfutásban megvédte bajnoki címét. Az elmúlt esztendei 18.5 idejével szemben a második bajnokságot 17.4 idővel nyerte meg és ezzel az akkori magyar rekordot beállította. A kiváló bajnok azonban ezzel a teljesítménnyel sem volt megelégedve és az Atlétikai Szövetségnél rekordjavításra jelentkezett. Kísérletének meg is lett a jutalma, mert a szövetségi kiküldöttek előtt 17 másodpercre, majd a néhány nap mulva megtartott újabb kísérleten 16.8-ra javí-

totta a 120 yardos gátfutás magyar rekordját. Ez a rekord aztán csak esztendők múltán — az új atlétikai stílus és tréningrendszer bevezetését követően — lett megdöntve. Kéméndy még ugyanezen esztendő bajnoki viadalán a távolugrásban 629 cmterrel második helyen végzett és megnősülvén, befejezte versenyzői szereplését.

A fiatalok mesterük nyomdokaiban haladva szintén becsülettel képviselték a lila-fehér színeket. Dénes, Oravetz és Horváth az UTE versenyén értek el helyezést és a két előbbi a BEAC versenyén ugyancsak sikerrel szerepelt. Az 1908. évben már egy újabb sportágban jelennek meg az UTE versenyzői. Weinberger, Schwarzenberg és Ludwig a BAK országos birkózóversenyén viszik győzelemre a lila-fehér színeket, hogy megalapozzák az UTE későbbi nagyszerű birkózó szakosztályát.

Az atlétika és a torna művelése ebben az esztendőben csaknem kizárólag az UTE keretein belül való működésre korlátozódott. A labdarugásban szilárdan tartotta a csapat pozícióját, hiszen az 1907/1908. évi elsőosztályú bajnokságban negyedik helyen végzett. Az 1908. őszén meginduló 1908/1909. évi bajnoki küzdelmekben azonban lényegesen meggyöngült a csapat, mert Mentschl, Lévai és Rozmann vidékre költözött, a helyükbe került fiatalok, Fürst Béla, Matesz, Szinai, Imre és Kardos pedig az elmúlt két esztendőnek egy csapatra való veszteségét még nem tudták pótolni.

Ebben az esztendőben nagy gyász érte az UTE-t. Virágzó fiatalságában, borzalmas tűzvész okozta halállal, költözött el az élők sorából az ujpesti labdarugás egyik megteremtője, az UTE akkori futballintézője, Ladányi Dezső vegyészmérnök. Emlékét minden UTE-ista, örökkön, kegyelettel fogja megőrizni.

A nagy csapásért akarta talán az egyesületet a sors kárpótolni olyan újabb nevek feltűnésével, amelyek az UTE történetében később jelentős szerephez jutottak. Így ebben az évben ismerkedünk meg a szokatlanul nagy agilitású Salgó Jenő, későbbi főtitkár, Kardos Arnold, a háborús évek futball-spirituszrektorának, Sikos Géza és Forgács Arnold, az ifjúsági labdarugás két kitűnő harcosának nevével.

Az 1909. évi közgyűlés Blum Samut ültette az elnöki székbe, alelnök Szemere Ernő és Faragó Lajos lett. Ez az év alig mutatott fel fejlődést. A futballcsapat fiataljai még nem tudtak kellőképpen felfejlődni és ha Surmik

személyében egy nem mindennapi tehetség tűnt is fel, a csapat pályája lefelé ívelt, de azért még meg tudta védeni elsőosztályú pozicióját. A vezetőség azonban nem maradt tétlen. Újabb és újabb gondolatokat vetett a labdarugás forgatagába, hogy annak nívóját feljavítsa és fejlődését elősegítse. Így született meg a Ladányi-vándordíj, a magyar futball egyik legszebb trofeája, hogy az előző esztendőben váratlanul elhúnyt ifjú harcosunk emlékét megörökítse. Az ifjúság intenzív nevelésének rendszeresítésére szolgált az Ehrenwald-serleg, amelyért a háború kitöréséig vívtak bajnoki rendszerű csatákat legelső egyesületeink juniorjai. Az UTE mindenkor büszkén jegyezheti fel, hogy az ifjúsági labdarugás körül hervadhatatlan érdemei vannak.

Az egyéb sportágakról alig lenne említésre méltó, ha Kéméndy Ernő újabb és — sajnos — utolsó bravurjáról nem lenne alkalmunk megemlékezni. A két esztendeje pihenő, az aktív sportolástól visszavonult, de az adminisztratív vezetésben annál inkább tevékeny Kéméndyt egy szép nyári napon felkereste Kovács Nándor, a BBTE kiváló bajnoka, aki Kéméndy visszavonulása óta birtokolta a gát- és távolugró hegemóniát. A magyar atlétika két büszkesége között a következő párbeszéd folyt le:

— Ernő, Te a jövő vasárnap indulni fogsz Arad város bajnoki viadalán.

— Nem értelek, hiszen két esztendeje szöges cipő sem volt a lábamon.

— Mégis indulnod kell, mert módfelett bosszant, hogy az atlétikai szövetség éppen az aradi gátfutásra és a távolugrásra tűzött ki tiszteletdíjakat és éppen azon a napon, amelyen az én egyletemnek, a BBTE-nek a fővárosban van versenye. Tudták jól, hogy én természetesen egyesületem versenyén indulok és így egy más egyletbeli vinné el a MASz tiszteletdíjait és Arad város két bajnokságát. Ezért kell neked indulnod és én biztosra veszem, hogy győzni fogsz.

Kéméndy hosszabb kapacitálás után beugrott és két esztendei pauza után, úgyszólván minden tréning nélkül, megnyerte Arad város 110 yardos gátfutó és távolugró bajnokságát. Hazahozta a MASz két értékes tiszteletdíját, hogy sikerekben gazdag versenyzői pályafutását olyan ragyogó fegyverténnyel zárja le, amilyenre a magyar atlétika történetében még nem volt példa.

Huszonöt esztendős jubileumát ünnepelte 1910 január havában megtartott

évi rendes közgyűlésén az UTE. A legyengült futballcsapat reménytelen szereplése azonban rányomta bélyegét a jubiláris esztendőre. Hiába, a labdarugás volt a vezető sport és ha abban nem voltak sikerek, nem volt ünnepi hangulat. A 25 éves UTE tehát megelégedett egy a MAC-cal közösen megrendezett jubiláris atlétikai versennyel, amelynek egy részét a Népszigeten, jelentősebb részét pedig a Margitszigeten bonyolitották le. A futballban új nevekkel találkozunk. Kovács Aladár, Szidon József, Vanicsek és Goldstein (Köcsög) javítják fel a csapatot, de csak annyira, hogy nem esik ki az első osztályból.

Nehéz atlétikában Csapitzky és László jelenik meg a birkózószőnyegen, súlyemelésben Dörflinger és Soós képviselik sikeresen az ujpesti színeket.

A könnyű atlétikában némi javulás tapasztalható. Az UTE klubközi viadalon legyőzi a Postatakarékpénztári Sportegyletet és házi versenyén is új erők tűnnek fel. Így: Lánczy Zoltán és Sebők Manó nyujtanak átlagon felüli teljesítményt, de e versenyek érdekessége, hogy Barna Sándor, a Phöbus Sportegylet mai elnöke, mint az UTE tagja, megnyerte a helyből távolugrást 270 cmtrrel, míg Salgó Jenő a 100 yardos síkfutást (11 mp.) és a 220 yardos síkfutás (27 mp.) győztese lett.

A sivár jelen a vezetőket kétszeres munkára ösztökélte. Az Ehrenwaldserlegért vívott ifjúsági küzdelmekben a juniorok csapata nyujtott kárpótlást a nagyok gyengébb szerepléséért. A futballszakosztály vezetői egyik napról a másikra olyan ifjúsági gárdát gyüjtöttek össze, amely kitűnő játékával megacélozta a jövőbe vetett hitet. És hogy joggal, azt misem bizonyítja jobban, mint hogy Baubach, Neumann, Szafka, Szemrád, Waldingbrett, Erhatits és Weiner, a későbbi évek kitűnő játékosai, bontogatták szárnyaikat ebben az ifjúsági gárdában.

Ennek az esztendőnek történetéhez tartozik még az is, hogy az elnöki székbe dr. Héderváry Lehel országgyűlési képviselőt ültette az a közgyűlés, amely dr. Ugró Gyula polgármestert, az UTE alapító tagját és első titkárát az egyesület tiszteletbeli tagjává választotta.

Az 1911. évben beteljesült a végzet: az UTE futballcsapata az 1910/11. bajnoki év végén az I. osztály utolsó helyén végzett és sorsa a II. osztályba való kiesés lett. Az ígéretföldjéről, az I. osztályból való lecsúszás nagyon meg szokta ülni a kedélyeket. A legtöbb csapatot ilyenkor a felbomlás

veszélye fenyegeti. De mi történt Ujpesten? Az utolsó meccs, amelyen a kiesés sorsa megpecsételődött, az óbudai pályán folyt le a 33-asokkal szemben. És a vesztes gárda, ahelyett hogy szerteszéledt volna a meccs után, úgy, ahogyan volt, az utolsó szál emberig, gyalog átbandukolt az újpesti hídon, be a Szécsény-kávéházba, ahol újra felesküdött a lila-fehér színekre és megfogadta, hogy ha törik, ha szakad, megnyeri a másodosztályú bajnokságot és visszakerül az első osztályba.

Az 1911/12. bajnoki évet tehát a II. osztályban küzdötte végig a csapat, azonban 1911. őszén, az első forduló befejeztével, már az első helyen végez olyan előnnyel, amely szinte garantálta a végső győzelmet, a bajnoki címet.

Az eseménytelen esztendőből legfeljebb annyit lehet feljegyezni, hogy a futballcsapatba költözött jó szellem éreztette hatását. A sorozatos bajnoki győzelmeken felül a csapat az I. osztályú MAC-ot legyőzte. — És ha már aktív eredményekkel nem is dicsekedhetik az 1911. esztendő, mégis feljegyzésre méltó az a körülmény, hogy az úszószakosztály ebben az évben született meg. Szücs János ezidőszerinti tb. elnök alapította meg s

mindjárt hajlékot is szerzett fiainak a pálya mellett, egy 100 m-es verseny-uszodát létesítvén a Duna vizén.

Az 1912. év közepén befejeződött bajnoki küzdelmek eredményeképpen a csapat a helyi riválisURAK előtt 12 ponttal meg is nyerte a II. osztályú bajnokságot és 1912. őszén újra visszakerült az I. osztályba. Ujpesten nagy volt az öröm és az újpesti színház díszelőadást rendezett a bajnokcsapat tiszteletére.

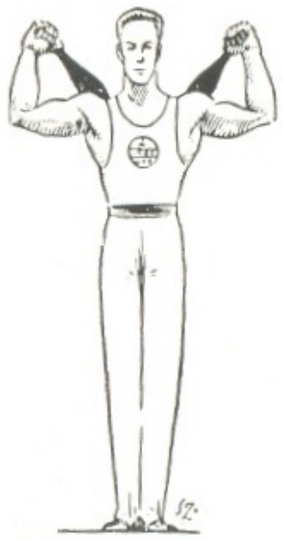
Az immár újra elsőosztályú csapat nemzetközi mérkőzésre is vállalkozik, Karlsbad csapatát 3:2 arányban legyőzi és a bécsi Simmering ellen 1:1 eldöntetlent harcol ki.

A földművelésügyi minisztérium engedélyével néhány száz négyszögölnyi terület hozzácsatolásával megnagyobbítják a népszigeti pályát és újra az UTE új elnöke, Ehrenwald László az, aki a megnagyobbítás jelentős költségeit viseli.

Az atlétikában tovább folyik a serény munka, Vermes, Sebők, Lévai, Balázs, Vajda és Farkas képviselik több-kevesebb eredménnyel az egyesületet.

Szücs János rendkívüli szervező ereje és akadályt nem ismerő agilitása nem marad gyümölcs nélkül. Ladányi Sándor, Lechner Károly, Emmerling József, Dénes Béla, Weisz József, Hornyik Gyula, Tichy Henrik, Schwartz Bandi, Radó Lajos, Klein Lajos, a két Diamant, a Kiss és Boschán testvérekből igen szép gárda alakul és most az 50 esztendő ünnepén, amikor a ma fiai az egyesület úszó- és vizipóló-diadalai fényében sütkéreznek, nem szabad megfeledkezni ezekről a nevekről sem.

Az 1913. évben a futballcsapat az első osztály alsó régióiban szerénykedik, azonban a fiatalok — akik az ifjúsági csapatból az első csatasorba kerültek — egyre fejlődnek és csak idő kérdése, hogy mikorra küzdik fel magukat ismét az élcsoportba.

Annál erőteljesebb a fejlődés a fiatal úszó-szakosztályban. Első nyilvános versenyét az OTE-val közösen rendezi meg a fiatal úszó-szakosztály és Lechner a 100 méteres, Erdélyi (Emerling) a 200 méteres úszásban szerzi meg az UTE első úszógyőzelmét. Ezen a versenyen jelenik meg az első lila-fehér hölgyúszó: Burker Hedvig, aki bár harmadik helyen végez, de mégis az első nő, aki az UTE színeit viszi sikerre.

Siófokon már az újpesti tömegnevelés jelei észlelhetők, amikor a Sió

vizében megtartott országos versenyen az első UTE-staféta a MAC után, de az MTK-t megelőzve, második helyen végez. Egyéni számokban Ladányi Sándor, Lechner Károly, Nádasi, Dénes, Radó és Emerling szerepeltek szép eredménnyel. Az UTE országos versenyén az egyesület ifjusági sprintstafétája győz, Lechner és Radó pedig első helyen végez.

Az 1914. évi közgyűlés dr. Kálmán Ödön ujpesti ügyvédet választotta elnökké. — Mintha megujhodáshoz érne az egyesület. Serény munka és az ezt természetszerüleg követő sikersorozat vonult be az UTE-ba. A futballcsapat fiataljai, különösen Neumann Alfréd, Vermes és Baubach végleg arriváltak és a csapat a lila-fehér dresszt öltött Vágó, Priboj és Vogl Istvánnal megerősödve, rohamléptekkel halad a régi dicsőség felé. A bajnokság három utolsó mérkőzésén 3:1 arányban győz a BAK, 6:0 a 33-asok ellen és a dicsősége teljében ragyogó magyar bajnok FTC ellen csak 3:2-re veszít. A vezetőség jutalmazni akarván a csapat szép szereplését, a Népszigetre invitálta Németország többszörös bajnokát, az I. F. C. Nürnberget, amelyet az UTE 4:2 arányban le is győzött.

Az úszók, mintha versenyre keltek volna a labdarugókkal, szintén kivették részüket a fellendülés munkájából. Az ujpesti téli kikötőben megnyilt Magyarország első 100 méteres versenypályája. A Magyar Úszó Szövetség itt rendezte meg a Berlin—Budapest városközi mérkőzést és itt látta vendégül Németország legjelesebb versenyzőit, a magdeburgi Hellas gárdáját. Ezen a pályán vívta meg első mérkőzését az UTE vizipólócsapata Hendel, Dénes, Lechner, Emmerling, Tichy, Ladányi, Hornyák összeállításban. Bár nem speciálisan ujpesti érdekesség, mégis felemlítjük, hogy itt versenyzett és vizipólózott boldogemlékezetű Komjádi Béla is.

Ékes bizonyítékául annak, hogy az aktív sportolókból lesznek az értékes vezetők, az új UTE úszópályán startolt és győzött először a 100 méteres mellúszásban Kis Zoltán, aki akkor bizonyára még maga sem gondolt arra, hogy alig egy évtized mulva ő lesz az UTE világhírű úszógárdájának vezére.

Az esztendő nagy úszósikere még Ladányi Sándornak a folyambajnokságban való győzelme, amellyel magának a junior-bajnoki címet, az egyesületnek pedig az első úszóbajnokságot szerezte meg.

A régóta várt, rohamléptekben érkezett fejlődést azonban derékban törte

ketté a világháború. Vezetők és versenyzők sorba fegyvert ragadtak a haza védelmére. A sportolók gárdája volt az első a harc mezején és az első mozgósításra egyenruhát öltött a vezetők sorából: Kéméndy Ernő, Szemere Ernő, Szücs János, Schweiger Vilmos, Sikos Géza, Salgó Jenő és Langfelder Ferenc. Az aktív sportolók közül: Kuschner, Szabó Tóni, Szabó Dezső, Rozmann, Vranák, Neumann, Besenczi, Vermes, Dorn, Emmerling József, Fogl Rezső, Szidon Vilmos, Vermes Imre, Goda Géza, Lévai Elemér és még ki tudja hányan. Csak természetes, hogy ilyképpen megakadt a munka az UTE-ban. A legjobbak a harcmezőkön, hadifogságban, vagy talán már a hősi halottak megszentelt sorában. Az itthonmaradtak közül bizony alig akadt, aki ilyen szomorú időkben az egyesület gyeplőjét kezébe vette volna. De mégis akadt egy! Egyszerű, de lelkes katonája a sportnak, aki megérezte, hogyha már őt a sors nem vezényelte csaták tüzébe, idehaza hivatás vár rá. Kardos Arnold volt az, aki a lelket tartotta a klubban. Fáradhatatlan munkával gyüjtötte egybe az itthonmaradottakat, kiment minden vonat elébe, hátha jön haza valaki, sebesült vagy szabadságos. Ilymódon sikerült neki az UTE működésének folytonosságát biztosítani. És ha minden sportág szünetelt is, a futball még a háború alatt is élt az UTE-ban! Persze a csapat eredményei szeszélyesen változóak voltak, aszerint, hogy ki volt véletlenül idehaza. Győzelmeket vereségek követtek, de mégis akadt egy olyan fényes győzelem, amelyet még normális időkben is aranybetűkkel kellene beírni az UTE történetébe. 1917-ben történt, hogy az UTE egy ilyen háborús csapata Bécsben, óriási meglepetésre, 3:1 arányban legyőzte az osztrák bajnok Rapid csapatát.

Amíg idehaza még a nagy világégés idején is becsülettel küzdöttek a lila-fehér színek katonái, addig a harcmezőkről sűrűn érkeztek haza a gyászos híradások. Több mint 30 hősi halott az egyesület vesztesége. Ezekről külön fejezetben fogunk megemlékezni.

Az 1918. év elején agonizálni kezdett a világháború. A központi hatalmak már megkötötték Oroszországgal a különbékét és Szibéria hómezőiről hazafelé vették útjukat a hadifoglyok. Természetesen ujpesti is akadt közöttük. A frontról is megjött néhány szabadságos és hogy viszonylagosan kedvezővé váljék a sportolási lehetőség, a katonai parancsnokság megnyitotta az ujpesti vasuti hídat, amelyet 3½ esztendeig szuronyos bakák

őriztek. Újra megnyilt tehát a népszigeti pálya! Február 10-én játszódott le a repriz, az UTE 5:1 arányban verte le a VAC-ot, hogy a pálya újjáéledését győzelemmel ünnepelje. A régi otthon új erőt hozott az egyesület vérkeringésébe és a Népsziget vasárnap délutánjai újra hangosak lettek a sportolók és drukkerek örömteli csatakiáltásaitól. A bajnoki mérkőzések mellett nemzetközi mérkőzésekre is vállalkozott a feléledt UTE, vendégül látta a bécsi Floridsdorf és Rudolfshügel csapatait. Az intéző tisztség Kardos munkás kezéből Weisz Mártonhoz került. A háborús évek fáradhatatlan futballvezetője azonban, utódja oldalán, továbbra is részt vett a vezetésben. A futballcsapat új tagja Schaller József, már első mérkőzésein a magyar csatárok egyik legjobbjának bizonyult és Fogl II. 1918. június 2-án öltötte először magára a magyar válogatott csapat címeres dresszét, hogy azt futballpályája végéig, Magyarország minden nemzetközi mérkőzésén büszkén viselje.

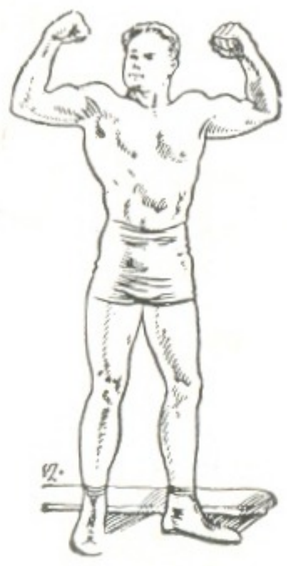
1919—1921

Az ősz már rendezett futballviszonyokra talál. Hazaérkezett Langfelder Ferenc és természetesen azonnal belekapcsolódott a futballügyek vezetésébe. Szeptemberben Bécsben vendégszerepelt a csapat és ha a WAF-tól 2 góllal vereséget is szenvedett, a bajnoki mérkőzések során hétről-hétre javult, hogy aztán november 17-én legyőzze az MTK három és fél év óta veretlen «arany-csapatát».

1919. legelső és talán legjelentősebb megmozdulása az UTE rendes évi közgyűlése volt. Az akkori idők szellemének megfelelően a «fiatalok kormánya» került az UTE élére. De senki se higyje, hogy ez amolyan «forradalmi» választás volt. Nem, ezeknek az új vezetőknek nem «kellett» rövidesen távozni. Esztendőkig nagy sikerrel és bölcs meglátással kormányoztak és nem kis érdemük, hogy konszolidációt parancsolva, békességet teremtve, megalapozták a mai nagy UTE-t.

Az új elnökség összeállítása így festett: elnök Szücs János, társelnök Szemere Ernő, alelnökök Langfelder Ferenc és Neubrand Mihály, főtitkár Salgó Jenő. Csupa olyan férfiú, aki az 1900-as évek elején az egyesület reorganizálásának előharcosa volt.

Ennek az esztendőnek első felében, még az 1918. őszén megkezdett hadibajnokságok tavaszi fordulóját játszották le. A futballcsapat kvalitásait igazolja a harmadik helyezés. Olyan eredmény ez, aminőt az UTE az első osztályban még nem ért el. A nemzetközi összeköttetéseket ápolva, a bécsi Rapid a Népszigeten győz, de már a Floridsdorf vereséget szenved. A labdarugó szövetség nem tudván rendezni a statuskvót, az 1919/20-as szövetségi esztendőre még hadibajnokságokat írt ki. Ezeken az UTE már az élcsoportban küzd és az MTK-val eldöntetlenül küzdve, az FTC csapatát 3:1-re legyőzi. Ezek az eredmények annál inkább reálisnak tekinthetők, mert hisz ekkor már a futballcsapat Knoll — Fogl II., Fogl III. — Kelecsényi, Baubach, Király — Paulusz, Kosa, Priboj, Schaller, Szidon összeállításban játszott és ez a tizenegy véglegesen felvitte a lila-fehér színeket a magyar labdarugás élcsapatai sorába.

Ha Szücs János volt az elnök, csak természetes, hogy az UTE háború előtti úszóélete újra felvirradt. A szakosztály alakuló ülése az úszás fejlesztésére és kegyelete jeléül, a hősi halált halt Emmerling és Bodnár fiatal úszók emlékére, két vándordíjat alapított. Az ujpesti kikötőben, közel a nép-

szigeti pályához, újra megnyílik az UTE 100 méteres uszodája, ahol nemcsak a házigazda, hanem a fővárosi egyletek is versenyeket rendeznek. Az UTE-úszók már megszokott vendégei a magyar versenyeknek és csaknem mindegyiken több első és még több második és harmadik helyezést érnek el. Az ifjúsági-, handicap- és hölgyversenyeken is ott látni a lila-fehér színeket. Az eredményeket részletesen felsorolni e helyütt lehetetlen és csak annyit említünk fel, hogy Lechner, Holló, Schwartz, Ladányi és Weisz ismételten megnyerik versenyeiket, míg Klein, Emmerling Antal, Földes és a hölgyek közül Schramek egész sereg értékes helyezést szereznek.

Az atlétikai szakosztály is bontogatta szárnyait. Szabó Dezső a vezér, a főmozgató Spindler Viktor. A népszigeti monstre-tehetségkutató versenyen népes mezőnyök indultak és ki tudja, hány mai bajnok próbálkozott akkor, szerény névtelenségben. Máté Ferenc a MAC versenyén a rúdugrásban 315 centiméterrel a második helyen végzett és az országos bajnoki viadalon sem adta olcsóbban. A BAK versenyén is győzött Máté, míg a 800 méteres junior síkfutásban Szemere Pál második lett.

35 esztendős fennállásához ért el 1920-ban az UTE. A jubiláris ünnepségek az akkori időkhöz mérten a legnagyobb csendben folytak le. Atlétikai és úszóverseny, husvéti futball-torna és jubileumi díszközgyűlés volt az ünnepség programja. Az ujpesti városháza dísztermében megtartott díszközgyűlésen megjelent a város vezetősége és a magyar sportélet sok kitűnősége, mert ekkor az UTE már országos viszonylatban is tényező volt. A díszközgyűlés Kéméndy Ernőt az egyesület tiszteletbeli tagjává választotta. Egyébként a jubiláris esztendő rosszul kezdődött. A népszigeti pálya víz alá került, a talajvíz úgyszólván az egész telepet elöntötte és a futballcsapat újra a 900-as évek harcszínterére, a pamutgyár melletti UMTE pályára szorult. A tavasz azonban felszikkasztotta a földet és húsvétkor már a Népszigeten rendezhette meg az egyesület jubiláris futballmérkőzéseit. Bécs nagyhírű csapata, a First Vienna volt a vendég, amely első napon az UTSE-t 3:1-re verte, hogy másnap az UTE csapatától ugyanilyen arányú vereséget szenvedjen. Pünkösdre viszont a Rapid tornájára Bécs városába utazott a lila-fehér tizenegy és a Floridsdorf ellen 1:0 arányban győzött, míg a Rapidtól 3:2 vereséget szenvedett. Hazai viszonylatban mindinkább emelkedett a futballcsapat játékereje és ezzel tekintélye is.

1920 őszén újra megindultak az MLSz bajnokságai. Az UTE, most már nagy játékerőt képviselő csapatával, mint rettegett ellenfél startolt és az őszi bajnokságon az MTK-t 1:0 és az FTC-t 3:1 arányban legyőzve, veretlenül az első helyen fordult.

Az eredmények, a sikerek jelentik a legjobb propagandát. A győzelmek híre, a távíró és a telefon modern hangján eljut a külföldre is és csak természetesnek találta mindenki, hogy az UTE immár first class csapata a külföldi meghívások egész sorát kapta. Megszületett tehát az UTE első külföldi túrája, amely ugyan alig vett két hétnél többet igénybe, de mégis két naptári esztendőre esett. 1920. karácsony két ünnepén és szilveszterén, továbbá 1921. január 1-én és Vízkereszt napján jelent meg először az UTE csapata Németország jelentős futball-metropólisaiban és a túra végén büszkén mondhatta Julius Cézárral: «Jöttem, láttam, győztem». Minden dícséret és minden méltatás helyett beszéljenek az eredmények: Öt mérkőzést játszott az UTE és ötször győzött:

Magdeburgban a Viktória ellen	7:2
Drezdában a Brandenburg ellen	3:1
Plauenben a Sport Club ellen	1:0
Coburgban a Futball Club ellen	1:0
Lipcsében a Fortuna ellen	2:1

Az úszósportban is beérkezett az UTE. A MUSz reá bízza a Sajó-kerület irányítását, amit Szűcs János, mint az Úszószövetség alelnöke, olyképpen végez, hogy ismételten leviszi az UTE legjobb úszóit a Sajó vizében megtartott propaganda-versenyekre. A fejlődő szakosztály egyébként folytatja diadalait, amelyek a már az elmúlt évben befutott versenyzőin kívül, Héderváry, Kőrösi, Farkas, Lakos, Kraft, Gábor, Wagner és Virág nevéhez fűződnek. A sok győzelem közül talán a legértékesebb a háromszor 50 méteres vegyes staféta első helye, mint a jövő hegemóniájának kora hírnöke.

Az atlétikában, ha lassú léptekkel is, tovább folyik a megalapozás munkája. Az UTE—URAK klubközi atlétikai versenyének minden egyes számát lila-fehér versenyző nyerte meg, ahogy a MAC országos atlétikai versenyén a rúdugrás első két helyét, Frank és Máté révén, szintén az UTE okkupálja.

A hadibajnokságokat követő, 1920/21. évi első békebajnokság 1921 június havában ért véget és azon az UTE az MTK mögött, az FTC-t megelőzve, a tiszteletreméltó II. helyen végzett, miután e két csapat fölött aratott őszi győzelmére ráduplázva, az FTC-t 1:0 arányban újra legyőzte, míg az MTK-val 0:0 eldöntetlenül játszott.

A futballcsapatnak ez az óriási fejlődése meghozta a maga anyagi sikereit is. Az 1921. évi husvéti tornára már meghívást nyert az UTE is, aminthogy a főváros majd minden jelentősebb futballattrakcióját ettől az időtől fogva a «big three», az FTC—MTK—UTE-koalició rendezi. Ezuttal svéd csapat, a göteborgi Kamraterna volt a vendég, amelynek annyira megtetszett az UTE, hogy a következő husvétra azonnal meg is hívta Göteborgba.

A futballbajnokság befejeztével újra túrára megy a csapat, még pedig új területre, Lengyelországba. A túra hét mérkőzése közül ötöt megnyert, egyet eldöntetlenül végzett és egyszer kikapott.

Július elején jött meg a győztes tizenegy Lengyelországból és alig néhány heti pihenő után, már újra útrakel Németországba, ahol négy mérkőzés közül Hannoverben az Arminia ellen 1:0-ra veszt, de Hamburgban az Union ellen 2:0, a bajnok Victoria ellen pedig 5:0 arányban győzve, megnyeri a hamburgi kultúrhét nagydíját. Boroszlóban a «Schlesien» 30 éves jubileumán 8:2-re veri az ünneplő egyesület csapatát. A harmadik túra tehát 15:3 gólaránnyal végződött.

Ősszel az új bajnokság élcsoportjában halad a csapat s télre újra külföldre utazik, hogy eleget tegyen azoknak a megtisztelő meghívásoknak, amelyek külföldi diadalainak elismeréseül, halomszámra érkeztek. Németország és Lengyelország után most már Svájcot is meghódította az UTE. Az ötödik túra minden állomása új meg új győzelmet hozott. Augsburg (5:2), Stuttgart (4:0, 3:0), Freiburg (2:1) és Basel (4:3) az új diadalok színhelyei.

Az atlétikai szakosztály folytatja intenzív munkáját. A Népszigeten lefolyt első mezei versenyen Vogel és Bogdány ér el helyezést, míg a MASz atlétikai viadalán Máténak a rúdugró bajnokságban 315 centiméteres eredménnyel elért második helye érdemel külön említést.

Még dícséretesebb az úszószakosztály működése. Annak ellenére, hogy az ujpesti 100 méteres uszoda anyagi okokból megszűnt, mégis egyre szebb és szebb eredményeket vívnak ki az úszók, akik nyáron a Császárfürdő-

ben, télen pedig a Rudasban tréniroznak. A régiek mellett Vancsura, Kelemen, Lukács, Fadgyas és Szeszler Böske neve kerül a győztesek listájába. A vizipólócsapat még csak a szövetségi díjért játszott, ahol az első klaszszisú egyletek második csapataival versenyez, azonban már most mutatja oroszlánkörmeit, a MAC felett 5:2 és a III. ker. elleni 7:1 győzelmével.

Amint látjuk, az uszoda időleges megszűnését meg sem érezte az úszószakosztály, legfeljebb az adott gondot, hogy miként juthat az egyesület egy olyan úszópályához, amely kizárólagosan az UTE tulajdona és annak létét nem veszélyezteti az üzleti vállalkozók kapzsisága. A magyar közmondás szerint a baj sohsem jár egyedül. Talán éppen akkor, amidőn az új uszoda felépítésének terveivel foglalkozott az elnökség, érkezett meg a földmüvelésügyi minisztérium leirata, amely szerint a népszigeti pálya bérletét 1922-re felmondja, minthogy annak területét 30 évre a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Rt-nak adta át, amely ott hajógyárat fog épiteni. Bár azóta 14 esztendő telt el és a hajógyárnak még nyomát se látni a Népszigeten, mégis tudomásul kellett venni a magas intézkedést és új, modern pályáról kellett gondoskodni.

A kettős gond kettőzött munkára késztette az UTE elnökségét. Azonnal megtette minden irányban az intézkedéseket. Az uszoda számára ott állott a Duna, de már annál nehezebb volt a futballpályának megfelelő területet találni. Végre a Megyeri út és a Baross ucca között fekvő buckás területet szemelték ki. Megalakították az építőbizottságot, amely úgy határozott, hogy részvénytársasági alapon hozzák össze a szükséges tőkét. Pályázatot hirdettek és a beérkezett több pályamű közül Hajós Alfréd műépitész pályaterve lett a győztes.

Elméletben tehát már megvolt minden, csupán három dolog hiányzott: pénz, pénz és pénz! Dehát Szücs János állott az akció élén és az ő fáradhatatlan munkássága, mindent leküzdő agilitása, ötletessége és leleményessége már előre biztosítéka volt a sikernek. Ujpest városa díjmentesen engedte át 30 évre a területet. Dinich Vidor országgyűlési képviselő az Országos Testnevelési Tanács útján 1,000.000 korona erejéig az állam támogatását hozta. — De talán hiábavaló lett volna Szücs János minden agilitása, Ujpest város és az állam támogatása, ha ebben a válságos időben nem jelentkezett volna egy férfiú, aki nemes szívével, minden szép és

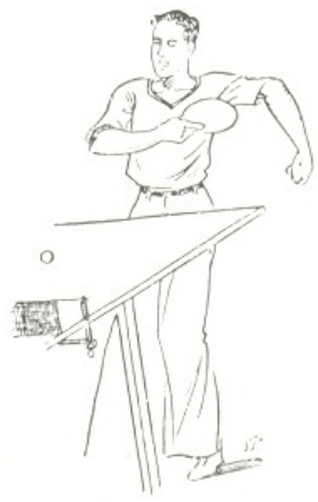

jó iránt való lelkesedésével, mérhetetlen humanizmusával egyik napról a másikra a leglelkesebb UTE-hívő és a legáldozatkészebb mecénás lett. Ez a férfiú Mauthner Zoltán volt, aki nevét aranybetűkkel írta be az UTE történetébe. Neki köszönhető, hogy az ő nagyszerű példáján fellelkesülve, Ujpest város egész társadalma az új pálya megvalósításának szolgálatába lépett. Az ipar és kereskedelem, de a kisemberek is, polgárok és munkások siettek a nagy ügy szolgálatába állani. Az előirányzott építési költség lejegyzése hamarosan megtörtént és még 1921-ben került az első kapavágásra a sor. Az UTE évekkel ezelőtt volt elnöke, Ehrenwald László építési vállalkozó, az UTE örökké felejthetetlen Laci bácsija, ingyen bocsátotta rendelkezésünkre a szükséges nagymennyiségű faanyagot.

Az élő sport közben haladt a maga útján. A versenyzők 1922. tavaszán tovább dolgoztak a Népszigeten, talán azért, hogy az új otthonba már nagyobb képességekkel vonulhassanak be. — Az atlétikai szakosztály járt elől jó példával. Szabó Dezső elnök Holits Ödönt, a kiváló sportembert szerződtette le tréneréül és egy-kettőre élénk atlétikai élet kezdődött meg. A komoly munka eredménye hamarosan jelentkezik és az MTK versenyén Székely első lett az 1500 méteres síkfutásban, Máté pedig a rúdugrásban, míg Katsányi és Selmeczi második helyen végez. A MASz előnyversenyén Selmeczi már megnyeri a 100 és 200 méteres síkfutást és Székely második

A Stadion

5000 méteren. Az atlétaszövetség pontszerző délutánjain már szorgalmasan gyűjtik a pontokat az UTE-atléták.

Még be sem köszöntött az első nyári nap, máris készen állott az UTE uszodája — egyelőre csak kölcsöntutajokon. 50 méter hosszú és 22 méter széles méretével versenyszerűség szempontjából a legalkalmasabb. Az UTE országos úszóversenyén nagy mezőnyök és nagy UTE-győzelmek jegyében nyilt meg a pálya. Heimler a 200 méteres mellúszásban, Kerekes a 100 méteres sprintben, Szeszler Böske a 100 méteres hölgyúszásban arattak fényes győzelmeket, de úgyszólván minden versenyszámban a helyezettek között ott lehetett látni a lila-fehér dresszt.

A birkózószakosztály intenzív munkájának eredményeképpen a Postás Sport Egylet országos versenyén Horváth és Nagy gyarapítja az UTE-győzelmek számát. Újdonságszámba ment, hogy a szakosztály országos birkózóversenyét a Népsziget szabad terén rendezte meg.

Megalakul Grünbaum Ede elnöklete alatt a kerékpáros szakosztály is. Az UTE-versenyzőket már látni az országúton és a pályaversenyeken. Sőt már az első esztendőben megrendezi az UTE — a Törekvéssel közösen — első országos kerékpárversenyét is.

Labdarugásban a csapat szorosan kitart az élcsoportban és tavasz végén a sorrend: MTK — FTC — UTE. Az ifjúsági csapat azonban nem adta ilyen olcsón. A juniorok megnyerték Magyarország ifjúsági bajnokságát.

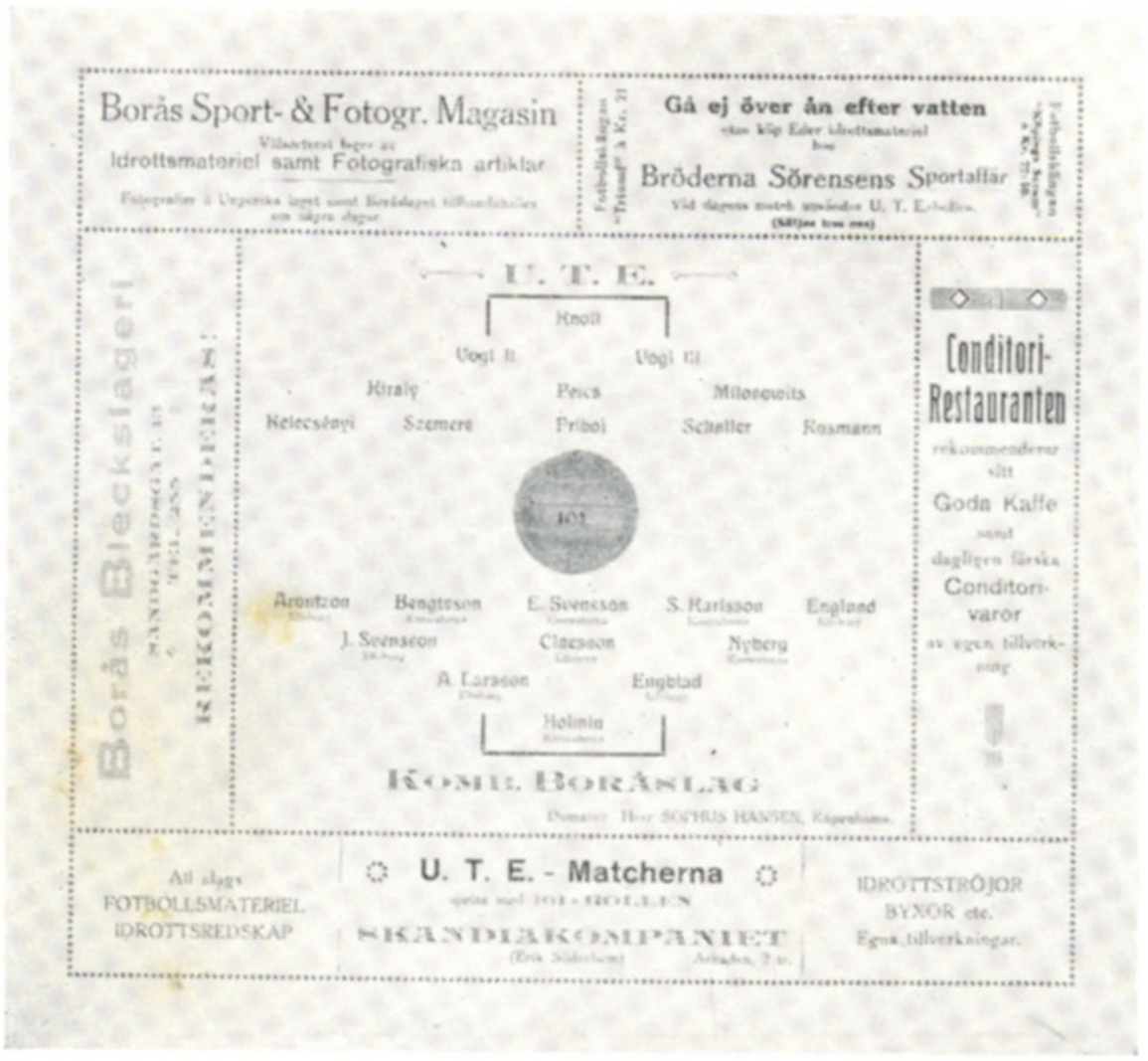
A göteborgi Kamraterna valóra váltotta előző évi meghívását és a futballcsapat a husvéti ünnepeket Szücs János és Langfelder Ferenc vezetése alatt Svédországban töltötte. Göteborgban, Helsingborgban és Borasban hat mérkőzést játszott és csak egyet vesztett 3:2 arányban, a göteborgi válogatott ellen. Talán még a sportbeli eredményeknél is nagyobb volt a magyar csapat társadalmi sikere, mert megjelenésével és szerénységével érdemelte ki a csapat a kitűnő svéd sportíró, Carl Linde kritikáját, amely a Stockholm Tidinskenben — az előző évben ott járt sportemberekre célozva — a következőket írta:

«Ezek az ujpesti vendégek nem fölényeskedő úszók, nem rátarti birkózók, nem is arisztokrata futballisták, ezek Szücs és Langfelder egyszerű kézműves fiai, akiket az Isten a legszebb emberi erénnyel, a szerénységgel áldott meg.»

1922 június 12-én játszották le a Népszigeten az utolsó bajnoki mérkőzést. Az UTE ellenfele a III. kerületi Torna- és Vívó Egylet volt, amelynek a Népszigettől való fájdalmas búcsúzás alkalmából 6:1 arányú vereséget kellett elszenvednie. Előzőleg a népszigeti pálya utolsó nemzetközi mérkőzésén a hamburgi Union csapatát 2:1-re győzte le az UTE.

A futballcsapat sikereiből önként adódott, hogy a csapat játékosai közül Fogl III., Schaller, Paulusz, Kósa, Szidon, Peics és Knoll is magukra öltötték a válogatott csapat címeres dresszét és Fogl II. 25. reprezentativ szereplését ünnepelte a labdarugó szövetség tanácsülése. De a válogatottság megtiszteltetése jut osztályrészül egy ifjúsági játékosnak is, amidőn Emmerling lett az ifjúsági válogatott csapat hátvédője.

A hosszú nyári napok folyamán serény munkáskezek csaknem befejezték az új pálya munkálatait és szeptember közepére már készen állott az új sporttelep, amely méreteinél, modern berendezkedéseinél és formájánál fogva kétségkívül a legnagyobb magyar sportalkotás lett és mint ilyen méltán megérdemelte a keresztségben kapott: Stadion nevet. — 1922. szeptember 17-én, ünnepélyes keretek között történt a megnyítás. 15.000 néző csodálta meg Hajós Alfréd művét és tapsolt a 112×70 méretű labdarugótérnek és a 400 méter hosszú és 12 méter széles vörössalakos futópályának.

A «Boras»-i Sport Club elleni meccsünk röpcédulája

Az FC. Európa ellen

Munkában az UTE védelem

A zenekar himnusza, a dalárda éneke után, az állam és a város képviselői beszéltek, majd az UTE elnöksége vette át a pályát, amelyre csakhamar kifutott az első vendég: az FTC zöld-fehér csíkos legénysége, hogy bajnoki mérkőzés keretében megkűzdve az UTE csapatával, avassa fel Magyarország legújabb sporttelepét. — Talán azért, hogy a Stadionban minden jól kezdődjék, a házigazda csapata 2:1 arányban győzte le kitűnő riválisát. Az új otthon új erőt kölcsönzött és az 1922/23. bajnoki esztendő első jelentős győzelme után a diadalok hosszú sora következett. A bajnok MTK is csak eldöntetlen árán tér haza a Stadionból.

Az esztendő végén obligát túrájára indul a csapat új világtáj felé. A túraterületek ekkor már délfelé terjednek és az UTE csapata Olaszországot látogatja meg. Öt mérkőzése közül hármat nagy gólarányban megnyer. Róma, Nápoly és Firenze hódol meg a lila-fehér színeknek.

Aminthogy túrával végződött az elmúlt esztendő, ugyanúgy külföldön játszódik le az UTE 1923. évi első szereplése. A divatos túrázások során a csapat ugyancsak kapós lett és vezetői értettek is hozzá, hogy ezt a kedvező helyzetet racionálisan kihasználják. Bár a világháború már régen véget ért, mégis az ántánt államai sportbelileg csendes bojkott alá helyezték a központi hatalmak országait. A sport azonban száműzi a politikát és legnemesebb feladata a népek testvéri megértésének propagálása. Ennek az eszmének a szolgálatában állott az UTE, amidőn 1923. január végén a világ fővárosában, Párisban összemérte erejét Páris város kombinált csapatával. A bojkott megtörése tehát az UTE nevéhez fűződik és ez a tény talán nagyobb siker, mint az, hogy a csapat legyőzte a francia futballistákat. Párisból Spanyolországba vette útját a lila-fehér expedició és első spanyolországi megjelenésének ragyogó fegyverténye az a kettős győzelem, amelyet Katalánia bajnoka, a C. D. Europa, ellen 7:1 és 3:1 arányban aratott.

Idehaza a bajnoki mérkőzések során folytatta diadalmas előretörését és amikor pesti pályán 2:0-ra verte az MTK-t, olyan előnnyel állott a ranglista első helyén, hogy már a sajtó is benne üdvözölte az új elsőosztályú bajnokot. Ámde a fiatal csapat az egyre fokozódó tempótól a finisben letört és újra meg kellett elégednie a dicsőséges második hellyel. A történelem távlatából ma már megállapítható, hogy ehhez a letöréshez a túl-

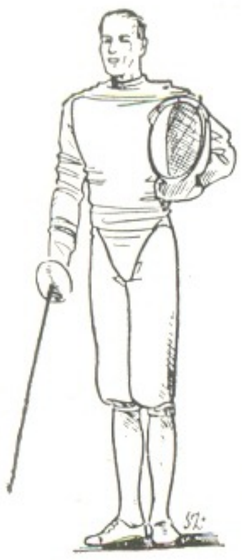
hajtott külföldi játékok is hozzájárultak, viszont éppen ezek az idegen országokban megszerzett diadalok alapozták meg a lila-fehér csapat nemzetközi hírnevét. Hiszen a külföldi szaksajtó erőlistáján ott díszelgett az UTE neve a 10 legjobb európai csapat sorában.

A már biztosnak vélt bajnokság elmaradása némi reakciót szült. Priboj és Kósa, a csatársor főerősségei, külföldre költöztek és habár helyükre Csontos és Jeszmás személyében új nagyságok kerültek, sőt a védelemben Varga kapus és Schäffer középfedezet beállítása erősítésnek számított, mégis az esztendők óta összeszokott együttes nívóját a felfrissített csapat sehogysem tudta elérni. És ez. különösen külföldi viszonylatban, éreztette hatását. A Wiener AC honi pályán ugyan még legyőzetett, azonban a nyári holland-német túra négy mérkőzése közül már csak egy győzelem és egy eldöntetlen, míg a téli német-spanyol túra négy játéka során csupán két eldöntetlen szerepel a túra-mérleg aktív oldalán.

Az úszásban különösebb fejlődés nem volt észlelhető. A vizigárda szilárdan tartotta előző esztendei pozicióját, de új nagyságokat nem termelt ki. Annál szebben fejlődött a vizipólócsapat. A II. osztályú bajnokság második helyén végzett és az NSC elleni osztályozó mérkőzésen már ostromolta az első osztály fellegvárát is.

Az úszószakosztály nagy gondjai közé tartozott egy olyan uszoda megteremtése, amely hosszú esztendőkre biztosítja a tréningek zavartalan lehetőségét s egyben versenyzésre is alkalmas. A jól bevált recept szerint újra a város társadalma, elsősorban az ipar és kereskedelem vezérlő egyéniségeitől várta az UTE az új uszoda megteremtésének lehetőségét és a gondolatot csakhamar tett is követte. Szücs János, Fuchs György és Kis Zoltán indította meg azt a társadalmi akciót, amely egészen rövid idő alatt összehozta azt az összeget, amely az új uszoda felépítéséhez szükséges volt.

A torna és az atlétika gyakorlása ebben az esztendőben úgyszólván kizárólag intern működésben merült ki.

Már jóval nagyobb dícsérettel emlékezhetünk meg a birkózó szakosztály mindjobban feltörő munkájáról. Az UTE birkózóversenyén, majd Ujpest város bajnokságain, továbbá a társegyesületek viadalain egyre-másra aratnak győzelmeket a hirtelenében feltűnt ujpesti birkózók. Elek, Nagy,

Nóbl, Srágli és Györgyei a diadalmas versenyzők, akik közül az utóbbi már reprezentativ dicsőséghez is jut, amidőn a göteborgi olimpiászon a magyar színeket képviseli.

A birkózással rokon boxsporttal ebben az esztendőben találkozunk először Ujpesten, az UTE meghívási versenyén.

A kerékpárszakosztály is a fejlődés útjára lépett. Megrendezte az egyesület országúti bajnokságait, valamint Ujpest város bajnoki versenyét.

A legutóbbi esztendők sok csalódása az 1924. évi közgyűlés hangulatát a vezetőség ellen fordította. A mindinkább elburjánzó álamatőrség elleni harc az eredmények rovására ment és a sorozatos győzelemhez szokott kritikusok természetesen a vezetőséget támadták. Ebben a kaotikus állapotban született meg az a gondolat, hogy az egyesület ügyeinek vezetését «erős kézre» kell bízni. A választás Szücs Jánosra esett, aki egy esztendőre diktátori hatalommal vette kezébe az ügyek irányítását.

Az egyesület berkeiben, az új rendszer nyomán, ugyan rend lett, minthogy azonban az «erős kéz» nem tűrt kilengéseket, elmaradtak a gyors sportbeli sikerek és ennek az esztendőnek a krónikása az egyesület reprezentativ sportjának, a labdarugásnak hanyatlásáról kénytelen beszámolni.

A futballcsapat az 1923/24. évi bajnokságon ugyan még a harmadik helyen végez, de az 1924/25. évi bajnokság őszi fordulóján alig bír lábra kapni. Az új érával érthetően nem szimpatizáló játékosok helyébe került ifjúságiak: Markó, Szemere, Argyelán és Nikó szívet és lelkesedést visznek ugyan a csapatba, de egyelőre még nem tudják pótolni az elődöket. Még akadt ugyan egy-két győzelem és egy bécsi, győzelemnek is beillő, eldöntetlen az I. Vienna ellen (3:3), azonban meg kell őszintén állapítanunk, hogy a már-már legendás hírű futballcsapat lejtőre jutott.

A birkózók listáján Nemes és Földes Zoltán az új nevek. A szakosztály becsülettel működik. A társegyesületek minden versenyén győzedelmeskednek a lila-fehér színek és Györgyei Ferenc a párisi olimpiászon az egyetlen és egyben az első ujpesti olimpikon.

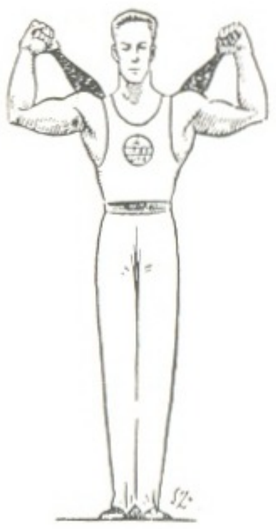
A kerékpárszakosztály megrendezi Ujpest bajnokságait. Lichter országos rekord alatt megnyerte a svábhegyi versenyt. Kívüle Szőke, Simala, Jelin és Hrozenszky aratnak győzelmeket. Azonban az esztendő legkiemelkedőbb tényked ése az, hogy a Stadionban kerékpárpálya létesítése hatá-

roztatott el és novemberben már megtörtént az ünnepélyes kapavágás. Hogy a már működő szakosztályok egynémelyikében bekövetkezett hanyatlás ellensúlyozva legyen, ebben az esztendőben alakult meg a tenniszjátékot eddig csak passzióból űző tagok sorából az UTE tennisz-szakosztálya, amely Kelemen Béla és Weisz László révén már lila-fehér győzelmeket is hozott, sőt Baumgarten Magda a fedettpálya bajnokságban a második helyen végzett. Az úszószakosztály működésében is örvendetes esemény jegyezhető fel. Ebben az évben nyeri meg az UTE vizipólócsapata a II. o. bajnokságot s ezzel megnyílik az út számára az I. osztályba. Így jutott el az UTE jubileumi esztendejéhez, az 1925. évben. Ez az esztendő nemcsak azért legjelentősebb időszaka az egyesületnek, mert akkor ünnepelte meg fennállásának 40 esztendős fordulóját, hanem főképpen azért, mert ennek az esztendőnek elején megtartott évi rendes közgyűlésen hagyta el hat esztendei sikerdús működése után Szücs János az elnöki széket és ebben az évben installálták az új elnököt: Aschner Lipótot, aki immár egy évtized óta áll az egyesület élén.

A Szücs-éra sziszifuszi munkájáról, ragyogó sikereiről már eleget írtunk, de nem lenne teljes a kép, ha nem beszélnénk azokról a nagy problémákról, amelyekkel az egyesület vezetőségének az alatt a hat év alatt meg kellett küzdenie. A háború utáni idők rohamos fejlődése, futballcsapatunk felzárkózása, az eredmények megnövekedése újabb és újabb feladatot rótt a vezetőkre. Az ellenfelek birtokolt hegemóniájuk védelmében még nagyobb, még heroikusabb küzdelemre kényszerítették fiainkat s a vezetőknek ugyancsak ébereknek kellett lenniök, hogy diplomatikus, de erőteljes fellépésükkel egyesületünket az élharcos egyesületek csoportjába befogadtassák.

1920. elején, amidőn a hadibajnokságok 15 résztvevő egyletét a status-quo-ante helyreállítása érdekében redukálni kellett, a labdarugó szövetség vezetői sehogysem találták meg a kivezető utat, mert hiszen bárkit is hagytak volna ki az első osztályból, szerzett jogokat sértenek. A fővárosi egyesületek azon csoportja, amelynek fájt az UTE konkurrenciája, nagy titokban elhatározta, hogy az ujpesti csapatot kirekeszti a bajnoki küzdelmekből azon a címen, hogy Budapest bajnokságáért csakis fővárosi egyesületek küzdhetnek. Ezt az elhatározást azért kellett diszkrécióval kezelni, hogy a legelső szövetségi tanácsülésen meglepetésszerűen hajtsák végre.

Ámde az UTE-nak a fővárosban is voltak jóbarátai és az éjjeli megbeszélésen misztikusan megfogamzott terv már másnap a vezetőség tudomására jutott s az UTE diplomatái 48 óra alatt leverték a puccsot. A sajtó megértően állott az ujpestiek igazságos ügyének szolgálatába és a szövetség tagegyleteinek többsége olyan imponáló eréllyel gyülekezett az ellenpropagandát szóban és írásban terjesztő UTE-vezetők köré, hogy az ellenfél deferálni volt kénytelen és a bizarr indítvány nem is került tárgyalásra. A szövetség évi rendes közgyűlésén véglegesen megállapított első osztályban ott volt az UTE is és onnan többé ki sem került. Az UTE pozíciója pedig a szövetségben annyira megerősödött, hogy az MLSz alelnökévé választotta Langfelder Ferencet, aki már akkor a Bírótestület társelnöke, majd elnöke volt. De nemcsak a labdarugásban, hanem az atlétikában is meg kellett küzdeni az egyesület működésének útjába állított mesterséges akadályokkal. Amidőn az UTE atlétikai szakosztálya oroszlánkörmeit mutogatni kezdte és amikor már attól tartottak a konkurrensek, hogy az UTE ebben a sportágban is rohamosan fölfelétör, akkor a magyar atlétikai szövetség tanácsának határozatából kifolyólag az UTE-t a vidéki egyesületek sorába osztották be, amiáltal fejlődési lehetőségét derékban törték ketté. Az atlétikai szakosztály egy ideig szüneteltette munkásságát, hogy azután annál nagyobb erővel bizonyítsa be rátermettségét, úgy, hogy a MASz néhány esztendei száműzetés után kénytelen volt a vidéki beosztásában is nagyszerű eredményeket produkáló egyesületet újból a fővárosi egyletek sorába beosztani. Már sokkal kisebb fegyvertény volt az UTE elnökségének az a sikere, amellyel egy másik támadást hiusított meg. Az eset ma már talán nem is fontos és csak azért jegyezzük fel, hogy lássa az utókor, milyen rögös volt az UTE útja.

Röviddel az ujpesti Stadion megnyítása előtt olyértelmű indítvány érkezett a szövetséghez, hogy az új UTE-pályán csakis az UTE rendezhet bajnoki mérkőzéseket. Ez az indítvány azt célozta, hogy azok a fővárosi egyesületek, amelyek nem rendelkeztek pályákkal, bajnoki mérkőzéseiket, amidőn ők a pályaválasztók, kizárólag a fővárosban játszák le. A sportbelileg megalázó és anyagilag káros indítvány elfogadását a legmodernebb pálya, a Stadion képviselőinek könnyű szerrel sikerült megakadályozni.

Minden intrikánál, minden gáncsvetésnél súlyosabban nehezedett a labda-

rugás vezetőinek vállára az álamatőrség problémája. Vádak röpködtek a levegőben, egyleteket, vezetőket rágalmaztak. Egyedül Szücs János indított sajtópert és kapott fényes elégtételt a független magyar bíróság előtt, mert az UTE-ra nem tudtak semmiféle álamatőr üzelmet rábizonyítani. Szücs János a per megnyerése után azonban lemondott tisztéről.

Az egyesület tehát elnök nélkül maradt, mert az újonnan megválasztott Nemes Oszkár, a kaotikus időszakban csak 3 hónapig bírta elviselni az elnöki tisztséget. Az interregnum idején a klub ügyeit hármas direktórium vezette, amelynek tagjai Szücs János, Langfelder Ferenc és Szabó Dezső voltak.

Az esztendő sportja, rövid intervallum után, javuló tendenciát mutatott. Még Szücs János érdeme a Stadion területén konstruált kerékpár- és motorpálya, amely Európának egyik legmodernebb alkotása volt. Az UTE csaknem minden vasárnap, külföldi versenyzők részvételével, kerékpár- és motorversenyeket rendezett s a fővárosi egyletek is itt tartották meg viadalaikat.

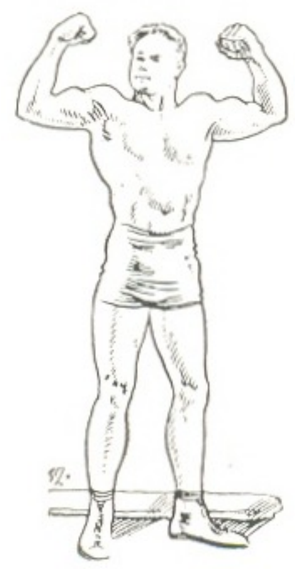
A többi sportágakban is élénkebb élet fejlődött. A birkózó szakosztály egyre izmosodott, új és új bajnokokat termelt ki. A vizipólócsapat már az első osztályban küzdött, de az úszósport legemlékezetesebb eseménye Halasy Olivérnek a folyambajnokságban történt első startja volt. A fiatal úszó, általános meglepetésre, neves bajnokok hosszú sora előtt, másodiknak érkezett a célba és ha pályaelhagyás miatt néhány hellyel hátrább helyezték is, a magyar vizisportnak ez a ragyogó nagysága, mégis ezen a napon arrivált. A futballcsapat küzdötte le leggyorsabban a kritikus idők nehézségeit és csakhamar újra az élcsoportba tornászta fel magát. Ennek az örvendetes javulásnak minden érdeme az átmeneti idők futballvezetőjét, Ladányi Sándort illeti, aki a lila-fehér színekért minden áldozatra kész volt. Amidőn a direktórium átmeneti misszióját befejezettnek vélte, minden erejével arra törekedett, hogy a 40 esztendős egyesület élére, egy az UTE multjához és tradicióihoz méltó, vezetésre predesztinált, olyan elnököt találjon, aki az UTE sok vihart látott hajóját csendes vizekre kormányozza. — Így merült fel Aschner Lipót, az Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt. vezérigazgatójának neve. Aschner Lipót, a nemes emberbarát, első szóra vállalta az elnöki tisztet és benne az UTE igazi vezérére lelt.

Az egyesület 40 esztendős jubileuma alkalmából az ujpesti városháza nagytermében rendezett díszközgyűlésen tartotta az új elnök székfoglalóját. Vázolta nagy terveit és rámutatott arra az útra, amely az egyesületet a legelsők sorába vezeti. Az elődök iránti tisztelet csengett ki szavaiból, amidőn azt indítványozta, hogy az UTE története nagy harcosainak érdemeit a díszközgyűlés megörökítse. Így választotta meg a jubiláris díszközgyűlés Mauthner Zoltánt díszelnöknek, Szücs Jánost örökös tiszteletbeli elnöknek, Kéméndy Ernő mellé Dinich Károlyt és Langfelder Ferencet örökös klubkapitányoknak és Szemere Ernő régi tiszteletbeli tagunk mellé Neubrand Mihályt, Salgó Jenőt és Szabó Dezsőt tiszteletbeli tagoknak.

Aschner Lipót elnökségének 10 esztendeje alatt az UTE európai értelemben vett nagy egylet, a magyar sportnak minden ágában élharcosa lett. A sporttörténelem ezt a kort az UTE aranykorának nevezi és ennek szinte előttünk álló kaleidoszkópját fogja önök elé tárni az ezután következő és — mint azt a bevezetésben már említettük — nem az idő sorrendjében haladó leírás.

Az egyesület fájának 40 éves törzse, amely annyi viharral dacosan szembeszállt, 1925. őszén az eddiginél sokkal szélesebb, sokkal terebélyesebb lombokat terjesztett, amelynek árnyékában kerülnek össze az UTE-ért, a lila-fehér színekért lelkesedő ifjaknak és öregeknek mindig sokasodó csoportjai. De ezen terebélyesen szétágazó lombsátornak nem az a célja és feladata, hogy az egészséget adó napfényt és levegőt elvonja az alatta összegyültektől, hanem éppen ellenkezőleg, jótékony és szinte varázslatos ereje van, amely egy egészséges, a napot, levegőt és természetet szerető ifjúságot képez ki hazánknak és a sportokra szívesen áldozó ujpesti polgárságnak.

Azok az intézmények, amelyeknek létesítéséről az előző lapokon emlékeztünk meg, a teremtésnek és alkotásnak ebben az utolsó időszakában kibővülnek, megszépülnek és a modern kor és kultúra haladásával egyöntetű fejlődéssel nemcsak lépést tartanak, de hazánkban mindig előtte járnak.

Az elnök és a köréje csoportosuló, az ő szuggesztív egyéniségétől áthatott vezetők az anyagiak tekintetében igen gyengén álló egyesületet egy csapásra az ország egyik legkonszolidáltabb, legmegalapozottabb egyesüle-

tévé emelik és az új munkaerők bekapcsolásával egy friss, pezsgő sport-életet varázsolnak Ujpest társadalmába.

Az ujpesti sport fájának hatalmas szétterjedő ágai vannak, amely ágak mindegyike az UTE egy-egy szakosztályának jelképe. Vannak erősebb, lombosabb ágak, amelyek közelebb vannak a törzshöz, már régebben kifejlődtek, izmosodtak és az idők mulásával nemcsak az egyesületnek, de az egész magyar sportnak legerősebb sportoló gárdáit fejlesztették ki. De voltak és vannak olyan ágak is, amelyek nem tudtak lombokat alkotni és kifejlődni és vagy továbbra is gyengébb formájukban maradtak meg, vagy néhány évi élet után elhulltak, kifáradtak.

Nézzük meg egymásután ennek a gazdag lombsátornak alkotóelemeit, az UTE egyes szakosztályait, amelyek magukbanvéve is úgyszólván külön egyesületek, mindegyiknek megvan a maga autonómiája, külön vezetői, pártoló és aktív tagjai és mindegyik szakosztály munkájának és eredményeinek képe egyenes következménye és gyümölcse annak a munkálkodásnak, amelyet a vezetők a klub és sport iránti lelkesedésből rövidebb, vagy hosszabb ideig kifejtenek.

Azok a szakosztályok, ahol stabil vezetőség kitartó munkáját láthatjuk, mindig szebb eredményeket, maradandóbb alkotásokat tudnak felmutatni, mint azok a sportágak, melyeknek vezetői és velük együtt a sportolók gárdája úgyszólván évről-évre változik és cserélődik.

III

Az aranykor. 1925—1935

A T L É T I K A

Az UTE atlétikájának Kéméndy által elültetett fáját nagy szeretettel gondoztuk tovább. A háború mindent eltipró vésze után új lendülettel, de a régi szeretettel fogtunk hozzá az atlétika műveléséhez, de a korábban említett UTE-ellenes határozat folytán a szakosztály működését néhány évre szüneteltettük.

1926-ban újra felvettük az atlétika üzését s mindjárt nagyszámban találunk a pestkörnyéki kerület versenyeinek küzdelmeiben UTE-ista győzteseket. Szeniór-csapatunk ez évben kerületi mezei versenyt nyer. A csapat tagjai a vizipólózó László Miklós, a műugró és nagyszerű tornász Ritter Frigyesen kívül, Kercsof, Pfeifer, Kiss Ferenc, Jónák és Székely György voltak. Megérdemlik, hogy mint az újjáéledt atlétikai szakosztály első sikereinek elérőit, nevüket feljegyezzük az UTE annaleseibe.

És ez évben már feltűnik az ifjúsági versenyek mezőnyében Gyimesi (Ginelly) Jenő, Forgács (Fuchs) László, a későbbi ifjúsági és szénior országos bajnok és rekorder, akkor még 12.2 mp-es 100 méteres és 26 mp-es 200 méteres futóeredményeivel, ugyancsak ebben az évben nyeri el Klein Árpád, fiatal tagtársunk 162 cm magas ugrásával a kerületi ifjúsági bajnokságot.

1927. évben indul meg az UTE atlétikájának hatalmas előretörése, akkor nyeri az akkor alig 16 éves Gyimesi Jenő mindenki meglepetésére a pestvidéki kerületi ifjúsági mezei bajnokságot, majd Golhovits Jenő 175 cm magasugró és 11.16 m súlydobó eredménnyel a kerület szénior-bajnokságait.

Ezen kerületi bajnoki eredményeken kívül több kerületi bajnoki és nyilt országos versenyen elért eredmény jelzi a rohamos előretörés útját.

Ebben az esztendőben már számszerűen is nagy emelkedés mutatkozik, amely a vezetők lelkes munkájának az eredménye. Ezen úttörő munkát lovag Gerhauser Sándor szakosztályvezető és dr. Kiss Géza amatőredző nagy körültekintéssel és hozzáértő önzetlen sportszeretettel végezte.

A következő 1928. év a hihetetlen gyors, de azért tartós fejlődés éve, mikor is az előző, inkább kerületi viszonylatban elért jó eredmények után, már országos viszonylatban is jobbnál-jobb eredményeket érünk el.

A kerületi mezei bajnokságokban a mezei bajnok ismét Gyimesi Jenő és a csapatbajnok: az UTE ifjúsági csapata, Gyimesi, Csányi, Beliczay, Baranyai, Weisz csapata, míg a szénior-csapatunk második helyen végzett. — A pályaversenyeken a kerületi bajnokságokban az ifjúsági 400 m-es bajnok Beliczay Albert lett, míg a szénioroknál Leichtag II. Sándor 400 és 110 méteres gátfutásban és Soós Antal a súlydobásban nyerték el a kerületi bajnoki címet.

A kerületi csapat- és a stafétabajnokság összes számait, és pedig négy ifjúságit: 4×100 m-es, 4×400 m-es, 4×1000 m-es és 3000 m-es ötöscsapat és négy szénior: 4×100, 4×400, 4×1500 és 5000 m-es ötöscsapat kerületi bajnokságot nyertünk meg.

Ebben az évben vette át a szakosztály vezetését Szabó Dezső, ki a szakosztály elnöke és Spindler Viktor, aki a szakosztály edzője, vezetője volt. Az intéző tisztséget Dvorszky Ferenc és részben Leichtag József látták el. Ebben az esztendőben a szakosztály már 48 egyéni indulóval 16-ik a munka-statisztikában 35 ponttal, 23-ik az egyesületi statisztikában 42 ponttal.

1929-ben a szénior-csapat megnyeri a kerületi mezei bajnokságot Juhász, Leichtag, Csitbai, Bencze, Kiss összeállításban, míg az ifjúsági csapat a második helyet foglalja el.

Ebben az évben az ifjúsági atlétáink: Forgács László 100 m-en harmadik 11.6 mp-cel, Görög László 3000 m-en harmadik 9.45 mp-cel egyéni helyezést érnek el az országos ifjúsági bajnokságban és széniorjaink 4×1500 m-es stafétában (Leichtag, Krammer, Juhász, Pálfi) küzdik fel magukat a harmadik helyre.

A kerületi bajnokságokban nagyon nyomasztó az UTE fölénye; a szénioroknál 6 (Sugár 2, Leichtag II. 3, Soós 1), ifjúságiaknál 7 (Beliczay 2, De-

mény 2, Forgács 1, Görög 1, Gyimesi 1) kerületi egyéni bajnokság, 8 szénior és 5 ifjúsági bajnoki helyezés és ismét az összes csapatbajnokságok, továbbá a «Lenti-vándordíj» megnyerése jelzik, az országos versenyeken elért számos győzelemmel együtt a szakosztály gyors előretörését.

Szakosztályunk ebben az esztendőben 63 indulóval a pont-statisztikában a 10-ik, az egyesületi statisztikában 104.5 ponttal pedig 11-ik lett.

Itt említjük meg, hogy az országos vidéki propaganda-versenyben az UTE atlétái vitték győzelemre a pestvidéki kerületet és olyan felkészültségről tettek tanúbizonyságot, mely a vidéki hegemónia majdnem hiánynélküli birtoklását jelentette.

A gyors fejlődés okozta munkatöbblet miatt a vezetőséget új tagokkal, Grottó Ödön, László Lajos és Posszert Jenővel kellett kiegészíteni, akik önzetlen munkájukkal működtek közre a szakosztály további fejlődésének biztosításán.

1930-ban folytatódik és emelkedik a győzelmi sorozat, ami az előző évek jól megalapozott munkájának gyümölcse. A kerületi mezei ifjúsági és szénior-bajnokságok megvédése után ifjúsági mezei csapatunkkal, Görög, Sárvári, Gyimesi, Hevler és Sárvári II., első izben nyerjük el Magyarország ifjúsági mezei csapatbajnokságát, amely előfutárja a további nagyszerű győzelmeknek és rekordoknak. Ekkor kapcsolódott be a szakosztály munkájába Korenek János edző, akinek szintén nagy érdemei vannak a szakosztály fejlődésében.

Korenek János, Sugár István, Spindler Viktor, Sárvári Rezső, Remecz Lajos

Az 1930. évi ifj. mezei futóbajnok-csapat
A mezei bajnokcsapat, 1934

A pályaversenyek során bontakozik ki igazán a szakosztály nagysága és nagyszerű eredményeivel országos viszonylatban is a legjobbak közé küzdi fel magát, amiről egy országos rekord, 17 kerületi rekord, 1 szénior-, 1 ifjúsági-egyéni bajnokság és 5 egyéni bajnoki helyezés tanuskodik.

A kerületi egyéni bajnokságokban saját elhatározásunk folytán nem indultunk, azonban az összes kerületi csapatbajnokságokat ismét megnyertük, az országos csapatbajnokságokban széniorjaink egy 3-ik (4×1500 m), egy 4-ik (4×100 m), ifjúságiaink egy 2-ik és egy 3-ik helyezést értek el. A vándordíjas versenyünkön ismét megnyertük a «Lenti-vándordíjat», országos bajnok lett Sugár István 100 méteren, második 200 m-en, Forgács László, ugyancsak 100 m-en nyerte el az országos ifjúsági bajnokságot, míg bajnoki helyezettek lettek Görög László (mezei egyéni, 1500 és 3000 m: II. hely), Beliczay 200 m-en II-ik és Gyimesi 3000 m-en III-ik.

Ebben az esztendőben lesz először nemzeti válogatott UTE-atléta. A szénioroknál Sugár István, aki háromszor (Finnország, Berlin és Franciaország ellen) öltötte magára a magyar címeres dresszt, míg ifjúságiaink közül Forgács László, Beliczay Albert, Görög László és Sárvári Rezső szereznek győzelmet az osztrákok ellen.

Az országos rekordtáblázaton hosszú idő után ismét feltűnik az UTE: Sugár István 34.6 mp-cel, 300 méteren elért országos rekordja az akkori legjobb rekordok közé tartozott. (Még máig is fennáll.) A 15×400 m-es Hősök emlékversenyében csapatunk a második helyen végzett. A munkastatisztikában 111 ponttal a hetedik, 71 egyéni indulóval a hatodik és az egyesületi pont-statisztikában úgyszintén hetedik helyen végeztünk 470 ponttal.

Ezen eredményekben gazdag esztendőben Szigeti Vilmos vezette a szakosztályt, mint elnök, míg Szabó Dezső volt elnököt érdemei elismeréséül és szeretetünk kifejezéséül díszelnökké választottuk meg. Egyébként a szakosztályi vezetést a régi kipróbált vezetők és mint új tag, Almási Lajos látták el.

Atlétáink ebben az esztendőben versenyeztek utóljára a «Pestvidéki kerületben», mert a Magyar Atlétikai Szövetség tanácsa az alanti indokolással az UTE-t a budapesti kerülethez csatolta: «mivel versenyzőik sportbeli fölénye nagyon is nyomasztóan hatott a kerület és általában az egész ország vidéki egyesületeire is.»

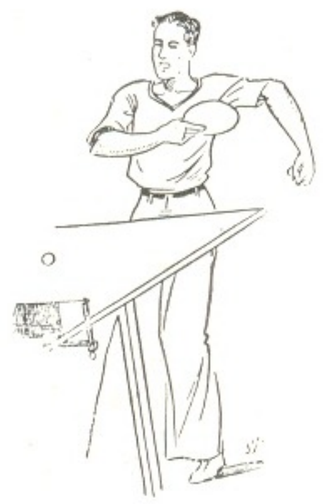
Az 1930-as esztendő befejeztével lezárult tehát az úgynevezett vidéki szereplés és az elkövetkezendő esztendő nagy és nehéz feladatok elé állította a szakosztály minden egyes tagját, versenyzőket és vezetőket egyaránt.

Szorongó érzéssel vágtunk neki az 1931-es esztendőnek, mint a budapesti kerület legifjabb, de tudásban és küzdeni akarásban erős egyesülete, mert meg kellett mutatnunk, hogy a lila-fehér színeknek a nagyok, sőt a legnagyobbak között van a helye.

És az UTE-szeretettől áthatott lelkesedés nemcsak átsegítette a szakosztályt a kezdet nehézségein, de továbbra is szépen fejlődött. A MASz-ba ebben az évben az UTE képviselői közül Aschner Jánost, Spindler Viktort és Dvorszky Ferencet választották be.

A szakosztálynak, részben új vezetőségének élére Aschner János került, mint elnök, kinek működése alatt a szakosztály soha nem látott virágzásnak indult.

Az országos bajnokságok során elért helyezések mellett a budapesti kerületi bajnokságokban már győzelmesen szerepeltünk. Bajnok lett Sárvári az 1500 m-es ifjúsági versenyben, ugyancsak ő második a 800 m-es ifjúsági bajnokságban, Esztergomi második a 3000 méteren és mezei egyéni bajnokságokban. Ifjúsági csapatunk ismét megnyerte a budapesti kerületi mezei bajnokságot, másodikak lettünk a 4×1000 méteres és harmadikak a 4×400 m-es stafétabajnokságokban. A széniorok közül Forgács harmadik 100 m-en, Sugár második 200 m-en és Bajor harmadik lett a 200 m-es gátfutásban. Szénior-csapatunk két harmadik helyet ért el, mégpedig a 4×100 m-es és a 4×400 m-es stafétafutásban. Válogatott volt ez évben Forgács László (Berlin válogatott csapata ellen), de a legnagyobb teljesítményt Sárvári Rezső érte el, aki, még ifjúsági létére, szénior nemzeti válogatott lett és hőse az osztrák—magyar viadalnak, ahol az 1500 m-es síkfutásban élete legjobb eredményét, 4.04 perc országos ifjúsági rekordot ért el, magamögé utasítva a másik magyar és a két osztrák reprezentánst.

A fentemlített nagyszerű rekordon kívül Sárvári Rezső 1000 méteren is megjavította az országos ifjúsági rekordot 2 perc 35.2 mp-re, a Hevler—Lakatos—Esztergomi—Sárvári I. csapatunk pedig a 4×1500 m-ren javította az országos rekordot.

Ebben az évben már nagyszerűen látható Ujfaluczky József kiváló edzőnk céltudatos munkájának eredménye, mely a további sikerekre is a legszebb reményeket nyújtotta.

Az évet atlétikai szakosztályunk az országos munkastatisztika 6-ik helyén fejezte be 146 ponttal, 84 egyéni indulóval és ötödik helyen az egyesületek közötti statisztikában 641 ponttal.

Az 1932-es évben ismét gyönyörű eredményeket értünk el. A salakon már a legkomolyabban számolnak az UTE lila-fehér színeivel és valóban győzelmeket győzelmekre halmozva, hatalmas ugrással elérjük a munkastatisztika harmadik helyét.

Szabó József a távolugrásban ragyogó 736 cm-es eredménnyel nyeri el a magyar bajnok büszke címét. Sárvári Rezső a magyar bajnokság 1500 m-es számában a harmadik, Görög László ugyanakkor a negyedik lett. Szabó József távolugróbajnoksága mellett 400 méteren még egy harmadik helyet is szerzett. Fekete Imre második lett a hármasugrásban, negyedik a távolugrásban, Sárosi negyedik a 10.000 méteres síkfutásban. Az országos csapatbajnokságban Pálfi, Sárosi, Sárvári és Görög összeállítású stafétánk a második helyre került a 4×1500 m-es versenyben, 5000 m-en pedig ötös csapatunk a negyedik helyet érte el.

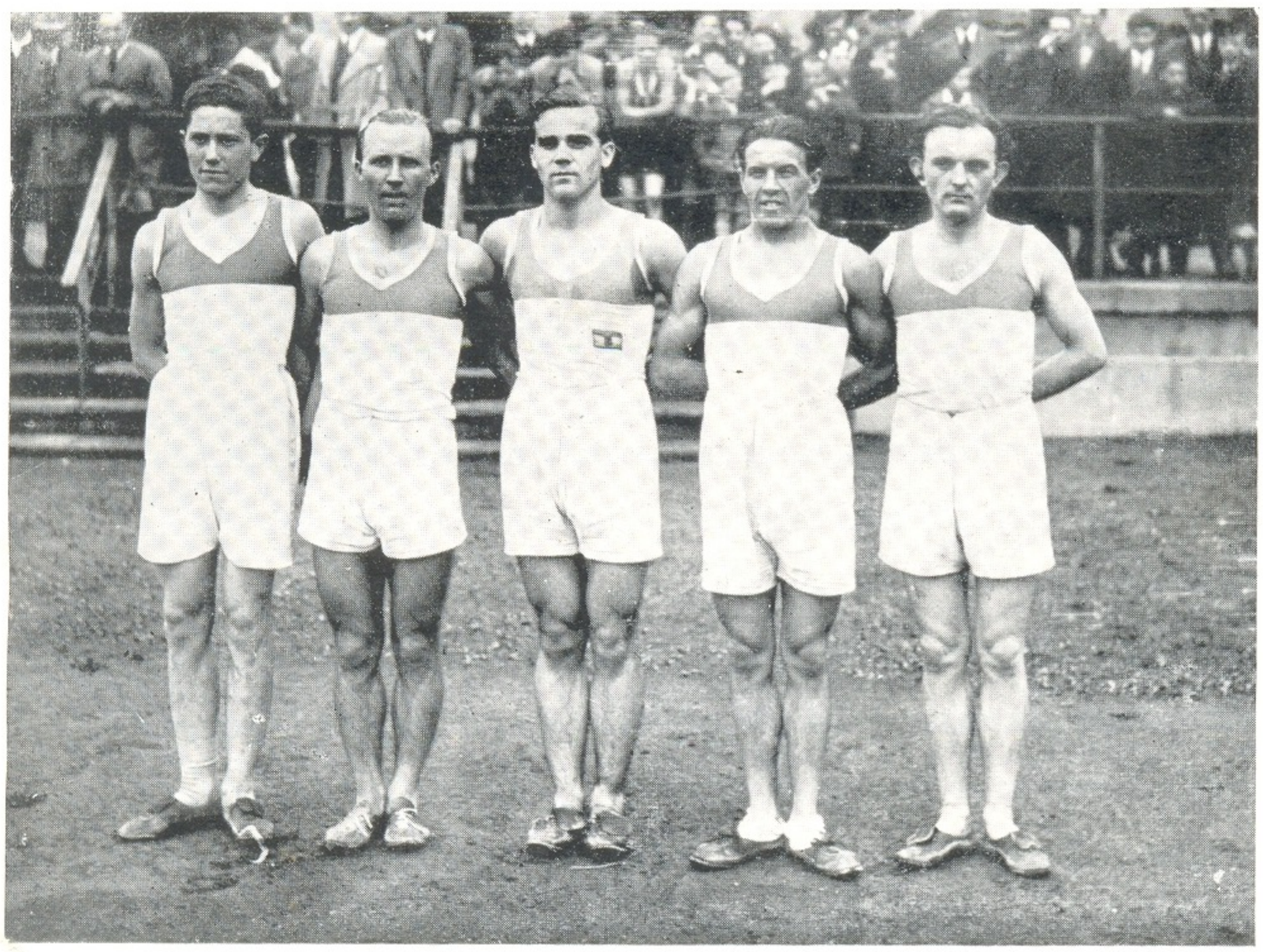
Ifjúságiaink sem pihentek és a magyar ifj. bajnokságokban a következő eredményeket érték el: Fried Sándor bajnok a 400 m-es síkfutásban, Remete Rezső bajnok a diszkoszvetésben, Szabó István második a pentatlonban és csapatunk második a 4×400 m-es stafétában. Fekete Imre csapatkapitányunkat kétszer tartotta ez évben a szövetségi kapitány válogatottságra érdemesnek. Egyízben a lengyelek és egyszer az olaszok ellen.

A Budapest-kerületi bajnokság hozta meg azonban számunkra az igazi sikert. Ifjúsági atlétáink közül Fried Sándor nem kevesebb, mint a 200, 400 és 800 m-es síkfutásban és a 400 m-es gátfutás bajnokságait nyerte el, Gebhardt László lett a magasugró-, Szabó István pedig pentatlon-bajnok. Második helyet szerzett Remete a diszkoszvetésben, harmadik helyezettek lettek a hármasugró Szabó István és a gerelyvető Németh Ernő. A szeniorok közül ugyancsak Budapest bajnoka lett Fekete Imre a távolugrásban nagyszerű 734 cm-es eredménnyel, másodikok lettek Sárvári Rezső és Görög László, 800, illetve 5000 m-en. Forgács László pedig második lett

a 200 és harmadik a 100 m-es síkfutásban. A Budapest-csapatbajnokságok során az 5000 m-es síkfutásban megnyertük a szenior-csapatversenyt, Görög, Sárosi, Esztergomi, Juhász, Sárvári csapatunkkal és a versenyben Görög László az egyéni második helyet szerezte meg. Országos rekorddal 16 perc 42.6 mp-cel győztünk a 4×1500 méteres stafétában és ezzel csapatunk Budapest-kerület bajnoka lett. Második lett szenior-csapatunk a 4×100 m-es stafétában is. Mindent összevetve, atlétáink ez évben 3 országos, 11 Budapest-kerületi bajnokságot, 26 bajnoki helyezést, 74 első, 63 második, 56 harmadik helyet hoztak haza, közben 3 országos rekorddal jelölve meg fejlődésük ragyogó útját és 218 ponttal harmadikok lettek a pontstatisztikában, negyedikek az egyesületek közötti statisztikában 800 ponttal, 90 indulóval. Ebben az esztendőben lép az atlétikai szakosztály vezetőségébe Deák Lajos, kinek hozzáértése és fanatikus sportszeretete nagy segítsége, támasza lett a szakosztálynak.

Az 1933-as évben tartotta a szakosztály azt a magas nívót, melyet az előző évek céltudatos munkájával elért. Fejlődésük során a hosszútávfutó-

A mezei bajnokcsapat, 1934.

hegemóniát teljesen elhódították a legnagyobb atlétikai egyesülettől, a MAC-tól, melyet az évtizedeken birtokolt. De ezenfelül mind szeniorjaink, mint ifjúságiaink elhódítottak néhány csapatbajnokságot és ezzel igazolták helyességét a szakosztály azon törekvésének, mely a tömegsportok kultiválására irányult. Egyéni bajnokságokat is szereztünk. Forgács László megnyerte a legklasszikusabb atlétikai számot, a 100 m-es síkfutás bajnokságát, 10.6 mp-es országos rekordidő alatt. Fekete Imre ismét elhódította a hármasugrás-bajnokságot, Görög, Sárosi, Esztergomi, Juhász, Sárvári tagtársaink megnyerték Magyarország mezei futóbajnokságán kívül a legértékesebb mezei díjat, a Bernáth-vándordíjat és a Sárosi—Juhász—Pálfi—Sárvári-csapatunk a 4×1500 m-es stafétabajnokságot és Esztergomival az 5000 m-es csapatbajnokságot. Hatalmas energia, rengeteg erő és szívósság a versenyzőknél, a helyes út megtalálása a vezetőknél hozta létre ezeket a sikereket, melyek atlétikai szakosztályunk eddigi történetének legnagyobb eseményei. Az ifjúságiak közül Kósa, Tóth, Barabás, Halász, Beregi, Jávor, Miklós, Németh, Szántó büszkélkedhetnek ebben az évben bajnoki győzelmekkel.

Ebben az évben már az egyesületközi bajnokságban, mely a munkastatisztikát helyettesíti, a BBTE mögött a másodikak vagyunk és a fenti bajnoki eredményeken kívül két vándordíjat, a «Misángyi»- és a «Bernáth»-vándordíjat is hazahoztuk. Ebben az évben tehát már teljes pompájában virágzik a szakosztály, melynek jól elvetett magjait Deák Lajos, Spindler Viktor, Posszert Jenő és Almási tagtársaink gondozták, a fiúk és vezetők között oly nagy szeretetnek örvendő Ujfaluczky József tréner és Leichtag József intéző mellett.

Ebben az esztendőben nyerte a szakosztály a néhai Maros Oszkár nevére, a legjobban szereplő szakosztályok jutalmazására alapított vándordíjat.

Így jutottunk el az 1934. esztendőhöz, mely eredményeiben sikerekben éppen olyan gazdag volt, mint az előző esztendő. Egy esztendő alatt 7 bajnokságot szereztek fiaink, 18 bajnoki helyezés mellett és az egyéb versenyek hatalmas számu győzelmein kívül. Egyéni bajnokságot ez évben Dombovári Sándor nyert távolugrásban és a fiatal, alig 17 esztendős Hires László Magyarország és Budapest-kerület 3000 m-es ifjúsági síkfutóbajnokságában. Az országos és Budapest-kerületi mezei bajnokságokat

ismételten hatalmas fölénnyel nyertük meg, az országos bajnokságot Görög, Esztergomi, Sárvári, Ormos, Juhász, a Budapest-kerületi mezei bajnokságot pedig Görög, Sárosi, Gömöri, Sárvári, Beregi tagjainkból álló csapattal. Mienk lett a 4×1500 m-es Budapest-kerületi stafétabajnokság Kósa—Sárvári—Esztergomi—Görög-legénységünkkel. És hogy megmutassuk, hogy a hosszútávfutó-hegemóniát nemcsak a szenioroknál, hanem az ifjúságiaknál is nagy fölénnyel tartjuk, hát megnyertük a Budapest-kerületi ifjúsági mezei csapatbajnokságát is, Szabó—Russ—Csánki—Magdics—Bukor-csapatunkkal. Válogatottság kitüntetésében Forgács László, valamint Dombovári Sándor 3—3 alkalommal, Sárvári Rezső 1 alkalommal részesült. Ismét megnyertük a «Bernáth»-vándordíjat és országos rekordot 16 perc 40.8 mp-re javítottuk a 4×1500 m-es stafétában Görög—Sárvári—Gömöri—Kósa-csapatunkkal.

Az atlétika-szakosztályunk fejlődése egyenletes és fokozatos. Áll ez különösen az utolsó 5 évre, amikor a már kitűnően megszervezett és megalapozott szakosztály élére Aschner János elnök került, kinek ügyszeretete, lelkesedése és akadályokat nem ismerő akaratereje a szakosztályt az egyesület egyik legkitűnőbb eredményeket felmutató szakosztályai közé emelte. Segítségére volt neki ebben az egész, kitűnően összeszokott szakosztályi tisztikar, a leglelkesebb, a legönfeláldozóbb edző Ujfaluczky József, kit az atléták bálványozásig szeretnek és az örökké mozgó mintaintéző, a népszerű «Vörös»: Leichtag József.

Versenygárdánk állandó gyarapodása igazolja a vezetőség helyes célkitűzését: a tömegnevelésre a fősúlyt! Bizonyos, hogy a lila-fehér lobogó mindtöbbször fog az atlétikai versenyek győzelmi árbocára felszökni, itt is hirdetve az újpesti fiúk elsőségét.

B I R K Ó Z Á S

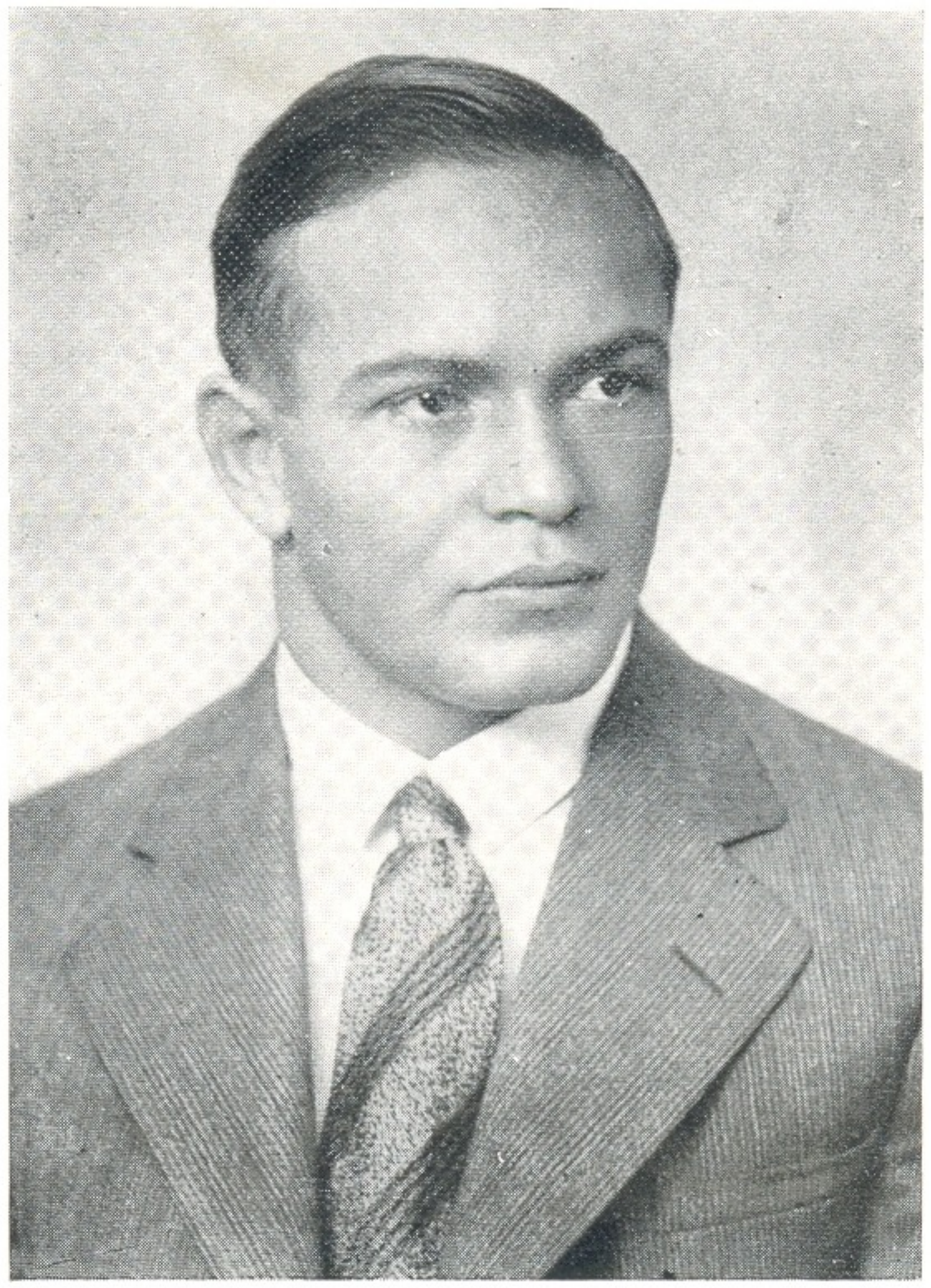
Alig volt húsz esztendős az UTE, mikor az 1904 és 1908-as évek között Vajda Andor, Gál Jenő, Vass Zsigmond, Gere László, a híres Zbesskót legyőző Csapiszky István és a juniorok és ifjúságiak egész serege, már híres birkózó gárdát alkotott. Az UTE reneszánsza már csak tulajdonképpen továbbfejlesztette ezt a birkózó szakosztályt, amely a világégés nehéz esztendei után, 1923-ban, Eidlitz személyében birkózó válogatottal is rendelkezett. Ekkor vette át ugyanis jelenlegi társelnökünk, Szabó Dezső, Vadász Imrével a szakosztályt és a kiváló szakértő Ulián Ferenc vezetése mellett és rövid idő alatt, saját nevelésű versenyzőink olyan tömegével állottunk elő, mely a legnagyobb eredményekre volt hivatott. Az ő vezetésük alatt fejlődött fel egyesületünk első olimpikonja, a nagyszerű birkózó Györgyei Ferenc, aki mellett szakosztályunkban olyan versenyzőkkel is találkozunk, mint Klinger László, Földes Zoltán, Nobel László, Sally Jenő és Orgovány Mihály, akik tulajdonképpen megindították a háború után ujjászülető UTE birkózószakosztályt.

A kitartó munka 1926-ban meghozta gyümölcsét. Györgyei Ferenc ekkor már megnyerte súlycsoportja magyar bajnokságát s ebben az évben találkozunk először Kárpáti (Kellner) Károly tagtársunk nevével, aki a pehelysúlyú bajnokság második helyezettje lett. Ifjúságiaink is megérettek már. Klinger László megnyerte a könnyűsúlyú ifjúsági bajnokságot, Sally Jenő pedig a kisközépsúlyban a második lett.

Így jutottunk el az 1927-es esztendőhöz, mely már a legszebb sikereket hozta szakosztályunknak.

Későbbi nagyszerű olimpikonunk és Európa-bajnokunk Kárpáti Károly ebben az évben résztvett, mint a magyar színek reprezentánsa, a Buda-

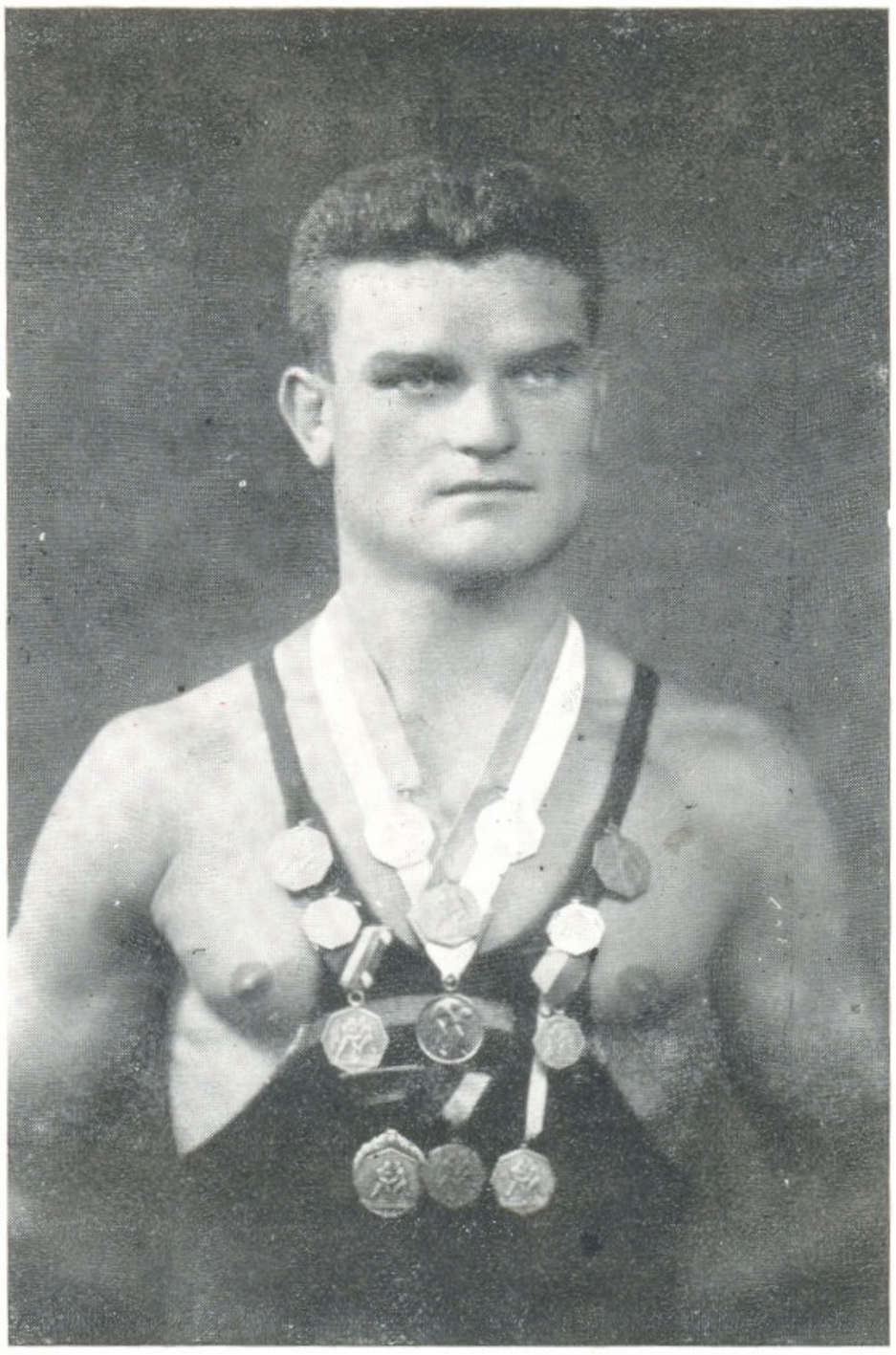
Kárpáti Károly

pesten megrendezett Európa-bajnokságokon és a pehelysúlyban csak bírói döntéssel került a második helyre, az eszt Väly mögött. Az a szimpátia, amit ez a fiatal, ambiciózus és szerény versenyzőnk ezen verseny során a maga részére, de egyesületünk részére is kivívott, szinte egyedülálló a magyar sport történetében. A közönség orkánszerű tüntetése és tiltakozása az igazságtalanság ellen és az ő ünneplése, többet jelenthetett ennek a derék versenyzőnek minden győzelemnél. De más versenyekben is megállottuk helyünket. Az ez évben rendezett magyar bajnokságokban Kárpáti Károly és derék szakosztályi kapitányunk, Györgyei Ferenc révén két harmadik helyezést érünk el, de ifjúságiaink Reutsan Pál és Kiss Pál, illetőleg Földes Zoltán és Sally Jenő révén, az országos bajnokságokban két első és két második helyet értünk el. Az országos csapatbajnokságban ebben az esztendőben a második helyezést értük el a Magyar Atlétikai Club csapata mögött. A Budapest-bajnokságokban Kárpáti a pehelysúlyban második, Györgyei Ferenc a könnyűsúlyban harmadik lett. Kárpáti Károly ezenkívül

Szeged és Szolnok, Horling Ferenc Szeged, Szolnok és Miskolc, Györgyei Ferenc és Klinger László Miskolc bajnokai lettek. A szakosztály vezetői ezeknek a nagy sikereknek az idején Szabó Dezső, Vajda Andor, dr. Sommer László és Györgyei Ferenc voltak, akik ezt a szakosztályt valóban a legnagyobb sikerrel vezették.

1928-ban sem esik vissza szakosztályunk és a vezetők helyes felfogása hatalmas ifjúsági gárdát nevel fel, akik a még egész fiatal seniorokkal az ország egyik legnagyszerűbb és legkomplettebb szakosztályát képezik. Ahány verseny, annyi győzelem és helyezés jelzi pályánkat. Országos bajnok lett Kárpáti Károly, Károlyi második és Gárdonyi harmadik a senior bajnokságokban, az ifjúságiaknál Próka Gyula és Sally Jenő bajnokok, Próka István, Kálmán József és Vittkai Gyula másodikok és Maksay harmadik lett. A csapatbajnokságokban ismét korábbi helyünket, a másodikat foglaljuk el, ezuttal a MÁV Gépgyári Sportkör csapata mögött. A Budapesti bajnokságokban is két első helyet értek el fiaink: Nobel László a légsúly-

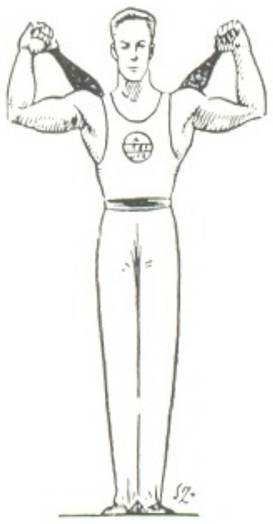

Györgyei Ferenc

ban, Kárpáti Károly pedig a pehelysúlyban lett bajnok. Károlyi László és Györgyei Ferenc tagtársaink ugyanezen a versenyen a könnyűsúly második és harmadik helyezettjei lettek. Az amsterdami olimpiászon birkózóink közül csak Kárpáti Károly vett részt, aki súlycsoportjában, igen erős konkurrenciában is negyedik helyet érve el, értékes pontot szerzett Magyarországnak.

1929-ben hajtotta végre Kárpáti Károly tagtársunk gyönyörű sporttettét, mikor teljesen egyedül és járatlanul, egyesületünk költségén elment Párizsba, a szabadstílusú bajnokságok küzdelmeire és ebben a részünkre egészen új sportágban, első startjára az Európa-bajnokság II. helyét vívta ki. Ugyanezen év folyamán négy versenyen indult északi országok nagyszerű birkózói között és két versenyen első, két versenyen pedig második lett. Elvesztettük azonban Klinger László nagyreményű birkózónkat, akit életkörülményei külföldre kényszerítettek. Ebben az évben meglehetős kevés versenyen indultunk, de kevés startjainkat is mindenkor győzelem kísérte. Országos senior- és ifjúsági bajnokságokat nyertünk, rengeteg helyezést, a csapatbajnokság újabb második helyezése mellett. A seniorbajnokságok során Finyák Sándor bajnok lett a kisközépsúlyban. Ugyanez a versenyzőnk a csapatbajnokságok során olyan energiáról tett tanúságot, amely valóban párját ritkította: kiugrott karral küzdötte végig egyik mérkőzésének teljes tízpercét, még így is győzelmesen, egyesületünknek fontos pontot szerezve. A bajnokságok során Horling második lett a nehézsúlyban, harmadikok lettek Gárdonyi Jenő a pehely-, Kárpáti Károly a könnyű-, Orgoványi Mihály a nagyközépsúlyban. Az ifjúsági bajnokságok közül kettőt hoztak el kiváló birkózóink: Próka István a pehelysúlyban és Sally Jenő a nagyközépsúlyban. Kálmán József a második helyet foglalta el a kisközépsúlyban. A Budapest-bajnokságokban is szépen szerepeltek birkózóink. Kárpáti Károly bajnok lett a könnyű súlyban, Klinger László második lett a kisközépsúlyban. Harmadik helyet biztosítottak maguknak a verseny során: Gárdonyi Jenő a pehelysúlyban, Beke Imre a könnyűsúlyban és Próka Gyula a kisközépsúlyban. A csapatbajnokságokban ismét másodikok lettünk. De további nagyszerű eredményeket értek el az év folyamán Ganz, Nobel, Orgoványi, Horling, Próka, Beke, Kálmán és Imrik tagtársaink is, akiket a szakosztály vezetői, az

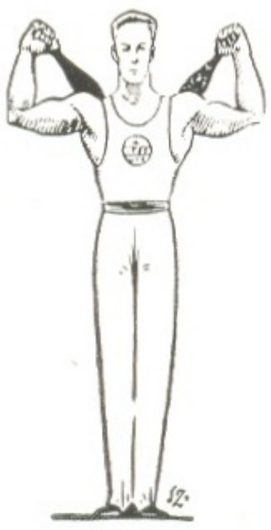

egyesületünk életébe bekapcsolódott régi világbajnok, Radványi Ödön, Lukács Nándor, Fényes Elek, Kelecsényi Ferenc és természetesen a nagyszerű amatőr-tréner Györgyei Ferenc vezettek győzelemre.

1930-ban azután megvalósult birkózóink legszebb álma és végre elnyerték a már oly régen ostromolt, gyakran csak balszerencsével, vagy csak a legminimálisabb arányban elvesztett magyar csapatbajnokságot. De azt azután olyan fölénnyel nyerték meg, amilyenre eddig nem volt példa a magyar birkózósport történetében. Valamennyi ellenfelüket legyőzve, hatalmas pontfölénnyel nyerték meg bajnokságukat: Imrik Károly, Gárdonyi Jenő, Próka István, Kárpáti Károly, Beke Imre, Finyák Sándor, Próka Gyula, Vittkai László, Orgoványi Mihály és Horling Lajos. Kimagasló sikert aratott Kárpáti Károly tagtársunk, aki az országos bajnokságban megnyerte a könnyűsúly bajnoki címét, sőt ugyanebben a súlycsoportban elnyerte Budapest bajnokságát is. Ugyanő a görög-római Európa-bajnokságok során Stockholmban harmadik lett a könnyűsúly nagyon erős mezőnyében, végül feltette a koronát szereplésére, amikor Brüsszelben a szabadstílusú Európa-bajnokságon a könnyűsúlyban a büszke «Európa-bajnok»-i címet szerezte meg. A szenior magyar bajnokságokon a bajnok Kárpátin kívül, Finyák Sándor második lett a kisközépsúlyban, harmadik helyet foglalt el Imrik Károly

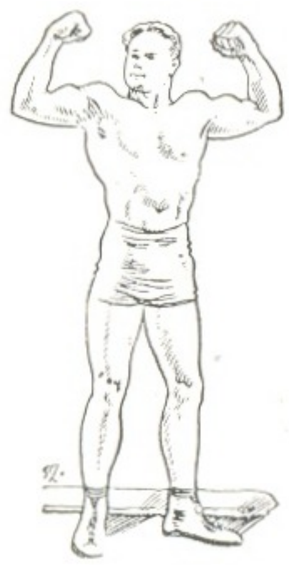

Az UTE «nagy» birkózógárdája

a légsúlyban, Beke Lajos a könnyűsúlyban és Orgoványi Mihály a kisnehézsúlyban. Az ifjúsági bajnokságokban Kálmán József nyerte meg a nagyközépsúly bajnokságát, Próka Gyula harmadik lett a könnyűsúlyban. Budapest bajnokságaiban Kárpáti Károly győzelmén kívül Orgoványi és Horling másodikok lettek a kisnehéz, illetve nehézsúlyban, Imrik és Próka Gyula pedig harmadik a lég-, illetve a kisközépsúlyban. Válogatott Kárpáti Károly tagtársunk volt, aki sikeresen szerepelt a koppenhágai, borasi és wieni nemzetközi versenyeken is. Finyák Sándor tagja volt az első Jugoszlávia elleni mérkőzésen győztes magyar csapatnak, a második Jugoszlávia elleni mérkőzésen pedig Imrik Károly képviselte győzelmesen a magyar és ujpesti színeket. Resicán egy négytagú gárdánk fölényesen nyerte el a kitűzött pontverseny vándordíját. De ezenkívül két városi bajnokság, Beke és Orgoványi tagtársaink révén és sok klubverseny helyezése jelölik meg az UTE-birkózók 1930-as évének sikereit.

Az előző év vezetői mellé ezután új vezetők, Dömötör Jenő, Holló László és Woldramm társultak, akik nagyszerűen egészítették ki a kiváló vezetőgárdát. 1931-ben újabb, még hatalmasabb lendületet vesz a birkózógárda. Ha Európa-bajnokságot ez évben nem is nyertek, de kárpótoltak bennünket a csapatbajnokság újabb megnyerésével és az országos szenior-bajnokságokkal, ahol a hét bajnoki cím közül négyet hódítottak el. Imrik Károly, Tóth Ferenc, Kárpáti Károly és Próka Gyula szerezték meg ezt a négy bajnokságot. Budapest-bajnokságok közül szintén négyet szereztek meg birkózóink, Kárpáti Károly, Próka Gyula, Finyák Sándor és Orgovány Mihály révén. Ez az eredmény mindent meggyőző erővel bizonyította, hogy az országos bajnokságokban elért sikereink nem a véletlenre voltak visszavezethetők, mert különböző időszakokban megrendezett versenyeken is egyformán jóknak, a legjobbaknak bizonyultak derék fiaink. Két Ujpest-bajnokságot, egy Miskolc-bajnokságot is hoztak ez évben versenyzőink, akik megnyerték összes versenyüket Szatmáron, Nagyváradon és a már két izben védett debreceni Kovács Gyula-vándordíjat ezévben aratott harmadik győzelmükkel véglegesen birtokukba vették. Ezekhez a gyönyörű eredményekhez szükséges vezetői munkát a szakosztály régi és új vezetői együttes erővel végezték, olyan elannal és lendülettel, amely a vezetők mintaképévé tette őket.

1932-ben, tehát az olimpiász esztendejében Kárpáti Károly elhozta egyesületünknek az olimpiai sikert is. Kárpáti az olimpiászon könnyűsúlyban indult s miután a hatalmas nemzetközi konkurrenciában egy hijján minden ellenfelét legyőzte, köztük a későbbi világbajnokot is, második helyen végzett. De birkózószakosztályunk sikerei ebben az évben amúgy is tetőfokra hágtak. Az országos csapatbajnokság hatalmas küzdelemben való elnyerése, négy országos bajnokság, két Budapest-bajnokság, tizenhárom bajnoki helyezés és több mint harminc más versenyen elért győzelem és helyezés jelentik a hatalmas sikersorozatot. Régi bajnokaink Kárpáti Károly, Finyák Sándor és Próka Gyula mellé ezévben már felnő a légsúlyú Imrik, a pehelysúlyú Tóth és a könnyűsúlyú Beke is. Ők és Horling alkotják azt a nagyszerű teamet, amely ezeket a győzelmeket elérte. Ám nagy veszteség is érte szakosztályunkat akkor, amikor Györgyei Ferenc elhagyta egyesületünket és elhagyta Európát Orgoványi Mihály is. A súlyos gazdasági viszonyok sajnos erősen éreztették hatásukat és a következő évben néhány igen jó birkózónk, akik exisztenciájukat nem tudták megteremteni, szintén kiléptek tőlünk. Tudtuk, hogy ezt a veszteséget is elbírja az UTE. Természetes, hogy minden energiánk dacára sem voltunk képesek ezt nyom nélkül kiparirozni. Az eltávozottak után, még Kárpáti Károly tagtársunktól is el kellett válnunk ez évben, kit új hivatása a Testnevelési Főiskolára szólított és mint ilyen a T. F. színeiben versenyez. De még ebben az évben sem kell panaszkodnunk eredményeink felől, mert hiszen még ezen mostoha körülmények között is megnyertük a birkózó csapatbajnokságokat és ugyancsak UTE-birkózó, Tóth Ferenc érte el az év legnagyobb súlyú sporteredményét, midőn az év folyamán megnyerte Európa szabadstílusú birkózóbajnokságát. Ha figyelembe vesszük a mostoha körülményeket, anyagiak hiányát és azt, hogy Tóth Ferenc azt az Európa-bajnokságot súlyos sérüléssel, mindjárt az első mérkőzésen szerzett bordarepedéssel küzdötte végig, úgy azt mondhatjuk, hogy ez az egy sportteljesítmény kárpótolt összes veszteségeinkért. De ezenkívül is a szakosztály ebben az évben 9 első, 14 második és 14 harmadik díjat nyert különböző versenyeken. A rekonstruáló munka nagy erővel folyik és azt a régi vezetők, az újonnan belekapcsolódó Kustyán és Lindenfeld tagtársinkkal együtt végzik, a legszebb reményekre jogosító ambicióval.

És valóban, az 1934-es esztendő már nagy javulást, nagy fejlődést mutat. A súlyos vérveszteségektől sujtott szakosztály lelkes, céltudatos munkával dolgozik tovább és bár még több szerencsétlen körülmény, betegségek és balesetek hátráltatják őket munkájuk elérésében, mégis szép eredményeket értek el. Tóth Ferenc tagtársunk Stockholmban az Európa-bajnokságokon második helyezést ér el, a görög-római birkózásban ugyancsak második lesz a Rómában megtartott szabadstílusú Európa-bajnokságokon is. Rómában Tóth tagtársunk már a biztos győzelem reményében állott, mikor szerencsétlen sérülése a feltétlenül megérdemelt elsőségtől elütötte őt. Magyar bajnokságot Próka II. ért el az év folyamán. Többi kiváló versenyzőink, Imrik, Kálmán, Horling, Bognár szintén igen szép sikereket hoztak egyesületünknek. Szakosztályunk reorganizáló munkája egyenesen halad a legjobb úton ahhoz a célhoz, hogy visszaszerezze azt a nívót, amelyet még alig néhány évvel ezelőtt az UTE birkózószakosztály a magáénak mondhatott. A vezetők odaadása biztos záloga a sikernek.

E V E Z É S

Mint minden sportág, az evezés is otthont kapott egyesületünkben és 1926-ban dr. Szücs András, dr. Dvorzsák Rudolf és dr. Biró Sándor vezetésével tizennégyen fogtak hozzá, hogy megalapítsák az UTE evezős szakosztályát. Kéméndy Ernő népszigeti csónakházában volt az UTE evezős szakosztályának első otthona és csónakparkja. Otthona, ha annak lehet nevezni azt a kis, éppen hogy öltözködéshez elegendő bódét, és csónakpark, ha annak lehet nevezni egy ócska öreg nyolcast, egy valamivel jobb karban levő négyes túracsónakot, egy dublót és egy tanuló peroart. Így indult meg a versenyszerű evezés Ujpesten és már ebben az esztendőben versenynégyest állítottunk fel Bozó Dezső, dr. Zák Ferenc, Hermann István és dr. Aradi István összeállításban. Szorgalmasan tréniroztak, szorgalmasan versenyezgettek, a sportlapokban azonban még nem igen találkoztunk az UTE-evezősök neveivel. A munkakedv azonban nem csökkent, folytak a kisebb-nagyobb túrák és az 1926-os esztendő így a készülődés és lassú fejlődés, de egyelőre még kimutatható eredmény nélküli munka jegyében folyt le.

A második esztendőben már annyira fejlődött és szaporodott a kis társaság, hogy kevés lett a kis bódé otthonnak, kevés volt a 4 rozoga hajó és 1929-ben Ujpest sporttársadalmának segítségével, dr. Szücs András energikus munkája nyomán megépült az új ház, új hajók készültek és megérett a szakosztály arra, hogy mint minden más egyesületben, az evezős szakosztály — és ez a dolog természete — teljes önállóságot, autonómiát szerezzen magának. Így lett az UTE evezős szakosztályából az Ujpesti Evezős Egylet, melynek első elnöke, ujpesti Wolfner László, rögtön nagy lendülettel és áldozatkészséggel fogott hozzá az egyesület anyagi helyzetének javí-

tásához és megindította azt az eredményes munkát, amely ma az Ujpesti Evezős Egyletben folyik és amely hatesztendős munka után bajnokságokkal, nemzetközi sikerekkel és a legszebb eredményekkel dicsekedhetik. Ebben a munkában a nagy agilitású elnök mellett Hajdu Pál, dr. Szücs András, dr. Biró Sándor, Hajdu Zoltán, Ortner Sándor, dr. Fadgyas Gyula, dr. Biró Gyula, Gerő Béla, dr. Fischer vállalták az oroszlánrészt, akik mellett az ambiciózus fiatalság egész tömege áll.

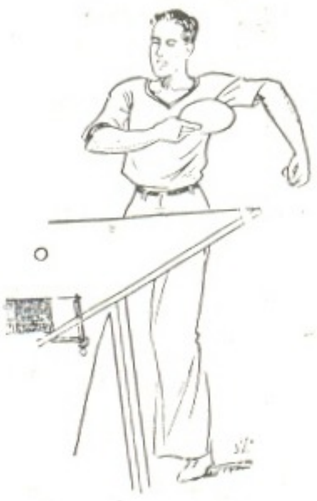

Az UTE díjainak egyik csoportja

AMATŐR-FUTBALL

A magyar labdarugás nagy eseménye, az amatőr és professzionalista futballnak 1926. év nyarán történt kettéválasztása, természetesen az UTE életében is jelentős változást okozott. Az 1925/26. bajnoki évben a csapat az előkelő II. helyen végzett, sőt «bajnokveréssel», az FTC 3:1 arányú legyőzésével, búcsúzott a régi rendtől. A belföldi sikerek mellett, egész sorát jegyzi fel a krónika külföldi győzelmeinek. Hogyisne, hiszen a gárda névsora: Szulik, Beneda, Fogl II., Fogl III., Kelecsényi, Müller, Király, Borsányi, Buza, Leitner, Török, Jeszmás, Csontos, Schaller, Szidon, Grossz-mann, P. Szabó és Markó, már magában is biztosítéka volt a diadalmas szereplésnek. Hogy az 1926/27. bajnoki esztendővel megindult professzionalista ligába benevezett «Ujpest» hivatásos labdarugói legnagyobbrészt ezeknek sorából rekrutálódtak, az magától érthető volt.

Az amatőrsport emlőin naggyá fejlődött UTE, legjobbjai elvesztése dacára, egy percig sem habozott és hozzálátott amatőr ladbarugószakosztálya megszervezéséhez. A fentiek közül egyedül Müller maradt meg amatőrnek, így tehát a BLASz I. osztályának Springer-csoportjában a fiatalok és az ifjúságiakból alakított első csapatával vett részt az UTE. Müller mellett Wachsmann, Csergő, Szegedi, Czury, Schweitzer, Demai, Mersva, Jakube, Neumann, Balasics és Wilhelm II. alkotta az új együttest, amelynek utánpótlása a Tresz, Kohn, Sulyok, Rajna, Balló, Sándor, Tunyoghy és az akkor még kezdősorba számító kis Szalay, meg néhány ismeretlen gyermek-futballistából összeverbuvált ifjúsági csapat volt. Ujpesten komolyan vették az amatőr-futballt, már a megtisztitott éra első hónapjában nemzetközi mérkőzést rendeztek, amelyen a fiatal UTE csapat 4:2 arányban győzte le a legjobb bécsi amatőrcsapatot, a Kricket and Football Club legénységét.

És annak dacára, hogy a csapat két legjobbja, Jakube és Wilhelm II. már néhány hónapi amatőrszereplés után, az Ujpest profidresszét öltötte magára, az UTE mégis a bajnokság III. helyén végzett. E nagyszerű eredmény, a játékosokon kívül, a szervezés nagyszerű munkáját végző vezetőket, az amatőr futballszakosztály tagjait: Neubrandt Mihály, Renner Ferenc, Spindler Viktor, Ladányi Antal és Elemér, László Endre és Wichlidál Miklóst dícséri. De meg kell emlékeznünk Pozsonyi Imréről, az Ujpest hivatásos tréneréről, aki az amatőrcsapatok tréningjeit is vezette.

Az 1927/28. esztendő már kevésbbé volt eredményes. Számtalan szerencsétlen momentum játszott közre abban, hogy az első csapat év végével a kilencedik, a második csapat pedig a nyolcadik helyen fejezi be küzdelmeit. Csupán az ifjúsági csapat szereplése jelentett vigaszt ebben az évben. A junior csapat a bajnokság II. helyén végzett. De a szénidrok rossz helyezése dacára is, négy játékos egyéni szereplése dicsőséget hozott az egyesületnek azzal, hogy Wachsmann, Müller, Mersva és az ifjúsági korosztályból alighogy előlépett Balló, máris tagjai lettek az országos amatőr válogatott csapatnak. Az ifjúságiak semmiben sem maradtak el az öregek mögött. Orosz, Tresz, Sándor és Tunyoghy szintén bekerültek az ifjúsági válogatott csapatba.

Hogy a visszaesés csak átmeneti jellegű volt, azt misem bizonyítja jobban, minthogy az 1928/29. évi bajnokság végeztével egy csapásra a második helyre ugrott fel a csapat, nem is szólva az ifjúságiakról, akik csoportjuk bajnoki címét küzdve ki, a másik csoport bajnokát, az MTK csapatát 3:1-re legyőzve, majd a revánson vele 4:4-re végezve, a BLASz ifjúsági bajnokcsapata címét szerezték meg az egyesületnek. Az UTE-ban mindenkoron tradició volt az ifjúság nevelése, az utánpótlásnak saját neveltjeiből való biztosítása, így hát ez a junior-bajnokság a legszebb sikerek sorába iktatható. Az UTE régi álmát váltotta valóra az a fiatal csapat, amelynek sikere büszkén hirdette, hogy az UTE-nak van az országban a legjobb ifjúsági gárdája, méltán érdemlik meg tehát ezek a fiatalok, hogy neveiket az UTE történetében megörökítsük. A derék «ifik»: Paskesz, Czeti, Orosz, Hegyi, Vodnák, Rosenberg, Szalay, Pandl, Gyárfás, Unger, Wilhelm IV., Wilhelm V., Szager, Rajna, Prna és Eckstein. De rajtuk kívül annyi gyerekember tanulta az UTE-ben a labdarúgás ábc-jét, hogy az ifjúsági labdarúgó

szövetség (MILL) bajnokságában is indult egy UTE ifjúsági csapat, amely szereplése első esztendejében máris III. helyen végzett. E sikerek annál dícséretesebbek, mert az amatőrsport szolgálatába szólították azokat, akik a professzionalizmus bevezetése óta nem vállaltak szerepet. Az új szakosztály elnöke Bánó Vincze városi tanácsos, vezetője Zug Emil lett, tagjai sorában Neubrandt, Gömöri, Petz, Weisz Pál és Weisz Miksa foglaltak helyet. A csapat intézői pedig Goda, Fiedler, Fischer és Steiner voltak.

Az 1929/30-as bajnoki esztendő végén az első csapat újra második lett, az ifjúsági csapat megvédte bajnoki címét, a második csapat, a MILL csapat és az újonnan megszervezett «Irredenta» csapat pedig mind a harmadik helyen végzett. Az első csapat játékerejének nívóját mi sem bizonyítja jobban, minthogy már külföldre is kapott meghívást. Görögországba vezetett az ujpesti amatőrök túrája, amelyet szép sikerrel abszolváltak. A játékosok közül nagy tehetségével mindinkább feltűnő Szalay 1930 őszén levetette az amatőrdresszt, hogy az Ujpest lila-fehér színeiben legyen büszkesége a magyar labdarugásnak.

A következő, 1930/31-es bajnoki esztendőben két bajnokságot is szereztek az amatőrök. Az ifjúsági csapat újra megvédte elsőségét, de bajnok lett az utánpótlás másik része, az «Irredenta» csapat is. A széniórok is jól állották meg helyüket. Elmondható, hogy valójában ebben az időben indult meg az a munka, amely az UTE amatőrcsapatait mai, tudásban és pozícióban előkelő helyre hozta fel. Az aktivok sorából eltűnt ugyan Mersva és Kulcsár, de Vig IV. és Futó nagyszerűen pótolták a távozókat, hiszen ma már mindkettő beérkezett nagy játékos. A szakosztály elnöki tisztét ekkor Hegedüs Miklós társelnök vette át, helyettese Spindler Viktor, majd Fényes Elek lett, míg az intézői tisztség Kelecsényi Ferenc kezébe került, aki máig is szívvel-lélekkel és nagyszerű szakértelmével látja el feladatát. A profi-csapat mestere, Bányai Lajos mellett, Eichmann Béla is résztvett a tréningek vezetésében és hogy mindketten derék munkát végeztek, azt az események igazolták.

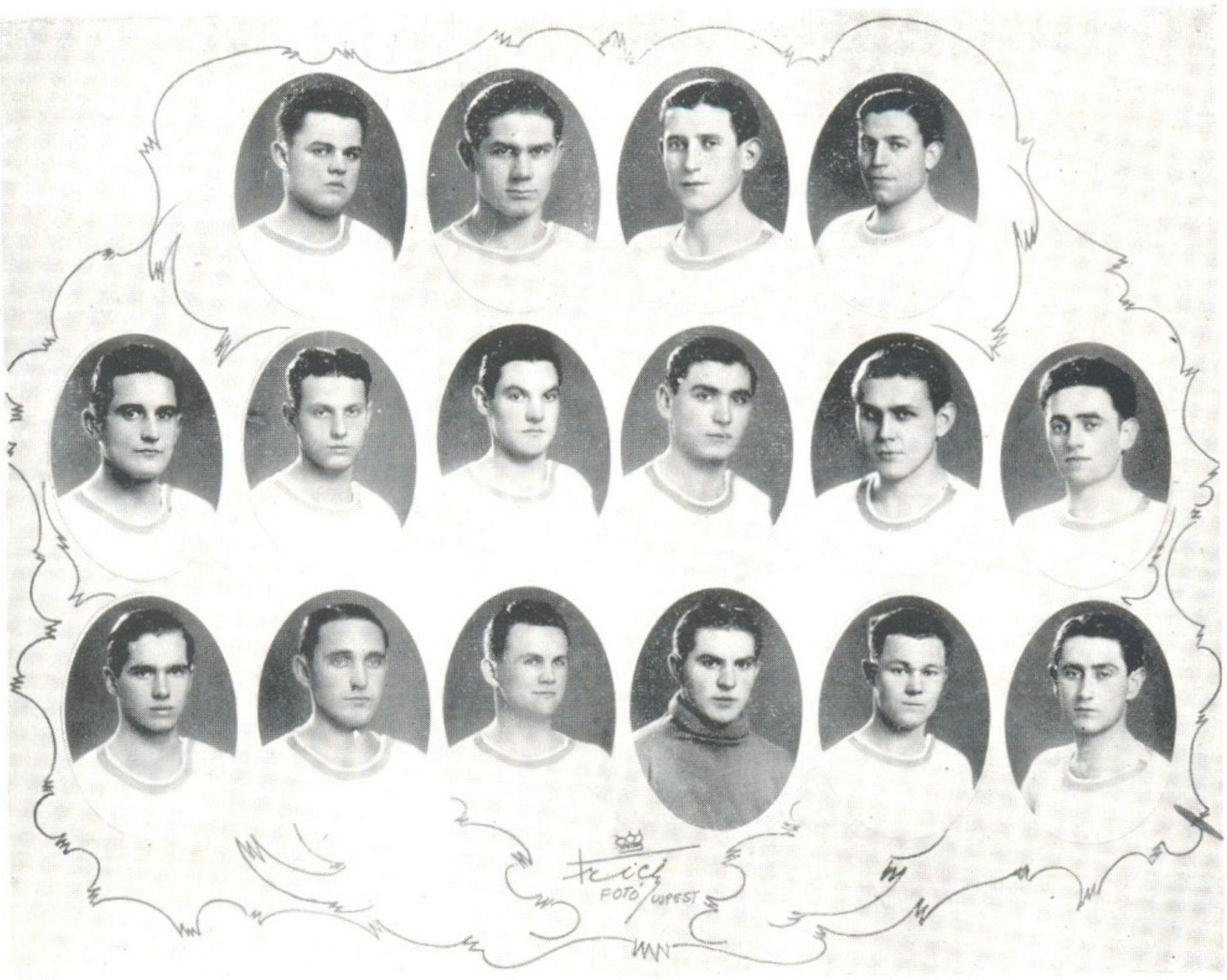
Az 1931/32. bajnoki esztendőben meg kellett elégedni az első csapat negyedik helyezésével. Ha ez a helyezés látszólag visszaesést is jelentett, abszolut értéke azonban semmiképpen sem lekicsinyelendő, hiszen ebben az esztendőben élte virágát a kettéválasztással meggyöngített amatőr-

futball, amelynek élcsoportjában foglalt még mindig helyet az UTE. Az ifjúsági csapat harmadik helyen végzett és a többi csapatok is becsülettel megállották helyüket. A szakosztály vezetősége pedig szorgalmasan építgette a jövő pilléreit, minthogy az amatőrsport hivatását nagyrészt abban vélte megállapítani, hogy az Ujpest részére olyan játékosokat neveljen, akik méltán sorakoznak a magyar labdarugás legjobbjai közé.

Ebben az elgondolásban folytatta munkásságát a szakosztály az 1932/33-as bajnoki évben is. És ennek az esztendőnek talán nem is a már működő csapatok jó helyezései adtak fontosságot, hanem az a tény, hogy az ifjúság továbbképzésének és az ujpesti grundokon százszámra felbukkanó, de mindeddig elhanyagolt gyerekfutballisták kibányászására egy úgynevezett «tehetségkutató villámtornát» rendezett. A kísérlet nagyszerű eredménynyel végződött és megalakult az egyesület katonáinak legifjabb formációja, az első kölyökcsapat. Szakértők és laikusok egyaránt csodálattal nézték végig a 10—12 esztendős gyerekeket, akiknek technikai készsége és játékelgondolása, már az első startnál a legszebb jövő perspektíváját rajzolta a nézők elé. Így indult útjára a magyar kölyökfutball, élén az első magyar kölyökcsapattal, a lila-fehérdresszes UTE-kölykökkel. Ha ezért az újszerű lépésért a jelen talán még nem jutalmaz, de a jövő labdarúgása bizonyára hálás lesz. A szeniorok közül az első csapat a bajnokság 5. helyén, a második csapat a 3. helyen és az ifjúsági csapat az 1. helyen végzett. A szakosztály vezetősége ebben az évben új emberekkel bővült Gömöri Vilmos és Antal Dezső személyében, akik fáradhatatlan munkásságukkal máig is oszlopai az amatőrfutball vezetőségének. Az első csapat már ismert tagjai sorába felzárkózott Guzmits, Róna II, Holch, Klauber és Aranyossy egészítette ki a gárdát. Az ifjúságiak sorában is találkozunk olyan nevekkel, amelyek viselői ma már legnagyobb részt az első sorokban küzdenek. Így ebben az esztendőben tünt fel Pandl, Orbán, Mészáros, Sala, Kiss Imre, Horváth, Salamon és Ádám.

1934 tavaszán nagy siker koronázta a szakosztály esztendőkön át folytatott kitartó munkásságát. Az ekkor befejezett 1933/34. évi bajnokság első helyén a Póstásokkal egyforma pontszámmal végzett az első csapat és az utóbbiak csak jobb gólarányukkal nyerték el a bajnoki címet. Ha tehát az elmult esztendőben nem is teljesült be a hőn óhajtott vágy, annál

Az UTE mai futballcsapata

Kelecsényi Ferenc

nagyobb a remény arra, hogy a most folyó 1934/35. évi amatőrbajnokság az UTE zsákmánya lesz. Hiszen Guzmits II — Sándor, Róna I — Balázs, Gyárfás, Guzmits I, Krishoffer, Vodnák — Unger, Kiss, Aranyossy, Horváth, Klauber, Róna II és Salamon közül mindenkor olyan csapatot állíthatott a szakosztály vezetősége össze, amely sorjába aratta a legszebb győzelmeket és a ma a közvélemény hiedelme szerint is — miután csoportja bajnokságát már megnyerte — a most folyó amatőrbajnokság legesélyesebb jelöltje. Ugyancsak nagyszerűen szerepelnek második és kölyökcsapataink is, melyek az első fordulóban az első helyen végeztek, szintúgy az ifjúsági csapat, amely csoportja második helyén áll. Csak kevés szerencse kell tehát ahhoz, hogy az UTE összes amatőrcsapatai a legszebb jubileumi ajándékkal, a büszke bajnoki címmel kedveskedhessenek az 50 éves fennállását ünneplő egyesületnek. Hogy ez a remény valóra fog válni, annak nemcsak a derék gárda, hanem az ujpesti amatőrfutball ezidőszerinti vezetői: Bánó Vince, Hegedüs Miklós, Gömöri Vilmos, Neubrandt Mihály, Petz Vilmos, Weisz Miksa, Czipper Oszkár, Antal Dezső, Steiner József, Hoffmann Márton és — last but not least — Kelecsényi Ferenc a letéteményesei.

K E R É K P Á R

A kerékpárossport is azok közé a sportok közé tartozik, amely a háború utáni viharos esztendők elmúlása után egyesületünkben fokról-fokra fejlődve, előbb a pályán, később pedig az országutakon hatalmas nagyra nőtt.

Szücs János 1922-ben toborozza először maga köré a kerékpárosokat, akik közül Jelin, Takács, Hámán és Lichter már szép eredményeket is érnek el. Sőt 1923-ban, amikor Grünbaum Ede, a mindenki népszerű «Ede bácsija» vezeti a szakosztályt hihetetlen odaadással, Lichter tagtársunk a svábhegyi 10.19.8 mp-es idejével útvonalrekordot, egyben az UTE kerékpártörténetében az első rekordot állítja fel. Ebben az évben megépül a Stadionban a világ leggyorsabb kerékpárpályája, amelyen már egész sereg UTE-ista rójja szakadatlanul a köröket, kik közül szép eredményeivel, az előbb rövid távot futó, később pedig motorvezetéses versenyző Bartos Gyula és Tóth III. válik ki.

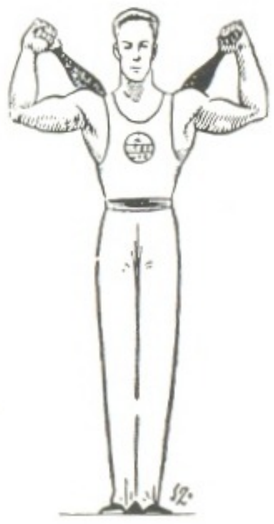
Bartos már ebben az esztendőben megnyeri az idény legfontosabb 50 km-es motorvezetéses versenyét és ezzel megindul, később magasba ívelő kerékpárospályája. Következő évben az országúti versenyzők sorában feltűnik a későbbi nagy versenyző, Istenes I., a 100 km-es országúti bajnokság 4-ik helyének elérésével. Bartos Gyula már ebben az évben motorvezetéses rekordokat állít fel és az országos kerékpáros munkastatisztikában egyesületünk alig néhány éves mult után, a tizedik helyet foglalja el.

Az 1927-es év kerékpáros-szakosztályunk nagy fellendülését jelenti. Hatalmas gárda van együtt, dolgoznak, hogy versenyeken azután egymásután érjék el a szebbnél-szebb győzelmeket. Kozdony Gyula, Bartos Gyula, Simala, Istenes I. és Strobl Ferenc, Vittori, Balázs, Szondy, Pajduk, Brezina

azok a tagtársaink, akik a versenyeken a legszebb eredményeket érik el. Bartos Gyula ismét első lett az 50 km-es motorvezetéses bajnokságban, ahol Istenes II. a 4-ik helyet érte el. De Bartos tagtársunk ezenkívül minden versenyét, ahol elindult, győzelemmel fejezte be. Kozdony Gyula tagtársunk ez évben a 100 km-es országúti bajnokságnak lett győztese. Kiváló tagtársunk ezt a győzelmet jóval 30 éven felüli korban érte el, hallatlan energiájával és győzniakarásával küzdve a lila-fehér színekért. A pályabajnokságokban Tóth harmadik, Vittori negyedik lett. A hegyibajnokságokban Istenes I. ért el szép helyezést. Egyéb versenyeken is szépen szerepeltek versenyzőink. Kiemelkedő nagy teljesítmény volt a Vittori, Istenes II., Simala, Istenes I., Kozdony összeállítású csapatunk győzelme az 5×20 km-es nagy stafétában, melynek során versenyzőink útvonalrekordot is állítottak fel. De rekordot javított Simala tagtársunk is a Budapest—Székesfehérvár-versenyben 47 km-es távon és Istenes János a svábhegyi versenyen mindenütt első helyezést érve el, Bartos Gyula tagtársunk pedig sorra javította a motorvezetéses rekordokat. A kerékpáros munkastatisztikában ez évben a VI. helyre törtünk fel 1325 pontunkkal, az előző évi X. helyünkről. Ez a szakosztályunk tehát fényesen beváltotta a hozzáfűzött reményeket és haladt a fejlődésnek azon az útján, mely szorgalmas munkával a legszebb eredmények elérése felé vezethet.

1928-ban az országúti bajnokságokban voltak nagy sikereink. Istenes János Magyarország 100 km-es bajnokságát nyerte nagy küzdelemmel, Kozdony Gyula pedig ugyanezen táv szeniorbajnokságában lett első. De további országúti versenyek során is értünk el szép helyezéseket, főleg Istenes János révén és az 5×20 km-es stafétában csapatunk a harmadik lett. Istenes János ebben az évben már motorvezetéses versenyekben is résztvett és egy esztendő alatt nem kevesebb, mint 12 rekordot adott át a multnak.

1929-ben további nagy akarással mennek előre a haladás útján, de természetes is, mert a két nagyszerű új vezető, Kustyán Ferenc és Blau Béla nagy szeretettel fogtak munkájukhoz. Ismét Istenes János eredményeivel dicsekedhetünk ekkor, aki ebben az évben érte el tudásának maximumát. Megnyerte a négy futamból álló, összesen 1174 km-es magyar országúti bajnokságot és tenyérszélességgel lett csak a második a rekordot futó Vida II. Mihály mögött a 100 km-es országúti bajnokságban. Résztvett a

Zürichben megtartott kerékpáros világbajnokságban és a magyar versenyzők között az első, a nagy nemzetközi mezőnyben 13-ik lett. Ugyanő megnyerte a Bécs—Budapest vándordíjas versenyt, harmadik lett a négynapos nemzetközi körversenyben és megnyerte Pápa város 100 km-es országúti bajnokságát is. De tovább javítgatta a steher-rekordokat is. Kozdony Gyula ismét nagy fölénnyel nyerte a szenior kerékpárosbajnokságot. Istenes László a 100 km-es országúti bajnokságban a 4-ik helyet küzdötte ki magának. Az 5×20 km-es nagy stafétában csapatunk a második helyen, a 4×50 km-es stafétában első csapatunk ugyancsak a második helyen végzett. Ebben az évben, érezve a magyar kerékpáros-pályasport lefelé mutatkozó tendenciáját, inkább az országúti versenyekre feküdtünk rá. Ennek a folyománya, hogy mialatt az országúti pontstatisztikában az előkelő második helyet foglaltuk el, addig a pályaversenyek munkastatisztikáján visszaestünk. Akik a pályán sikerrel küzdöttek ebben az évben az UTE színeiért, Brezina, Posch, Simala és Pajduk voltak. Az 1930-as évben tovább tartottuk az előző évben elért poziciót és bár nem fejlesztettük, vissza sem estünk. Istenes nem találta elég gyorsnak az országút tempóját és átnyergelt a motorvezetéses versenyzők közé, ahol az év folyamán néhány elismerésreméltó eredményt ért el. De azért a magyar hosszútávú bajnokságot még sem kellett kiengedni kezünkből, mert most Istenes II. hozta haza bátyja helyett. Ebben az esztendőben halt meg az UTE kerékpárossportjának legfőbb apostola, Grünbaum Ede. Halála a legnagyobb veszteséget jelentette egyesületünk és főleg kerékpáros-szakosztályunk számára. Emlékét gyönyörü vándordíj kiírásával örökítettük meg.

Az 1931-es év két vándordíjat hozott, a GRÜNBAUM EDE- és a siófoki vándordíjat. Végeredményében is az országúti versenyek pontstatisztikájában ismét a második helyet foglaltuk el, a pályaversenyekében pedig alig néhány, pályára trenirozó versenyzőnkkel a VII. helyet. A szép eredményeket ez évben Istenes mellett Vida II., Posch, Kék és Dávid tagtársaink érték el, akiket ez évben is Kustyán Ferenc, Blau Béla és Kozdony Gyula vezettek a küzdelmek útján.

Bajnokságokat hozott egyesületünknek az 1931-es esztendő is, ha nem is olyan nagy tömegben, mint máskor. A szenior-bajnokság első helyét, örök-

ifjú bajnokunk, Kozdony Gyula foglalta el ismét, de a II. és III. helyre is lila-fehér versenyző érkezett be. Először jutott kezünkbe ez évben a túra-bajnokság dicsősége. Az országúti statisztikában a III. helyre kerültünk, a hosszútávú egyéni bajnokság III., IV. és V. helyét foglalták el versenyzőink. A 100 km-es országúti versenyben a Vida Mihály által felállított rekordon kívül 25 I., 42 II. és 32 III. hely tanuskodik versenyzőink nagy tudása mellett.

1932-es év végre meghozza szakosztályunk számára azokat a sikereket, amelyeket az energikus munka és szorgalom már régen remélni engedett. Ötvenkét versenyző, 10 abszolút első, 15 második és rengeteg harmadik helyezést, szenior-versenyzőink három kivételével az összes versenyeket, túra-csapatunk pedig 20.000 pont megszerzésével Magyarország túrabajnokságát hódította el. Versenyzőink ezenkívül három vándordíjat hoztak haza, a szakosztály alapítójának emlékére kiírt «GRÜNBAUM EDE»-vándordíjat ismét, valamint a «JÓBARÁT»- és a «VUKSICS»-vándordíjakat. De a legszebb sikert kerékpárosaink a Magyarország körüli ötnapos versenyen érték el, ahol Magyarország nyolc legjobb versenyzője közé három újpestit válogattak be, akik győzelemre is vitték a nemzeti színeket. Mády, Makai, Virág, Szmilkón kívül, akik a legjobbak voltak, Posch, Schwarzstein, Vittori, Garai, Tóth és Urbancsek hoztak győzelmeket színeinknek.

Kerékpárosaink az 1933-as év folyamán is nagyszerűen állták a sarat. Ismét megnyertük ez évben a túrabajnokságot, de a szenior csapatbajnokságot is. Ez a szakosztályunk is hihetetlen gondokkal küzdött és mégis hétről-hétre a versenyzők egész tömegét indította a két nagyszerű kitartású vezető a versenyek küzdelmeibe. És az év folyanmán 111 díj elnyerése tanuskodik a szakosztály nagy akarása és életrevalósága mellett. Garay, Urbancsek, Mády, Makai, Hajnal és Posch tagtársaink azok, akik részt-vettek a nagy versenyek vezérlő osztályának végspurtjában. De mellettük áll az ifjúsági és kezdő versenyzők egész tömege, Kozdony vezérlete alatt, hogy munkájukkal már előrevessék a következő év nagyszerű eredményének árnyékát.

Így indultunk el az 1934-es évek nagy eredményének útjára, hogy ez az év a legnagyobb sikereket eredményezze kerékpáros-szakosztályunknak.

A magyar kerékpárossport történetében még nem volt példa arra, hogy

egy egyesület a győzelmeknek és eredményeknek olyan hatalmas tömegét szerezte volna meg egy esztendő alatt, mint az elmult évben a mi kerékpárosaink. Olyan hatalmas tudásról, olyan nagyszerű összedolgozottságról és az összes többi egyesületek felett álló kiemelkedő klasszisról adtak tanubizonyságot, hogy az egyéni és csapatversenyek eredményeiből készített pontstatisztikának első helyét olyan hatalmas pontaránnyal szerezték meg, amennyit az utánuk következő három egyesület összesen sem hozott össze. Bognár tagtársunk 15 startjából tizennégyszer haladt át hosszú, sokszor többszáz km-es országúti verseny után elsőnek a célvonalon. De Bognár mellett a jobbnál-jobb versenyzők egész serege aratta egyre-másra a győzelmeket, így Makai, Oláh, Huszka, Schwarzstein, úgy, hogy egy esztendő alatt nem kevesebb, mint az országuti egyéni bajnokságot, országuti csapatbajnokságot, túra egyéni bajnokságot, a túra csapatbajnokságot és az összesített kerékpáros bajnokságot, tehát a Magyarországon kiírásra került összes országuti kerékpáros bajnokságokat a mi versenyzőink szerez-

Arányi Árpád

ték meg számos egyesületi verseny győzelmei mellett. Ebben az évben már Arányi Árpád állott a nála megszokott áldozatkészséggel és szeretettel a szakosztály élén, de áldozatkészségben, munkakészségben és odaadásban vele egyformán nagyot produkált a szakosztály vezetője, Lindenfeld Jenő is, akik Jelinnel, Urbancsikkal, Kozdonnyal és Pohlmüllerrel, a kerékpárosok trainereivel és intézőivel együtt minden dícséretet megérdemlő munkát végeztek.

Kerékpáros-szakosztályunk munkájának ez az esztendeje betetőzése volt a sikereknek és most már csak arra kell vigyáznunk, hogy ezt a sok küzdelemmel és erővel elért poziciónkat, ha nem is maradéktalanul, — mert hiszen ez majdnem lehetetlenség —, tartani tudjuk.

K É Z I L A B D A

Egy sportért rajongó ifjú sportszeretete hozta létre kézilabda-szakosztályunkat, amely ma már egyesületünknek sok dicsőséget hozott és összetartásban, baráti szellemben, harci készségben és sportszeretetben egyik legkiválóbb szakosztálya. Speiser Imre, azóta elhúnyt klubtársunk volt egyesületünkben, de talán egész Magyarországon ennek a sportnak legnagyobb fanatikusa, magyarázója, oktatója.

A szakosztály történetének legelején őróla kell megemlékeznünk, az ő munkájáról és az ő klubszeretetéről, mert ő egymaga volt tulajdonképpen a kezdet nehézségeiben a szakosztály elnöke, trénere, intézője és talán szolgája is. Speiser Imre gyüjtötte össze ezt a kis társaságot, mely 1927-ben alakult meg. Speiser Imre Rónai Oszkárban vélte felfedezni azt az embert, aki súlyával és népszerűségével hathatós segítséget nyujthat munkájában. Munkájuknak már az első évben megvolt mindent meggyőző eredménye: megnyerték a magyar bajnokságot. A bajnokságot nyert csapat a következőkből alakult: Cséfai Sándor, Németh János, László Miklós, a Deutsch-fivérek, Földes Károly és Zoltán, Schwarz Zoltán, Reichmann Rezső, Lőwy László, Wilheim László és Csernovszky János.

1928-ban a kézilabda szövetség nem is írt ki bajnokságot, csupán egyfordulós körmérkőzést rendeztek, ahol csapatunk gyengébb helyezést ért el.

1929-ben már több egyesület űzi a kézilabdázás szép sportját, nagyobb és nagyobb lesz a konkurrencia. De a mieink most már a lassú és természetes evolúció kerékvágásába jutnak és haladnak előre a maguk útján. A csapat főerőssége a vizipólós Németh János, aki mellett az ugyancsak

vizipólós László Miklós, Ugrai, Klézl, Ritter, Földes és Deutsch küzdenek meccsről-meccsre a győzelemért.

Mindig több és több ember jelentkezik, Speiser nem nyugszik s még ebben az évben pályára küldi második csapatunkat is, olyan játékerővel, hogy 32 mérkőzésből 26-ot megnyertek, 4-et döntetlenül játszottak és csupán kétszer szenvedtek vereséget.

Ebben az évben játszották le kézilabdázóink legelső nemzetközi mérkőzésüket. Ellenfelük a bécsi Ferrowatt csapata volt, amelytől még 19:3 arányban vereséget szenvedtek. 1930-ban harmadik helyen vagyunk. A csapat olyan kézilabdaklasszisokat termel ki magából, mint Stross, Ritter, Létay, Dobos, Deutsch fivérek, akik a magyar játékosgárdának legjavához tartoznak. Ebben az évben már túrát hoz össze Speiser Imre és az új elnök, Fényes Elek. Bécsbe rándul fel a csapat, ám az osztrákok még mindig sokkal jobbak, a Floridsdorftól 14:3, a Ferrowattól 9:2 arányban kapunk ki.

De a fejlődés nem áll meg. Fokról-fokra haladva 1931-ben ismét bajnokságot nyertünk. A csapat már a második esztendeje változatlan felállításban küzd. A csapat szelleme oly kiváló, hogy játszva veszi a nehéz akadályokat, a legnehezebb küzdelmekben is győzelmeket szerezve.

Az 1932-es évben a kézilabda sport népszerűsödése már arra készteti a kézilabdázók most már önálló szövetségét, hogy két csoportos bajnokságot írjon ki. Csapatunk meg is nyerte csoportja bajnokságát s kiálltunk a másik csoport győztesével, az Elektromos Művek csapatával a kétfordulós döntő-mérkőzés megvívására. Az 1932-es év országos bajnokságáért hallatlanul nehéz két mérkőzést vívott csapatunk, amely közül az egyiket megnyertük, a másikat elvesztettük. Sajnos, gólaránnyal az Elektromos Művek csapata mögé szorultunk s így az országos bajnokság második helyével kellett megelégednünk.

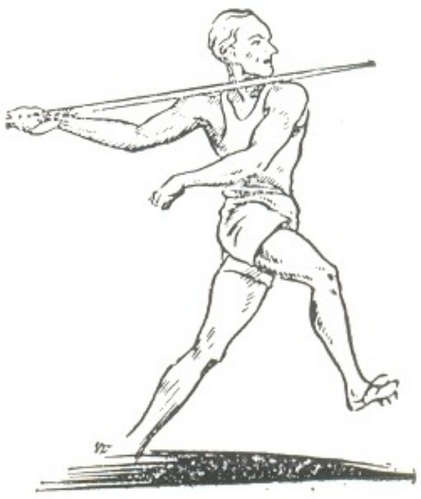
Nemsokára azután meghalt az örökmozgó Speiser Imre. A távozottat pótolni kellett és alig valamivel később már ott áll Schwarz Zoltán és Weiss Miksa, hogy Fényes Eleknek segítsenek munkájában. De az ilyen megrázkodtatás nem marad nyom nélkül. A vezető pótlása nagyon nehéz, még ha az energia, az ambició és a sport szeretete majdhogy nem lehetetlen dolgokra is képes. Schwarz Zoltán Fényes Elekkel, Weiss Miksá-

val és az idősebb Stross Sándorral a játéknívó javítására törekszik, ami sikerül is nekik. Ebben az évben úgy első, mint második csapatunk a bajnokság második helyén végzett.

Az 1933/34-es évben további nagy lépéssel megyünk előre a haladás útján, amit a Ferrowatt elleni még 10:5 (1:5) vereség, a Hakoah ellen elért 6:6-os döntetlen és a Donau ellen elért 7:2-es győzelem eredménysorozata is mutat. A bajnokságban a második helyen végeztünk, aminthogy az 1934/35-ös esztendő őszi fordulójának végén is a második helyen kötöttünk ki. A csapat tudása, tagjainak új tagokkal való kiegészülése és már az a tény is, hogy a magyar reprezentativ kézilabdacsapatba egyedül a mi egyesületünk hat játékost ad: Cziczwarek, Csillag, Dobos, Kubik, Stross és Benda személyében, biztos reményt nyújt arra, hogy abban a baráti szellemben, amelyet a szakosztály vezetői megteremtettek, a legszebb sikereket fogják elérni.

Sugár István és Forgács László legkiválóbb sprintereink

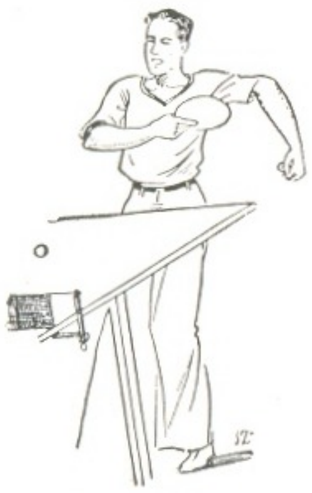

Futballdíjaink

Az úszószakosztály csapatversenyeken nyert díjai

Ö K Ö L V Í V Á S

Az ökölvívás űzéséhez is nagy kedvvel és szeretettel fogtak hozzá egyesületünkben. Nánay László, az ökölvívásnak ez a szerelmese, jóformán a semmiből 1926-ban már egészen életképesnek mutatkozó kis társaságot gyüjtött össze. Ugyanebben az évben ő maga már elindult a magyar bajnokságok nehéz súlycsoportjában és megszerezte egyesületünknek az első ökölvívó helyezést, a magyar bajnokság harmadik helyét.
Ugyanebben az évben egy másik egészen tehetségesnek induló fiatalember, Szőke Jenő tagtársunk a budapesti bajnokságok weltersúlyában első lett. Így indult el útjára egyesületünk ökölvívó szakosztálya.
1927-ben Nánay már a válogatottság kitüntetését is elnyerte és a bajorok ellen 9:7 arányban győztes magyar csapatban a nehézsúlyban reprezentálta a magyar színeket. De Nánaynak az ifjúság nevelésére is volt ideje. Minden szabad idejét erre szentelte, s ezen a helyes úton elindulva, az 1928. év újabb szép sikereket hozott.
Szatmári Sándor a magyar ifjusági bajnokságokban nyolc ellenfelének fölényes legyőzése után, a weltersúly bajnoka lett. Szamosi ugyanezen versenyben a könnyűsúlyban harmadik lett.
A számos egyesületi versenyben elért helyezés után a Budapest bajnokságok helyezettjei között is találkozunk UTE-istával Pandur személyében, aki a weltersúly harmadik helyét foglalta el.
Az 1929. év első fele még ugyanilyen szép eredménysorozatot mutat fel. Nánay az országos bajnokság nehézsúlyában harmadik lett, a vidéki csapatbajnokságokban a fiúk ugyancsak harmadik helyet vívtak ki maguknak, Stoller, Szandtner és Lédy tagtársaink pedig a budapestkörnyéki bajnokságokban győzedelmeskedtek. Az év második felében azonban mintha

elpártolt volna a szerencse ettől a kis társaságtól, helyiségmizériák mellett kisebb-nagyobb sérülések gátolták meg a további sikerek elérését.
1930-ban további, főleg gazdasági vonatkozású bajok léptek fel, s így a szakosztály vezetősége nem tudta biztosítani azt a megfelelő előkészületet és gondoskodást tagjai részére, amely a sikerek eléréséhez múlhatatlanul szükséges. Ezt látva az egyesület választmánya, úgy határozott, hogy a szakosztály működését ideiglenesen szüneteltetni fogja. Nem akartunk további vegetálást, — nem akartuk elzárni a versenyzők elől a fejlődés lehetőségét, amelyre másutt esetleges kilátás volt.

Fekete Imre, bajnok távolugrónk

P I N G - P O N G

A kis fehér celluloid-labda sportját, melynek űzését annyi szép sikerrel kezdtük meg, bizony az évek folyamán gyakran csak a legnagyobb nehézségekkel és így bizony változó eredményekkel tudtuk folytatni.

Már régi időkben is sokszor vett ez a szakosztály olyan lendületet, hogy már-már úgy látszott, hogy az élcsoport tagjaivá küzdheti fel magát, igazában azonban arra a nívóra, melyet más szakosztályaink fokról-fokra fejlődve már előbb elértek, csak a legutolsó időben tudott felvergődni.

Az első szép eredményeket ez a szakosztályunk 1926-ban érte el, amikor Budapest bajnokságaiban, az ifjúsági férfi egyes versenyben, Klein István tagtársunk, aki később Kelen néven világbajnok lett, a második helyet foglalta el. Ugyanő Szegedivel párban az ifjúsági páros versenyben második lett.

A következő 1927-es évben a magyar bajnokságokban indult el Klein (Kelen) István, ott is helyezést érve el. Budapest bajnokságában Klein—Szegedi kettősünk az ifjúsági férfiversenyben a második helyet foglalta el. 1928-ban nyertünk először bajnokságot ebben a sportágban. A Kuti, Steiner I., Steiner II., Schréger II., Toldi összeállítású csapat, az ugyancsak aktív versenyző Papp Szilágyi Egon szakosztályi elnök vezérletével megnyerte a II. osztályú csapatbajnokságot és ezzel kiküzdötte az I. osztályúságot. Ugyanebben az évben Kelen István harmadik lett az ifjúsági férfi egyes magyar bajnokságban. A férfi párosban pedig az első helyre érkezett be Réthy KISOK-versenyzővel párban.

A következő esztendők kisebb visszaesést mutatnak. Megfelelő tréninghelyiség hiánya miatt nevesebb versenyzőink budapesti egyletekbe lépnek. Azután csak az ujpesti gárdára támaszkodva ismét megszerveztük ezt a

szakosztályunkat és az 1930-tól kezdődő időszak ennek a lassú felépítési periódusnak első részét alkotja. Ebben az időben tehát meg kellett elégednünk szerényebb eredményekkel is, Klein, Ürge, Huszár, Lőwy tagtársaink kisebb, főleg vidéki versenyeken indultak és néhány győzelmet és több helyezést vívtak ki. 1932-ben a vidéki bajnokságban Klein—Ürge párosunk harmadik helyre futott be.

A gárda kicsi, nagy csendben dolgozik, egyszerre mégis csak azt látjuk, hogy az eredménytelen esztendők után Hecht Tibor, Spindler Mihály, Kasztriner Zoltán és Salgó László vezetésével már olyan tudásra tesznek szert, hogy 1934-ben a magyar vidéki bajnokságoknak összes ifjúsági számaiban nemcsak nagy győzelmeket aratnak, de van olyan szám is, ahol még a helyezéseket is UTE-isták érik el. Szinte a földből nőttek ki ezek a kis ping-pong-tehetségek akik közül az ifjúságiaknál Soós, Schmiedl, Friedländer és Wagner, a hölgyek közül pedig Visegrády Magda a legtehetségesebbek. Ezt a gárdát egészítette ki az ujonnan belépett Boros István és Lovászy János, akikkel szakosztályunk egycsapásra a legjobbakkal egyenlő lett. Boros és Lovászy, ahány verseny van, ott mindenütt az élén, vagy az élcsoportban végeznek, sőt párban megnyerték Budapest férfi páros bajnokságát is. Boros ugyanezen bajnokság férfi egyes számában második lett. Az elsőosztályú csapatbajnokság II. helyét érte el ekkor már Boros, Lovászy, Király, Henkel, Lovas és Bölcsföldyből álló csapatunk és a fiatal nagytehetségű Soós megnyerte Budapest ifjúsági egyes bajnokságát is. Egy esztendő alatt ennyi eredmény, sok eredménytelen esztendő után, igazán nagy teljesítmény, amely ennek a reményteljes szakosztálynak igazán dícséretére válik.

S I E L É S

Legfiatalabb szakosztályunk, huszáros tempóban, azonnal a legnagyobb aktivitással, a legnagyobb szorgalommal látva munkához, a legszebb eredményeket érte el. Maga a síelés Magyarországon abban az utolsó 3—4 esztendőben, amely tulajdonképpen az UTE síszakosztályának életét is jelenti, hatalmas iramban terjedt el és népszerüsödött. Egészen érthető is ez, hiszen ez a sport valóban páratlanul szép és egészséges.

Síelőink előbb csak mint a túristaszakosztály egyik alosztálya működtek. Eredményeket ebben az időben csak szórványosan értek el.

1932-ben, önállósodásuk után alig valamivel azonban már elindulnak az egyesületünk által rendezett ugró csapatversenyen és egyesületünknek e számra kiírt vándordíját első kiírásban sikerül is Ujpesten tartaniok, olyan ellenfeleket győzve le, akik már hosszú évek óta űzték ezt a sportot. Ebben az időben Kozma László tagtársunk a legjobb versenyzőnk, aki mellett az ifjúsági Halfarth éri el a legszebb eredményeket. A szakosztályvezető, a maga is versenyző, lelkes Fodor Endre fáradhatatlanul küzd a szakosztály naggyátételéért és mellette olyan nagyszerű emberek állnak, mint Halász Béla társelnök és Aschner Pál, aki, mint a szakosztály pénztárosa, a szakosztály pénzszerző különítményét is képezi.

1933-ban tovább nő és gyarapszik a szakosztály tagokban és eredményekben. Már az első év versenyein a legszebb eredményeket érik el. Különösképpen Ványa Pálnak, a magyar bajnoknak egyesületünkbe lépése és a tavalyi gárda nem lankadó szorgalma eredményezik a nagyszerű fejlődést, melynek nyomán remélhető, hogy az ujonnan bekapcsolódó Neményi József vezetésével ez a szakosztályunk is a legelsők közé fog emelkedni. Síelőink 1933. évi legszebb eredményét Ványa, Kozma, Hal-

farth, Fodor és Kázmér érték el. Ványa Pál 1933-ban megnyerte a Budapesti SE összetett versenyét hatalmas fölénnyel, aminthogy a Sí Szövetség versenyén is első lett. Második lett a mátrai nemzetközi bajnokságokon, megelőzve a világbajnok Ruud-öt, az egyéb különböző győzelmek és helyezések mellett. De semmivel sem maradtak Ványa mögött Kozma, Halfarth és Kázmér eredményei sem.

Már ezek az eredmények is dícséretére válnak egy kétéves multra visszatekintő szakosztálynak. Az 1934/35. évben azután az eddigi vezetők mellé Körmöczy Székely Sándor és Jászberényi Ferenc is társulnak, úgy hogy még nagyobb erővel foghattak össze a vezetők a szakosztályért. Meg is volt a munka eredménye, mert Ványa Pál és Kozma Lászlón kívül, akik még a nemzeti válogatottság dicsőségét és ezzel együtt a kiküldetéseket is élvezték, Pauer Nándor, aki KISOK-bajnokságot is nyert, Kázmér Miklós, Rácz István, Vajda Péter, Wachsmann Pál, Fodor Endre és Gáldi Éva személyében olyan versenyzőkkel rendelkeztünk, akik egy esztendőben 9 első, 12 második, 9 harmadik helyet értek el, holott sielésben igazán kevés versenyt lehet a magyarországi hóviszonyok mellett rendezni. Ilyen rövid idő

Az UTE sícsapata 1934

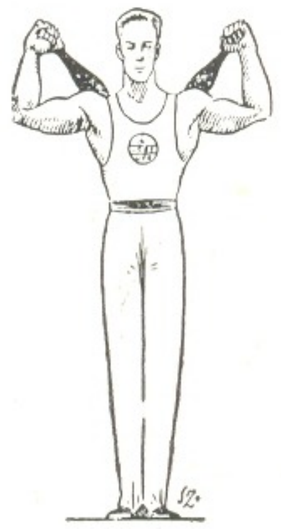

alatt ennyi szép eredményt elérni valóban nagy teljesítmény és a további legszebb jövőt sejteti.

1935 elején a világ legjobb három norvég síugrója, Birger Ruud olimpiai bajnok, Randmod Soerensen és Reidar Andersen voltak síszakosztályunk vendégei és február 10-én, egy csodás hóviszonyokkal megáldott napon, mutatták be a magyar síugrókkal együtt nagyszerű tudásukat. Tízezernyi tömeg ujjongott és lelkesedett az első budapesti igazi nagy síugróversenyen. Úgy a rendezés, mint a verseny magas nívója minden eddigit felülmult és csak az aránylag kisméretű pesti sánc volt az oka, hogy nem született új rekord.

A verseny a síelés igazi propagandája volt, úgy hogy a legfőbb magyar sporthatóság képviselője, a látottakon felbuzdulva, komoly ígéretet tett, hogy Budapest síelői egy új, hatalmas ugrósáncot fognak kapni.

Az UTE síelőinek munkája tehát, melyet a verseny megrendezésével végeztek, az egyetemes magyar sísport szempontjából is nagyszerű volt!

Az első magyar futballportya plakátja (1901)

S Ú L Y E M E L É S

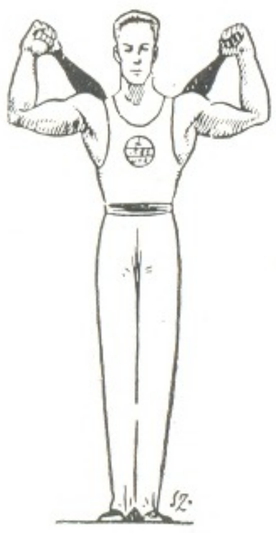
A súlyemelősport tulajdonképpen a birkózósport függvénye és így annak alakulása és fejlődése nagyrészt a birkózósporthoz kapcsolódik. Amint tehát a birkózás is már a háború előtti időkben jelentős sportágként szerepelt az UTE-ban, a súlyemelésben is úttörő volt egyesületünk. A mi egyesületünkből került ki a régi idők két nagyszerű súlyemelő bajnoka: Soós Gyula és Artenstein Gyula is.

A háború után a sportélet újra való felvételével megalakult súlyemelő-szakosztályunk is és Poszéniusz János nagy energiával fog munkához, hogy Balázs Jakab és Grosz László tagtársaink vezetésével újra megindítsa ennek a nagy erőt és ügyességet igénylő sportnak űzését. Poszéniusz nagy szeretettel oktatja az első súlyemelőket, akiknek soraiból Helvig Károly, Garamszeghy Dezső, Tárnoki és Karsák tagtársaink tüntették ki magukat. Ez a szakosztályunk úgyszólván egész Magyarországon magára maradt és annak ellenére, hogy 1929-ben szép versenyt is rendeztünk, alig támadt visszhang kezdeményező lépésünk során. Csak az MTK-ban és Debrecenben hódoltak még ennek a szép sportnak. Ezeknek a versenyzőknek a klasszisa azonban nem is volt összehasonlítható a mieinkkel, akik már a külföldi első klasszist is megközelítették tudásban. Minthogy pedig minden sportban egyedül a rivalizálás az, amelynek nyomán fejlődés kezdődhet, komoly sikerekről ebben az évben nem lehet beszámolni.

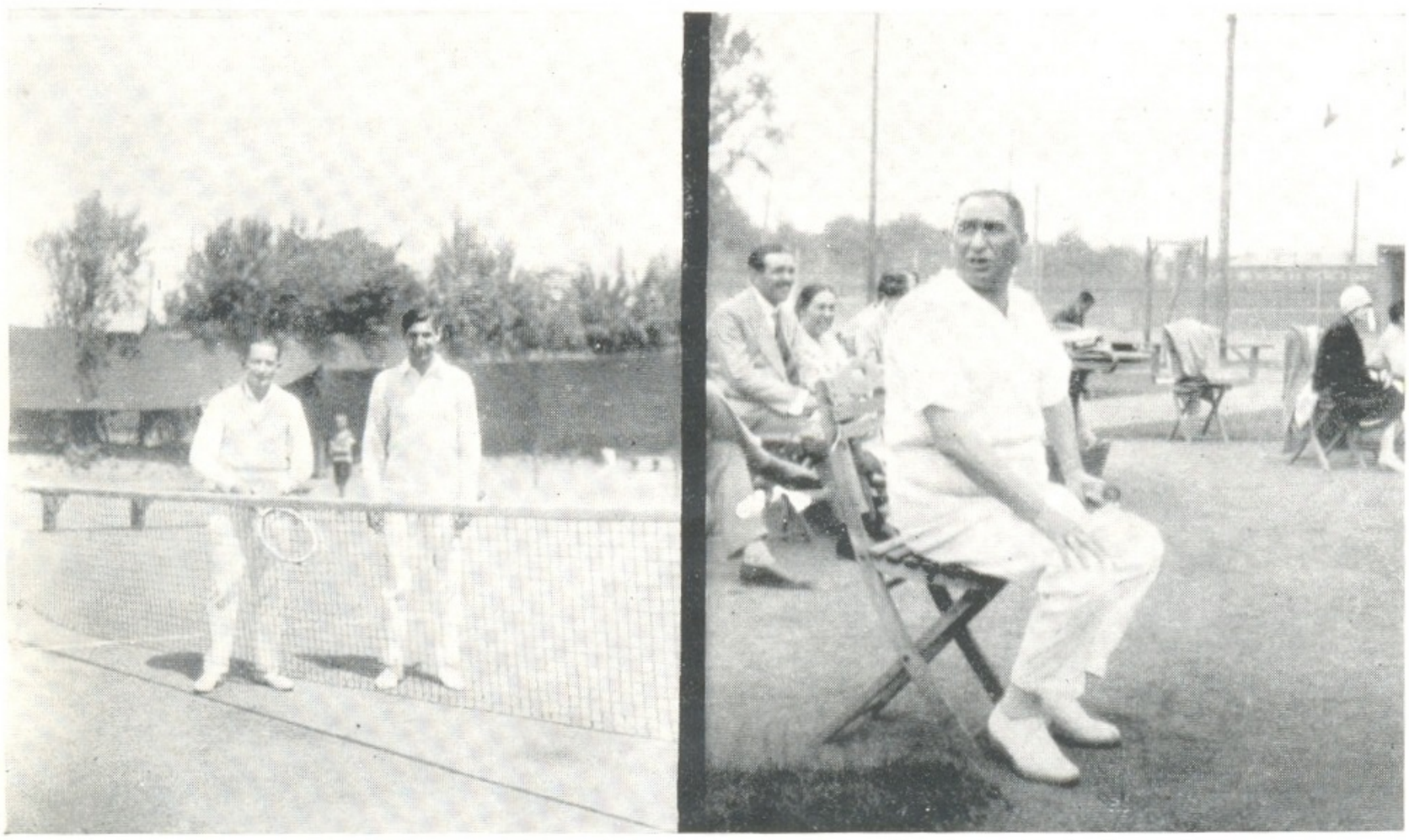
1930-ban sikerült megrendezni Budapest súlyemelő bajnokságait, melyek során Molnár József a pehelysúlyban, Garamszeghy Dezső pedig a könnyűsúlyban szerezte meg a bajnoki címet, Ádám Lajos második lett a légsúlyban, Szatolya Zoltán pedig a kisközépsúlyban, sőt Garamszeghy Sándor Debrecen bajnokságát is megnyerte. Az év folyamán rendezett ver-

senyek legtöbb első díját és helyezését egyesületünk versenyzői vitték el. A további években már mutatkozott a kitartó úttörő munka eredménye is. Derék súlyemelőinknek sikerült legyőzni a társegyesületek közönyét és ebben az évben már a többi egyesületek is számos versenyt rendeztek és szép számú versenyzővel vettek részt a mi versenyeinken. Súlyemelő-szakosztályunk megmutatta, hogy miképpen lehet népszerűsíteni egy sportágat a többiek között és miképpen lehet rávezetni az egyesületeket arra, hogy egy igen értékes sportág fejlesztésén tevékenykedjenek. Régi, legjobb súlyemelőink közül igen szépen dolgozott Molnár tagtársunk, aki Újpest bajnoka lett és aki nemzetközi viszonylatban is nagyszerűen megállta a helyét, továbbá Helvig Károly, aki klubközi versenyeken nyert díjakat. 1932-ben Molnár József nyert bajnokságot ebben az «újpesti» sportágban. Ugyancsak ő 265 kg összteljesítménnyel másodszor is megjavította az országos rekordot. Egyéb, egyesületek által rendezett versenyeken Ádám, Garamszeghy, Szigeti, Gál és Kvirák tagtársaink nyertek első díjakat. A szakosztály kitartó munkája és szép sikerei, ennek a sportágnak örök propagálója Poszéniusz trainer mellett Rónai Oszkárnak, Grosz Lászlónak, Balázs Jakabnak köszönhető, akik változatlan szeretettel és odaadással dolgoznak már hosszú esztendők óta. Így jutottunk el az 1934. esztendőhöz, amely éppenúgy, mint az előző esztendők, a sport szorgalmas űzésével, de a kevés versenyrendezés miatt ki nem mutatható eredményekkel mult el. Molnár és Schweitzer tagtársaink bajnoki helyezései voltak az év kimagasló eredményei. Melléjük és a régi versenyzők mellé most új, fiatal és tehetséges gárda csatlakozott, mely talán még szebb eredmények elérését is lehetővé teszi. A vezetők, Grosz László és Balázs Jakab, biztos, hogy mindent megtesznek a siker érdekében.

T E N N I S Z

A «fehér sportot» már igen régen nagy szeretettel űzték az UTE katonái. A komoly, versenyszerű tenniszezés az UTE ujjászületésével egyidőben indult csak meg. Az 1926. évi, az Aschner—Leiner pár Budapest-bajnoki 3. helye után élénk, zsongó életet találunk már 1927-ben tenniszpályáinkon és hatalmas, lelkes gárda készül itt már nagy versenyekre. Weisz László, Kelemen Béla, Schlesinger Egon, Feissinger Antal, Reichard László, Róth István, Gyémánt István, Steiner Sándor, Bálint Dusa dolgoznak nagy igyekezettel, nem beszélve a két legnagyobb tudású UTE-istáról, Aschner Pálról és Leiner Pálról, akik ebben az esztendőben a férfipárosban már megszerzik Budapest bajnokságát, egyesületünket egyszerre az ország legkiválóbb tenniszegyesületei közé emelve. Tudásuk és összeszokottságuk, rátermettségük és komolyságuk már ilyen fiatal korban a válogatottságra tette őket érdemessé. Aschner Pál tagja volt annak a magyar válogatott

Leiner Pál—Aschner Pál

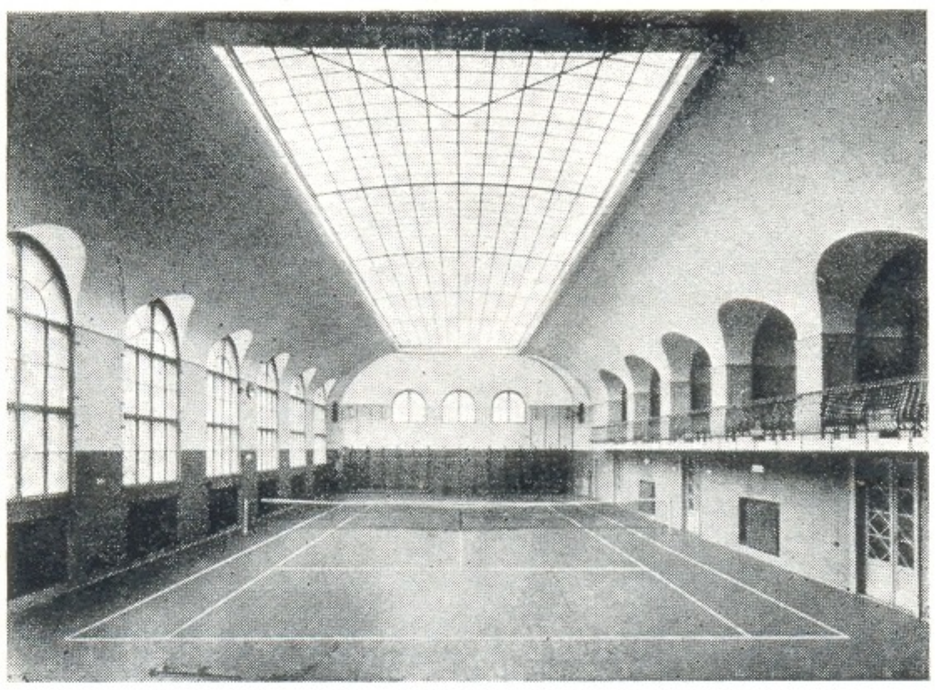
Az Elnök pihen

csapatnak, mely az osztrákok ellen, nagy küzdelem után 8:7 arányban győzelemre vitte a magyar színeket. Aschner Pál Mayerrel szemben ugyan az egyesben alulmaradt, Kelemen Auréllal párban azonban legyőzte a Mayer—Kinzel kettőst. Leiner Pál pedig Varsóban képviselte Magyarország színeit, ugyancsak sikeresen. Ekkor már a kerületi bajnokságok eredményei előrevetették a későbbi nagy UTE-tenniszszakosztály körvonalait és valóban, 1928-ban már vándordíjat nyertünk, a vidéki tennisz fellendítésére kiírt Rothermere vándordíjat. Ebben az esztendőben Budapest bajnokságában két harmadik helyet vívtunk ki: Aschner Pál a férfi egyesben és az Aschner—Leiner pár a férfi párosban.

Az 1929. év már a komoly sikerek jegyében folyt le. A magyar bajnoksággal majdnem egyenlő értékű bajnokságot nyert Aschner Pál Budapest férfipáros bajnokságában Kehrling oldalán, aminthogy együtt vettek részt az ezévi rivierai nemzetközi versenyeken, ahol minden ellenfelük legyőzése után csak a világbajnok Cochet—Brugnon pár tudása előtt kellett meghajolniok. De Aschner Pál reprezentálta Magyarországot Anglia, Ausztria, Csehország, Románia és az északi országok válogatott csapatai ellen is, mindig kitűnően. Leiner Pál résztvett Wimbledonban a világbajnokságokon és Bukarestben válogatott volt a románok ellen. Baumgarten Magda is egyre-másra nyeri már a bajnokságokat, egy év alatt Jugoszlávia országos, Nagyvárad, Kassa és Tátra női egyes bajnokságait hozva haza. Ugyancsak ő második lett Ausztria női páros és Csehország vegyespáros bajnokságában is. Az Aschner-család egy új tenniszreménységével is találkozunk már, Aschner Kálmánnal, aki mindjárt a családi tradiciókhoz híven,

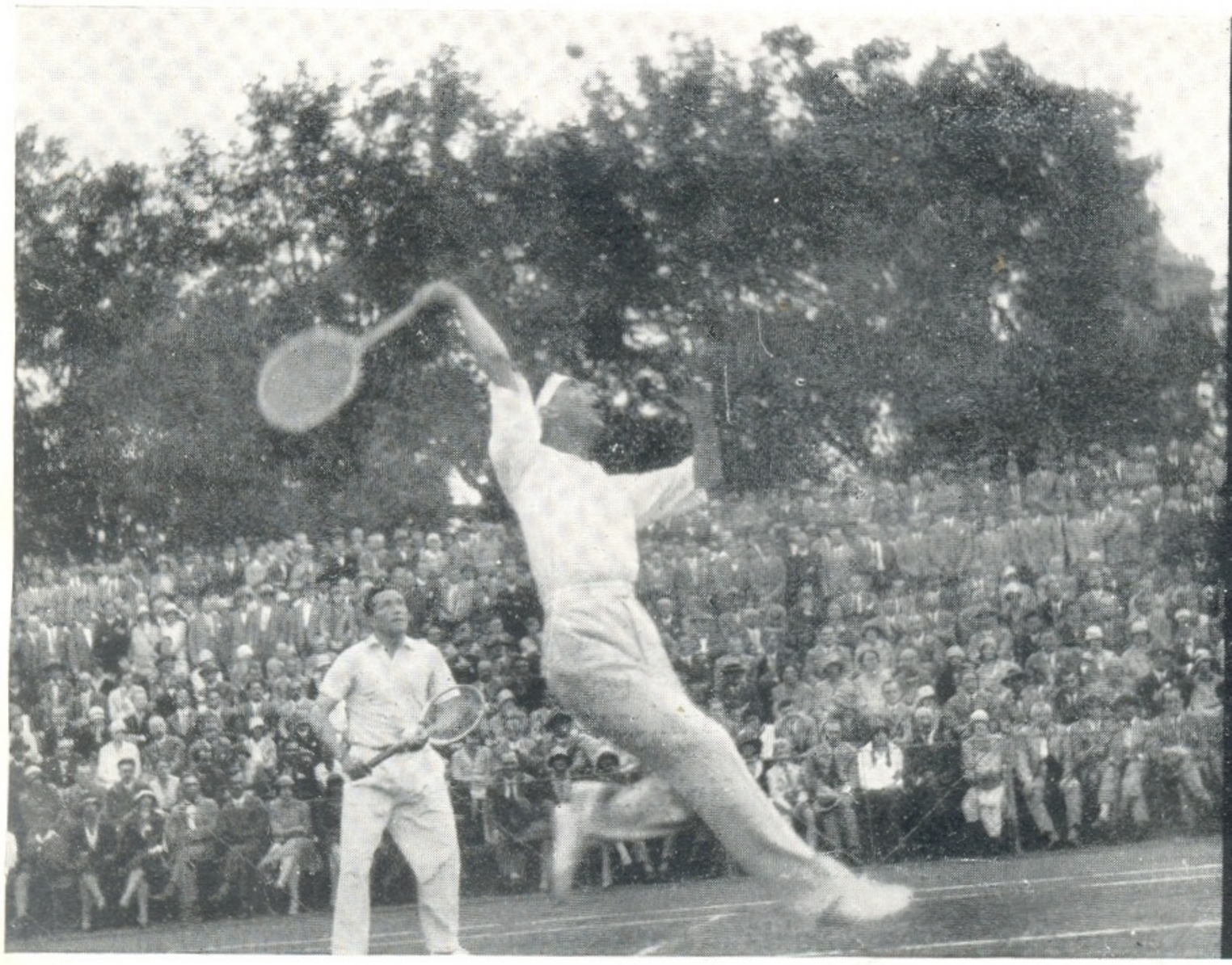

A fedett tenniszpálya

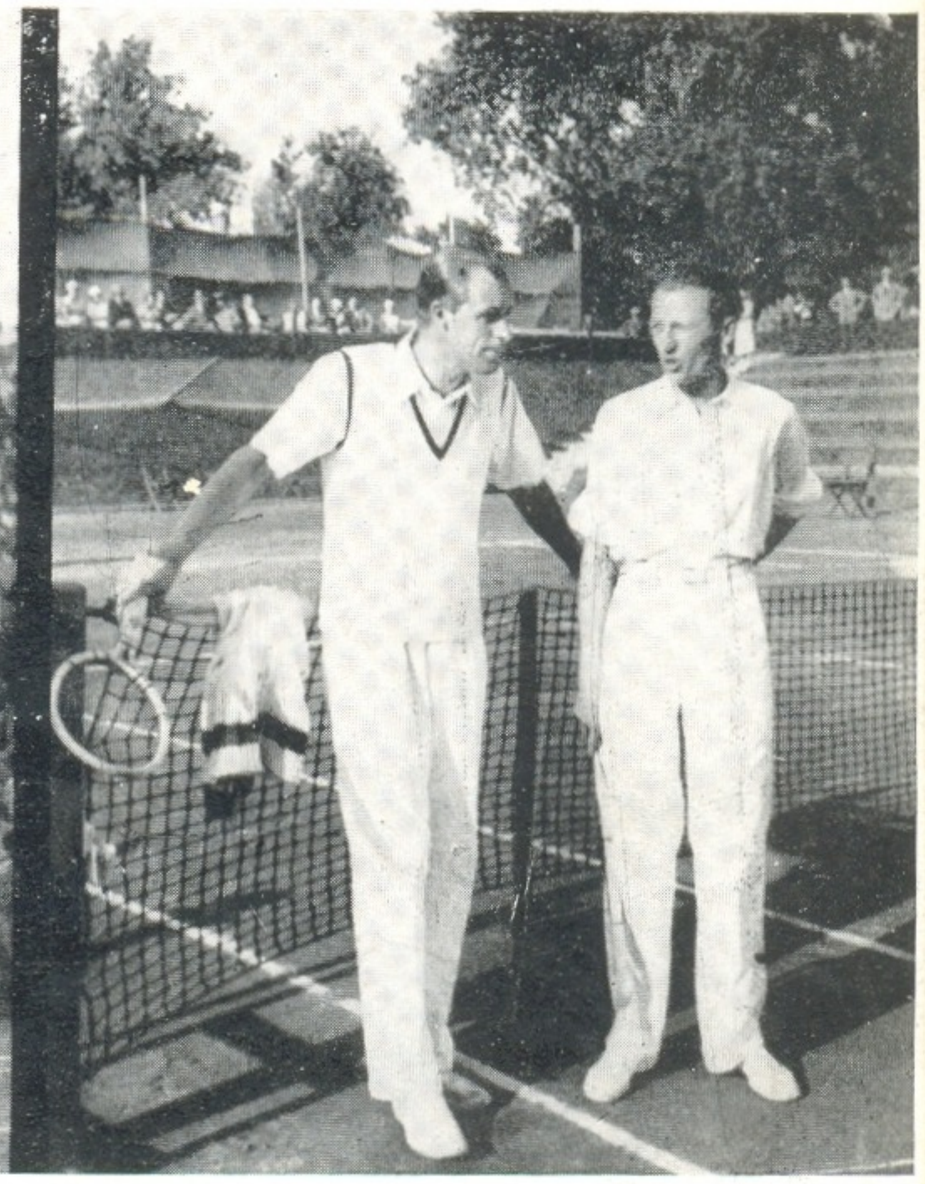
nagy eredménnyel, Magyarország junior-tenniszbajnokságának elnyerésével indul. Megnyerte szakosztályunk ez évben ismét a Rothermere-vándordíjat és a Kertész-vándordíjban a II. helyet okkupáltuk. Nyertünk vidéki bajnokságokat is és itt főleg Aschner Kálmán vezérkedett.

1930-ban is folytatódtak a gyönyörű eredmények. Aschner—Leiner párosunk ismét megnyerte Budapest bajnokságát, Aschner Pál Baumgarten Magdával együtt a nemzeti vegyespáros bajnokságot is megnyerte, sőt ugyanebben az évben Kehrling Béla mögött a nemzeti bajnoki férfi egyes második helyét is megszerezte. Így méltán tagja volt ismét a magyar D. C.-csapatnak. Az Aschner—Leiner pár sikerrel vett részt a bruxellesi nemzetközi bajnokságokon, utána Varsóban képviselték a nemzet színeit. Baumgarten Magda is nagy formára futott fel, úgy hogy az év majd minden itthoni női versenyén győzött s külföldön is nagy sikerrel képviselte Magyarországot és az UTE-t.

De ez év legfontosabb eseménye mégsem a pályán folyt le, hanem Ujpesten, az egyetlen és első magyar fedettpálya létesítésével. Egyesületünk vezére látva azt a hatalmas hiányt, mely a tenniszsport fejlődését

Aschner Pál D. C. párosban Kehrling Bélával

Tilden—Gabrovitz

Az UTE bajnok-hölgycsapata
(Ritscherné, Tihanyiné, Baumgarten, Musitzné)

Gabrovitz — Az Elnök — Prenn, német bajnok — Aschner Pál

gátolta, a nagy áldozatoktól sem riadva vissza, megajándékozta a magyar tenniszsportot, s legközvetlenebbül a mi tenniszezőinket egy gyönyörű téli hajlékkal, ahol nemcsak az edzésre, de a versenyzésre is alkalom adódik. Ez a fedettpálya fogja remélhetőleg kitermelni úgy a magyar tennisz-sportnak, mint egyesületünknek a jövő tenniszreménységeit.

Tenniszszakosztályunk 1931-ben sem maradt el mult évi teljesítményétől. Bajnokságot ugyan csak Baumgarten Magda tagtársunk hozott haza, amikor a magyar nemzeti bajnokságot úgy az egyesben, mint a párosban s Budapest bajnokságát az egyesben fölényesen elhódította, bebizonyitva, hogy ő a legjobb magyar hölgytenniszező. De igen szép sikert ért el férfi-csapatunk is, amikor a magyar, elsőizben kiírt komoly férfi csapatbajnok-ság II. helyét foglalta el s csupán a MAC tudta őket megelőzni. Egy másik fiatal hölgyjátékosunk is feltűnik már: Havasi Zsuzsi, aki a junior hölgy tenniszbajnokságot nyerte el. De ekkor jelentkezett egyesületünkben a leg-jobb magyar fiatal tenniszjátékos, Gabrovitz Emil is, aki szakosztályunk újabb megerősödését jelentette. Tenniszszakosztályunk fényesen kiállotta a nagy próbát, amikor a mi pályáinkon rendezték meg ebben az évben Budapest tenniszbajnokságait. Gyönyörű keretek között bonyolítottuk le ezeket a versenyeket, amilyenekhez hasonlóval az országban talán egy - len egyesület sem szolgálhat.

így jutottunk el az 1932. évhez, melyben Gabrovitz tagtársunk a Kehrling melletti legjobb magyar játékossá nőtte ki magát és így állandó meghívottja volt a külföldi nagy versenyeknek. Mellette Baumgarten Magda és Leiner Pál szerepeltek többször válogatott együttesekben és mindig kiválóan állották meg helyüket. Rajtuk kívül főleg Aschner Pál, Kiss Kálmán, Aschner Kálmán, Weisz László, Vészi László és Szöllős Endre tagtársaink szereztek győzelmeket, helyezéseket egyesületünknek. Ebben az évben az összes magyar tenniszezők között Gabrovitz Emil nyerte a legtöbb versenyt és nyújtotta a legszebb teljesítményt. Nemzetközi szerepléseiről, éppen úgy, mint bajnoknőnk, Baumgarten Magda ilyen szerepléséről már megemlékeztünk. Utóbbi tagtársnőnk, bár a magyar bajnokságot ezévben nem tudta megvédeni, megnyerte Magyarország fedettpálya bajnokságát és a Balaton-bajnokságot. A legszebb fejlődést ezen szakosztályunkban Kiss Kálmán tagtársunk érte el, aki előző évi másodosztályú szereplése után ez évben az elsőosztályú ranglista hetedik helyére ugrott. Végignyerte az összes kizárásos versenyeket s elsőosztályú versenyeken is szép sikerrel szerepelt. Hölgytenniszezőink közül Baumgarten Magda mellett Havasi Zsuzsi, Ortnerné, Szemrád Dudus voltak azok, akik eredményt értek el.

1933-ban hoztuk végre Ujpestre a tenniszhegemóniát. 20 éves egyeduralom után vettük el azt férfias küzdelemben a MAC-tól. Gabrovitz Emil megnyerte a nemzeti bajnokság férfi-egyes, valamint férfi-páros számát, ugyancsak elhódította Budapest férfi-egyes és férfi-páros bajnokságát és végig győztes tagja volt annak a csapatunknak, mely a magyar tennisz-csapatbajnokságot nyerte el. Kis Kálmán, Aschner Kálmán, Aschner Pál, Vészi László, Berger György voltak a győzelem kivívásának további részesei. Baumgarten Magda 1933-ban betegsége miatt csupán Budapest női-egyes bajnokságát tudta megvédeni, de az egyesületünkbe lépett új tenniszező hölggyel, Tsuknéval, Tihanyinéval és Szemráddal együtt megnyerte Magyarország másodosztályú női csapatbajnokságát. Ez az esztendő különben is igen sikeres volt és 25 I., 18 II. és 24 III. hely mutatja tenniszezőink nagyszerű szereplését.

1934-ben is tartjuk természetesen a hegemóniát, sőt még nagyobb a fölé-
ünk. Gabrovitz, Aschner Kálmán, Kiss Kálmán, Aschner Pál, Elissen Rudolfból álló csapatunk ismét megnyerte a csapatbajnokságot, a szövet-

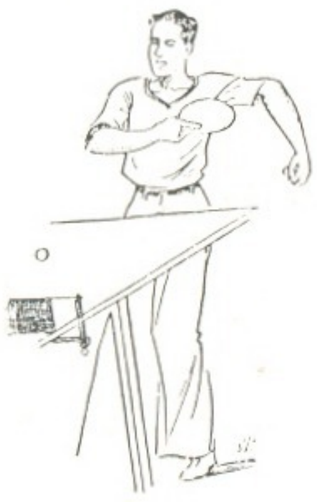
ségi díjban pedig csapatunk: Weisz László, Fehér László, Szöllős Endre, Bonta György, Fodor Endre, Vészi László, Ritscher István II. helyet érnek el. Hölgytenniszezőink I. osztályúságuk első évében szintén megnyerték a bajnokságot Baumgarten, Tihanyiné, Ritscherné, Musitzné összeállításban, de hogy teljes legyen a sor, Lorántné, Ortnerné, Szemrád, Korein Lici a női szövetségi díjat is hazahozták. Gabrovitz ebben az évben már fölényes tudással nyerte meg Magyarország nemzeti és Budapest férfi-egyes bajnokságait és 5 külföldi sikeres szereplésén kívül 4 egyéb I., 2 II. és 3 III. helyet nyert és emellett immár másodizben hazahozta a Kormányzó Úr Őfőméltósága által «Gödöllő bajnokságára» alapított gyönyörű aranyserleg vándordíjat. Mindent összevetve, tenniszszakosztályunk 3 csapatbajnokságot, 2 egyéni bajnokságot, 13 I., 6 II. és 29 III. helyet nyert ebben az évben, mely valóban egyetlen szezón alatt hallatlanul nagy teljesítmény. Tenniszszakosztályunk nagysikerű tíz esztendejét ugyanazon áldozatkész, odaadó férfak vezették végig. Elnökünk, Aschner Lipót, a tenniszsport legfőbb propagálója és űzője, aki valóban mindent megtett ezért a szakosztályért. Mellette Leiner Ferenc, Leiner Pál, Aschner Pál, Fodor Endre, dr. Huszár Zoltán, Dömötör István és Izsák János tréner dolgoztak fáradhatatlanul az eredményekért.

Aschner elnök és Gabrovitz

Aschner Pál és Gabrovitz Emil

T O R N A

A klasszikus torna, mely minden sport őse és alapja, a mi egyesületünk alapítói előtt is mint a sportok sportja állt. Az UTE is a torna űzésének jegyében bontotta ki a fiatalság testi nevelésének zászlóját. Egyesületünkben azután működésünk egész ideje alatt egy percre sem hagytuk ki a torna űzését és bár voltak tornaszakosztályunk életében gyengébb periódusok is, a tornát mindig nagy szeretettel és odaadással műveltük. A háború előtt azonban, főleg a középiskolákban meghonosított rendszeres torna nyomán, ismét visszakapta azt a poziciót, amely szépségénél, sportszerűségénél és tradiciójánál fogva megilleti.

1926—27-ben lovag Gerhauser Sándor szakosztályvezető munkájának nyomán már körülbelül 50 fiú és 30 leány dolgozik Zsigmond Géza testnevelési tanár vezetése mellett és Békéssy Győző, a kiváló tornász-olimpikon körül kialakul a jól dolgozó szakosztály, melynek legjobb versenyzői Kende Rezső, Kiss Kálmán, Ritter Frigyes, Hegedüs József és Kövess Zsigmond voltak. Nagyszerűen sikerült dísztornát tartottak, s Kende Rezső és Hegedüs József tagtársaink az olimpiai keretbe is bekerültek. 1928-ban tovább folyik a szép munka és ebben az évben a nyujtón rendezett csapatbajnokságokban az UTE csapata Hunyadi, Szemler, Kende, Barta, Hegedüs és Rácz összeállításban a respektábilis második helyet érte el, sőt csapatunk legjobb tagja, Kende Rezső, mint a nemzet reprezentánsa az amsterdami olimpiászon is résztvett. Az egyéni bajnokságokban ugyanabban az évben Kende Rezső tagtársunk a harmadik helyet érte el.

A következő évben is tartottuk megszerzett poziciónkat: a csapatbajnokságban ismét a második helyen kötöttünk ki. Ez évben már Erődy, Hunyadi, Barta, Rehák, Hegedüs, Rácz és Kende csapattal értünk el helyezé-

seket, az egyéni bajnokságokban pedig Kende Rezső egytized ponttal szorult csak a 4. helyre. És már feltűnik ez évben a későbbi bajnok, Francia István is, aki a függeszkedő bajnokságban harmadik lett. A válogatott keretnek ebben az évben Kende, Rácz és Hegedüs voltak tagjai.

Az 1930. év sajnos tornánkban gyengeségi periódust jelent. Ennek oka kétségkívül legjobb tornászunknak és a szakosztály egyik legrégibb és legnépszerűbb tagjának, Kende Rezsőnek elvesztése volt, akit életkörülményei egyesületünkből való eltávozásra kényszerítettek. A csapatbajnokságokban nem is sikerült pozíciónkat megvédelmezni, Hegedüs azonban ismét elhódította az UTE-nak a tavaly még Kende által okkupált bajnoki helyezést és Francia István ebben az évben már megnyeri a függeszkedés bajnokságát nemzetközi viszonylatban is figyelemreméltó 7.9 mp-es idővel.

Az 1931. év azután ismét fölfelé ívelést mutat pályánkon. Hegedüs József már teljesen megérett a válogatottságra és minden nemzetközi válogatott mérkőzésen résztvesz, melyeken mindig a legjobbak között szerepel és egy alkalommal kényszerű távolmaradása a magyar-olasz válogatott verseny elvesztésébe került. Mint az ország első négy tornásza közül való, a válogatott mérkőzéseken kívül résztvett a római nemzetközi tornaversenyen is és a magyar csapat egyik legeredményesebb tagja volt.

Az 1932-es év teljesen az olimpiai esztendő előkészületeivel telt el és szolgálatába állította az egész tornásztársadalmat. Versenyek alig voltak s így szakosztályi eredményekről, az olimpiászon nagyszerűen szereplő Hegedüs József eredményén kívül, alig beszélhetünk. Hegedüs tagja volt a Los Angelesben dícsőségesen szereplő tornászválogatottnak és munkáját mindenütt a legnagyobb elismerés és legszebb eredmények kísérték. Résztvett ezenkívül a nemzeti válogatott minden nemzetközi mérkőzésén, amelyek közül legszebb sikereit Frankfurtban érte el, hatalmas nemzetközi mezőnyt hagyva maga mögött.

Az 1933-as év azután ismét megindította az előző évben kissé túlzottan csak a válogatottakra bazirozott munkát. Nagyobb erővel indul az egyesületi munka, amelynek eredménye, hogy az összesen hat magyar egyéni bajnokság közül Hegedüs József kettőt (nyujtón és lovon), Barta Ferenc a gyűrűn és Francia István a függeszkedésben, tehát összesen négy bajnokságot hoztak haza. De a csapatversenyekben még nem tudunk ered-

ményt felmutatni és így a tömegnevelésre kellett fektetnünk a fősúlyt. Ezen elhatározás és munka eredménye már a legközelebbi évben mindennél meggyőzőbben mutatja a sikert. 1934-ben nyolcas csapatunk ugyanis Erődy Béla tornatanár vezetése és keze alatt megnyerte a II. oszt. csapatbajnokságot olyan nivós munkával, amely még az I. oszt. csapatok között is ritkaság. Hegedüs, Barta, Hurton, Dávid, Szabados, Reich, Szemler és Irzl voltak a csapat tagjai, akiknek munkája minden szakértő legteljesebb elismerését érdemelte ki. Diamant Jenő és lovag Gerhauser Sándor vezetik a szakosztályt a kitünő trainer mellett és a tornászoknak olyan tömegét képezik ki, hogy már két csapatra való első klasszisú tornásszal is rendelkezünk.

T U R I S T A S Á G

A turistaság nemes és versenyzésre nem alapozott sportját néhány évvel a háború után Szücs János iniciatívájára Weisz Sándor és dr. Sommer László indították meg egyesületünkben, akik Ács Endrével, Süss Istvánnal, Géber Hermannal, Riess Sándorral és a Grossmann-fivérekkel együtt már dícséretreméltó turistamunkát végeztek.

1928-ban turistáink mindjobban gyarapodó társasága már 86 egynapos túrát és egy 14 napos tiroli túrát rendezett. Ebben az esztendőben rendezte meg a szakosztály nagy monstre-kirándulását Magyarkútra, amelyen körülbelül 300 UTE-ista vett részt.

1929-ben Grottó Ödön és Schwartz Béla is bekapcsolódik a turistamunkába, sőt ez esztendőben már megalakítják sí-osztályunkat is, amely azután későbbi fejlődése során önállósította magát. A turisták ez évben is igen sok túrát vezettek, de nagy súlyt helyeztek a társadalmi élet fejlesztésére is, összejöveteleket és táncestélyeket rendezve.

A következő esztendőkben azután szakosztályvezetőink munkája arra irányult, hogy a szakosztály városunk minél több kiválóságát sorolja tagjai közé és ezen törekvésük dícséretes sikerrel járt. Mindig nagyobb és nagyobb társaság járta a hegyeket és egy esztendő alatt már jóval felül volt százon a lila-fehér turisták által rendezett túrák száma. Ebben az évben indult meg egyesületünkben a túraevezés is.

1931-ben turistáink megalapozták dr. Rottenberg Béla vezetésével «Pesti asztalukat» és kirándulócsoportjaiknak átlaga az eddigi 8—10-ről 18—20-ra emelkedett.

Ács Endre, Diamant Jenő, Géber Hermann, Meider Béla, Hádl László vettek részt nagy szeretettel az egyesületi munkában, ők vezették a legtöbb

túrát, de a szakosztály főmozgatója Schwartz Béla, az agilis szakosztályvezető volt.

1932-ben kapcsolódik be intenzíven turistaszakosztályunk vezetésébe dr. Székely György, akinek munkája nyomán a szakosztály úgy sportbeli, mint társadalmi szempontból további, még nagyobb virágzásnak indult. A turistaszakosztály gárdája nagy szeretettel dolgozik vasárnapról vasárnapra, barangolnak a budai, pilisi és börzsönyi hegyek között, de távolabbi túrákat is vezetnek a Gerecse, a Mátra és a Bükk hegységeibe.

1933-ban további értékes taggal gyarapszik szakosztályunk, dr. Simkó Gyula személyében, aki főleg a nagy, gyakran külföldre vezető túrák szervezésében tüntette ki magát.

1934-ben is éppen ilyen tarka és mozgalmas turistáink élete, akik nagy lelkesedéssel és szeretettel áldoznak nemes sportjuknak.

ÚSZÁS ÉS VIZIPÓLÓ

Talán nincs egyesület, amelynek akármelyik szakosztálya rövid idő alatt annyi dicsőséget érť volna el, mint a mi úszószakosztályunk. És nincs még egy olyan sportegyesület, amely ezt a hegemóniát, rövid idő alatt elért nagyszerű eredményeket és a megszerzett poziciót annyi ideig, olyan bevehetetlenül birtokolta volna. 8—10 esztendő alatt olyan úszószakosztályt, olyan vizipólós gárdát neveltünk magunknak, mely az európai klasszisú úszásban és a világklasszisú magyar vizipólóban is a legelső helyet foglalja el. Hallatlanul nagy munka, az eredmények és azok elérőinek megbecsülése, azoknak minden irányban való gondozása, a vezetők kitartása és pillanatig sem lankadó sportszeretete hozta össze és tartja meg egyesületünk úszószakosztályának mai nívóját.

Igaz, már jóval a háború előtt megindult a munka, amely az UTE mai nagy úszószakosztályának alapjait megvetette. 1911-ben építette meg Szücs János az első uszodát a Népsziget mellett és azóta az évek hosszú során át jó néhány uszodát építettünk meg a magunk szerény keretei között, amelyekben már megindulhatott az a lassú és talán úttörőnek mondható úszóélet, amelynek legfőbb mozgatója Szücs János volt.

Természetesen az úszók és vizipólósok sportbeli és játékbeli tudása nem volt még a mai mértékkel mérhető komoly tudás és csak 1924/25-ben indult meg ténylegesen az az építő munka, amely a már jó néhány évvel ezelőtt elhelyezett alapon felépítette az UTE mai úszó- és vizipólószakosztályát. Vizipólócsapatunk 1924-ben megnyeri a másodosztályú bajnokságot az MTK és a BEAC előtt, a következő csapattal: Wilheim, Braun, Kaufmann, Klein Árpád, László, Engel I., II. és III. és nagy szerényen jelennek meg az

elsőosztályú mezőnyben. 1925-ben ugyanez a csapat az első osztály hetes mezőnyében a hatodik helyen végzett, egyetlen csapatot utasítva maga mögé, a MAFC-ot, de azért az első osztályban maradást biztosítva. Ebben az esztendőben rendezi Kis Zoltán és Tichy az első gyerekversenyeket, az UTE 50 méteres uszodájában. Kimmerling (a későbbi gyorskorcsolyázó-bajnok) és Haraszti (a későbbi nagyszerű evezős), Kraut, Szeszler, Händler, Hild (a későbbi mellúszórekorder) az elsők, akik ezekben a küzdelmes versenyekben mutatják meg tehetségüket és bátran mondhatjrk, hogy ezek voltak a feltörő UTE első tehetséges versenyzői.

De már ebben az évben megjelenik az uszodában egy pirosarcú, éleshangú szimpatikus gyerek, aki kora reggel megy be a vízbe, délben éppen hogy kerékpárra ül, hogy ebédelni mehessen haza, aztán megint visszajön és késő estig van a vízben anélkül, hogy csak egy pillanatra is kiülne az uszoda partjára. És a vízben szünet nélkül játszik, mozog, úszik, pólózik, a nagyok mozdulatait lesi, labdát szed, ha a nagyok egykapuznak és még ugyanebben az évben ugyanerről a gyerekről riportok jelennek meg a fő-

Vitéz Halassy Olivér

város sport- és napilapjaiban, hogy megjött a magyar úszósport új reménysége, a csonkalábú Halassy Olivér, aki élete első komoly nagy versenyén, a folyambajnokságban olyan küzdelemre késztette és annyira megszorította a verhetetlen és extraklasszisnak hitt Páhok Istvánt.

És a következő 1926-os évben, amikor már Kis Zoltánt, a vezetőt, a Magyar Úszó Szövetség tisztikarában látjuk, mind gyakrabban találkozunk úszóversenyek helyezettjei között az UTE-isták neveivel. A legkiválóbb versenyző, Halassy Olivér 1926-ban már maga mögé utasítja Páhokot és a folyambajnokság megnyerése mellett az 1500 méteres magyar gyorsúszóbajnokság birtokosa is lesz. A folyambajnokságban csapatot is indítottunk, amely így első startjára a csapatverseny harmadik helyét érte el. Ebben az évben vannak Magyarországon az úszó Európa-bajnokságok, melynek nyomán az úszás hallatlanul népszerű lesz. Bárány és Arne Borg nagyszerű eredményei és a nagyszerű úszócsaták egész sereg embert hódítottak meg az úszásnak. Az Európa-bajnokságok nagyszerű atmoszférájában úszza ki, az alig egy éves versenymultra visszatekintő Halassy Olivér minden idők legnagyobb úszója Arne Borg és a német Berges mögött az 1500 méteres gyorsúszás magyar rekordját s a nagy konkurrenciában 4-ik lesz.

A következő idők állandó javulás jeleit mutatják. Halassy Olivér 1927-ben megvédi 1500 méteres magyar bajnokságát, majd az 1927-es Európa-bajnokságok 1500 méteres futamában, minden idők legnagyobb és legizgalmasabb versenyén, amelyben nem kevesebb, mint egy világrekord és öt országos rekord lett a multé, megjavítja a magyar rekordot, de még így is csak 5-ik lesz. A folyambajnokságban második lesz, de a két km-es Balaton-bajnokságban nagy fölénnyel első.

Itt külön kell beszélnünk arról a nagy népszerűségről, amely ezt a fiút körülvette. Szerényen, tréningjeiben egy pillanatra nem lankadva, mindig a legpontosabban dolgozva érte el vitéz Halassy Olivér eredményeit és népszerűségét.

Ebben az esztendőben már uraljuk a hosszútávú versenyeket. Halassy Olivér mellett új, kitűnő tagtársunk Németh János és az azóta külföldre szakadt Máté László annak az UTE-csapatnak tagjai, akiknek legnagyobb tette az első UTE csapatbajnokság, a 3-as Balaton-bajnokság megnyerése volt. De amellett, hogy minden hosszútávú versenyen résztvesznek és mind-

egyik versenynek győztesei, vagy helyezettjei lesznek, Némethnek és Halassynak maradt még ideje arra, hogy vizipólózzanak. Máté László pedig az ifjúságot veszi kezébe és oktatja őket nagy odaadással és olyan eredménnyel, amelyekkel további elismerést érdemel. Ebben az évben már Kárpáti Nándor a tréner, aki nagy eredményekre hozza fel versenyzőinket és aki mellett Máthén és Tichyn kívül nem kisebb ember, mint tiszteletbeli elnökünk, Szücs János foglalkozik a kicsikkel, a jövő bajnokságok és rekordok elérésére készülve. Gombos Magda ekkor a legjobb hölgyúszónk, sőt a mellúszóbajnokságnak már helyezettje is, de Vámos Márta és Veréb Ilonka is szép reményekre jogosít. Hild ebben az időben már mutogatja oroszlánkörmeit és a vizipólósok is úgy játszanak, hogy a szakértő már kiolvashatja belőlük a jövő nagy vizipólómestereit. Körössy Jenő a csapat kapitánya, Németh, Halassy, László, Szigeti a fő góllövőmesterek és Wilhelm a kapus, akit egy-egy tréningen tönkre bombáznak. A pólózók ebben az évben az ötödik helyen végeznek, az úszás munka-statisztikájában pedig az NSC és MTK mögött már a harmadik helyen vagyunk.

A következő év is a kezdethez hasonló, nagytempójú javulást mutatja. Tulajdonképpen ugyanazok az emberek aratják a sikereket, mint az elmult esztendőben, a gárda alig szaporodik. De a nagy klasszisú emberek oly fiatalok még, hogy nem lehet gondunk még jövő, hosszú esztendőkre sem. Halassy megnyeri ebben az esztendőben első 800 méteres magyar bajnokságát és az 1500 méteres bajnokságban, ami ilyen távon a világon egyedülálló, a rutinos Fehér II-vel, a «Jászapáti Összetartás» versenyzőjével kolosszális küzdelem után, holtversenyben végez. A bajnokság eldöntésére rendelt újraúszást azután Halassy, bebizonyítva, hogy szívével és energiájával talán egyedülálló magyar versenyző, mint magyar bajnok, országos rekorddal nyeri. De az 1000 méteres gyorsúszás rekordja sem áll soká. Halassy dönti meg 14.23.2 mp-es idejével, sőt a folyambajnokságban is Halassy győz. Új névvel találkozunk a második helyen is, Bozsi Mihály nevével, a későbbi népszerű válogatott pólóssal és minden versenyben és mérkőzésen legmegbízhatóbb és legszerényebb UTE-istával.

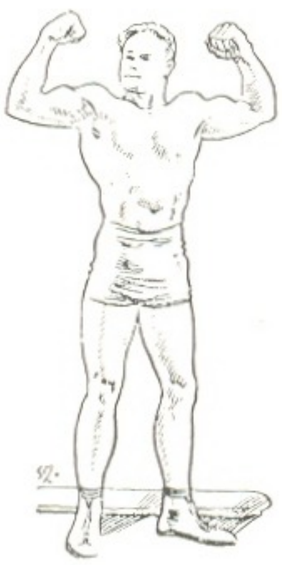

Már csapatunk is megnyeri a folyambajnokság első helyét, sőt már a nők is jelentkeznek, még pedig rögtön elég energikusan, mert ők is elsők lesznek. A folyambajnoki csapat tagjai a következők voltak: férfiak: Halassy,

Bozsi, Haraszti, Németh és Kormuth; hölgyek: Gombos, Hoffmann, Kaufmann. A kötött úszónemekben is elől a lila-fehér dressz és Hild László megnyeri első, azóta már sokkal gyarapodott 200 méteres mellúszó-bajnokságát, sőt ez az ekkor még egészen fiatal gyerek a 100 méteres mellúszás bajnokságában is második lesz. A Budapest kerületi bajnokságban is szépen szerepeltek úszóink. Halassy megnyerte az 500 és 1000 méteres úszást, Hild második lett a 200 méteres mellúszásban, Kovács harmadik a műugrásban és Gombos Magda második a 100 méteres hölgy-mellúszásban.

De a vizipólósok sem pihennek. Hatalmasan népszerűvé válik ez a sport Ujpesten, a vizipólósokat úgy ismerik, mint a legnépszerűbb footballistákat, tömegek nézik végig még tréningjeiket is, amelyeken Halassy Olivéren kívül Németh János, a boszorkányosan biztos és erős góllövő vezérkedik. És már ebben az esztendőben a fiúk nyolc pontot szerezve, a kilenc pontos és a tízpontos III. ker. TVE mögött harmadik helyen voltak. Ebben az évben nyertük meg először és azóta minden esztendőben az úszó munka-statisztika első helyét és először nyeri meg vizipólócsapatunk a Rudas-uszoda hallatlanul izgalmas atmoszférájában az ötös csapatok részére kiírt téli vizipóló kupát. Nagy eseménye még ennek az esztendőnek vitéz Halassy Olivér Amsterdamban elért olimpiai helyezése, amelyet mint a magyar válogatott vizipólócsapat tagja ért el.

Az 1929-es esztendő csak tovább viszi az UTE úszószakosztályának dicsőséges útját. Minden versenyen az UTE-isták tömegei indulnak. Kárpáti Nándor ugyancsak nehéz munkával tanítja őket. Legjobb versenyző Halassy Olivér, akinek ez az esztendeje, úgylátszik, hogy egy úszókarriérnek már-már beteljesülése. Egy év, illetőleg négy hónap alatt, mert hiszen ennyi az úszószezon ideje, 4 országos bajnokságot, 2 Budapest-bajnokságot szerzett és 12 magyar rekordot javított meg, minden vizipóló klubmeccsen játszott és a magyar válogatott vizipólócsapatnak állandó tagja volt. Hild László is megvédte a magyar 200 méteres mellúszóbajnokságot, sőt a Budapest-bajnokságot is elhódította ezen a távon. És ekkor kerül egyesületünkbe először a 100 méteres hátúszás Budapest-bajnoksága is Ulrich János révén, akiben minden kellék megvolt ahhoz, hogy startjának megfelelő nagy eredményeket érhessen el. Sajnos, őt életkörülményei további fejlődésében meggátolták. Az ifjúsági hátúszóbajnokság is hoz-

zánk került Bródy Ferenc révén, aki egészen rövid előkészület után jutott el a büszke címhez. A bajnokok és nagy versenyek győztesei mellett a reményteljes fiatalok egész serege áll. A hölgyek közül ebben az évben is Gombos Magda volt a legeredményesebb versenyző, de Weinstein Ilona, Komáromi Erzsébet és Hoffmann Ilona is nem egyszer szereztek dicsőséget az UTE színeinek. Bozsi ebben az évben már három bajnoki helyezést ér el, mint ahogy Ritter Frigyes is bajnoki helyezést ér el a műugrásban. És először tűnik fel versenyeken Szabados László, a későbbi 200-as válogatott, mindjárt az elsők között, már ebben az időben sejtetve eljövendő nagy klasszisát. A szakosztály munkájának minden dícséreténél többet beszél az a néhány szám, amely az elért eredményeket van hivatva tolmácsolni. Nyert ez a szakosztály egy év alatt 6 magyar bajnokságot, 4 Budapest-bajnokságot, 6 bajnoki helyezést, 66 első, 49 második és 58 harmadik díjat és olyan fölénnyel nyertük meg a munka-statisztika első helyét, hogy míg nekünk 1166 pontunk volt, a másodiknak csupán 760 jutott. A vizipólósok azonban megirigyelték az úszók dicsőségét és egy évben, amellett, hogy a magyar kupát megnyerték, a magyar bajnokság erkölcsi győztesei is

Németh János

lettek. Sajnos azonban a valóságban egy adott góllal rosszabb gólaránynyal, ami a gólaránydifferencia legkisebb nüansza, a második helyre szorultunk. Halassy és Németh formájuk tetőpontján vannak és ők ketten a válogatott mérkőzések góljainak majd háromnegyed részét dobják. A magyar vizipóló sport egyik legemlékezetesebb győzelme fűződik ez év augusztusában a Császár-fürdőben megtartott Klebelsberg-kupa mérkőzésekhez. Ezen mérkőzések magyar hőse a mi Németh Jánosunk volt, aki a magyar csapat által dobott összesen 40 gólból egymaga 19-et lőtt. Ha még megemlítjük azt, hogy az év nagyszerű munkája során Halassy és Németh nemzetközi vizipóló sikerei mellett, Halassy nagyszerű nemzetközi győzelmei és Hildnek az olasz és osztrák válogatott úszók felett aratott győzelmei a legszebb sikereket eredményezték egyesületünknek, csupán a vezetők neveinek felsorolásával emelünk, nagy munkájukhoz egyáltalán fel nem érő, de talán őket nemcsak hogy kielégítő, de szerénységüket ismerve, számukra talán terhes emléket. Fuchs György volt ezekben az időkben a szakosztály elnöke, Tichy Henrik, Somló Sándor és Körösi Jenő dolgoztak Kárpáti Nándor trénerrel, Kis Zoltán mellett, akinek a legnagyobb érdeme van az úszószakosztály létrehozásában és naggyáfejlesztésében. Ennek az évnek a végén kapcsolódik be, a szakosztály díszelnökségét elvállalva, újpesti báró Wolfner András, akiben a szakosztály és az egyesület olyan nemes gondolkozású, olyan jószívű és érdeklődő támaszt nyert, aki ennek a szakosztálynak további fejlődését egyedül is képes biztosítani.

Az 1930-as év ismét csak az eredményeknek, a sikereknek szinte mérhetetlen halmozása volt. A vizipólóbajnokság első, azóta sem kiengedett dicsősége a legnagyobb történelmi tény, az úszószakosztálynak 1930-as történetében. A magyar vizipólóbajnokság elnyerése, amely kétségtelen a világ összes vizipólóbajnokságai közül a legnehezebb, nagyszerű fejlődés, évenként egy-egy hellyel való előbbrejutás eredménye volt. Hatalmas gárda játsza már ebben az évben a vizipólót az UTE-uszodában, úgy, hogy ifjúsági csapatunk a bajnokság második és második csapatunk a harmadik helyet verekedte ki magának. Minden ember hihetetlen ambicióval és sportszeretettel dolgozott és nemcsak a bajnokság, ifjúsági és szövetségi díj, bajnoki helyezések elnyerésével, hanem a Komjádi-díjnak és a dr.

Homonnay-féle serlegnek elnyerésével bizonyították, hogy nemcsak a magyar, hanem a külföldi vizipólócsapatok között is a legelső klasszis vagyunk. Az úszók 12 magyar bajnokság közül nem kevesebb, mint nyolcat hoztak haza Ujpestre, hazahozták a Las-Torres vándordíját s 8 Budapest-bajnokság közül hatot nyertek meg. A bajnokságok mellett 112 első, 80 második és 77 harmadik helyet vívott ki magának ez a gárda. Vitéz Halassy Olivér egy esztendő alatt a 400, 800, 1500 és a folyambajnokságot nyerte meg, Hild László 100 és 200 méteres mellúszásban lett bajnok, egy új, fiatal úszónk, Nagy Károly a 100 méteres hátúszás bajnokságát hozza haza. — De megnyertük a folyambajnoki egyéni és csapatversenyt is, valamint a 3×100 méteres vegyes stafétabajnokságot Hild—Nagy—Szabados tagtársaink révén 3.38.8 mp-es rekordidővel. Bródy Ferenc megvédte a 100 méteres ifjúsági hátúszóbajnokságot és további bajnoki helyezést értek el: Bozsi, Ritter, Kovács, Szabados, Halassy, Jakab, Gyóji Miklós és Kovács György. A Budapest-bajnokságok dicsőségét Halassy, az 500 és 1000 méteres versenyben, Hild a 400 méteres mellúszásban, Ulrich János a 100 méteres hátúszásban, Kovács Ferenc a műugrásban és Halassy—Bozsi—Jakab összeállítású csapatunk a 3×1000 méteres csapatversenyben nyerte el. De ha így felsoroltuk az úszóeredményeket és annak elérőit, soroljuk fel a póló-

Hild—Nagy—Szabados, a rekorder vegyes-staféta

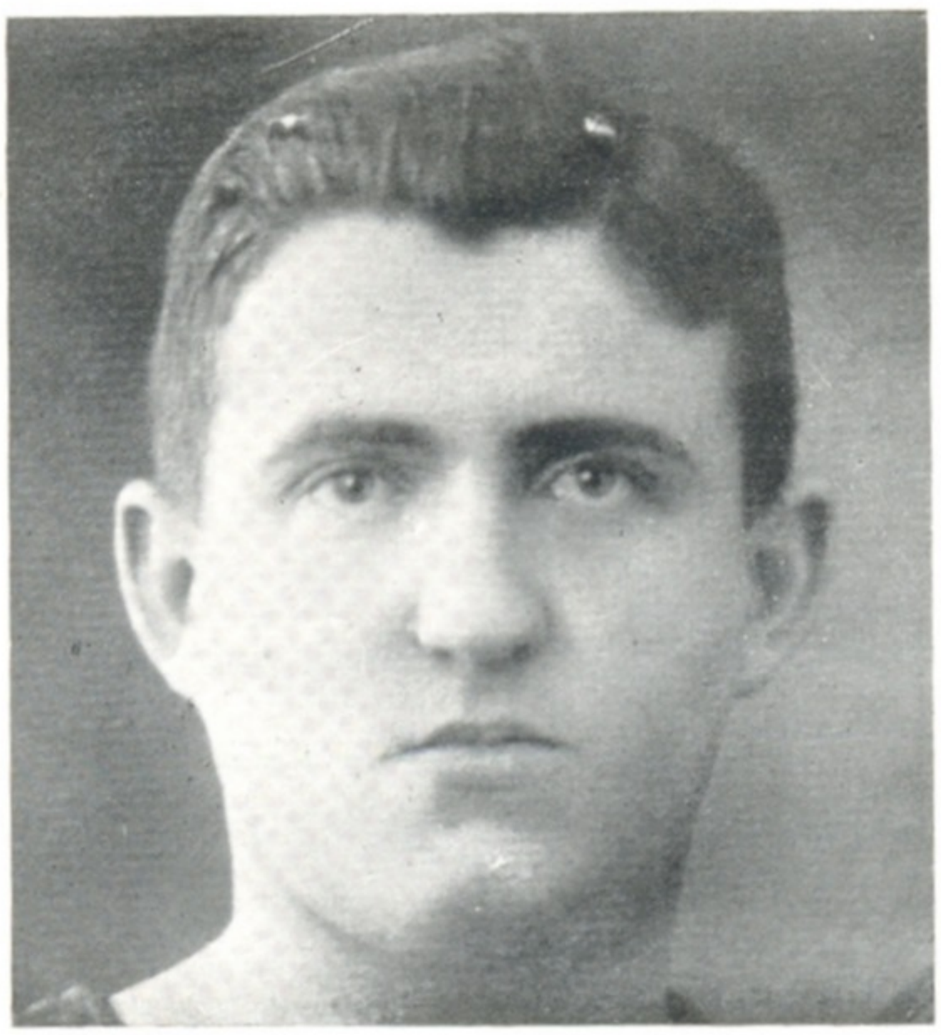
A kupagyőztes pólócsapat

csapatot is, amely a bajnokság és díjak elnyerésével mutatta be tudását és ambicióját: Barta, Wagner, Barna, Kövess, Halassy, László, Németh, Bozsi voltak a csapat tagjai, akik amellett, hogy ezt a nagyteljesítményű szezónt végigjátszották, sőt Halassy és Németh minden válogatott mérkőzésen is szerepelt, Iczkovits Ármin főpénztárosunk vezetésével hét mérkőzéses német túrát is bonyolítottak le, mely hét mérkőzés alatt 107 gólt lőttek ellenfeleik hálójába, ami mérkőzésenként átlagos 15 gólos győzelmet jelent. Egy prágai és egy bécsi kirándulásra is maradt idő, itt nemcsak a csapatokat, de még a bírák nyomását is legyőzték. De nem áll meg a lendület és 1931-ben még példátlanabb magasságokban leng az UTE úszósportjának lobogója.

Úszóink és pólózóink a párisi Európa-bajnokságokról 5 Európa-bajnokságot és egy harmadik helyezést hoztak haza és részesei voltak a magyar tudás, a magyar akarat eddig és ezután példanélküli diadalának, amelyet Franciaország fővárosában, az egész világ szeme előtt és figyelmével vívtak ki. A mi fiaink, Halassy, Németh, Szabados, Bozsi, Barta és Nagy Károly voltak ennek a nagy magyar diadalnak legfőbb részesei. Vissza kell

emlékeznünk az emberek könnyes boldogságára, amikor a mi fiúnk, Halassy Olivér azt a bizonyos 1500 méteres párisi Európa-bajnokságot szerezte meg 5 mérkőzés fáradtságával testében, túl egy gyilkoló 1500 méteres előfutamon, már egy Európa-bajnoki éremmel birtokában, Európa legjobb hosszútávúszói ellen, hogy energiájának, lelkierejének, UTE-ista szívének teljes kihasználásával, a magyar úszósportnak minden idők egyik legnagyobb és legdicsőségesebb sikerét arassa le. Megnyerte az 1500 méteres Európa-bajnokságot, élete legjobb idejét úszva ki és táv közben az összes hosszútávú magyar rekordokat megjavítja. Az ő győzelme aratta Pesten a legnagyobb szimpátiát, ennek a nem várt győzelemnek örültek legjobban az emberek és a tourellesi Stadion sok ezer francia nézője is önfeledten ünnepelte ezt a nem is egyenlő fegyverekkel küzdő bajnokot, aki 300 méteres öldöklő finish után fej-fej mellett küzdve, lelkierejének legvégső megfeszítésével győzte le a franciák büszkeségét, a nagy Tarrist, s az olaszok kiválóságait Costolit és Perentint. De a többiek sem hagyták magukat Párisban. Németh János egyik legfőbb részese volt a magyar vizipólógyőzelem kivívásának, aki mellett Barta István és Bozsi Mihály is tagjai voltak a diadalmas vizipólócsapatnak, az óriási fejlődésen keresztülment Szabados László eddigi eredményeit messze túlszárnyalva az

Bozsi Mihály

Európa-bajnok 4×200 méteres staféta legjobb idejét elért tagja lett. Nagy Károly, akit pedig betegsége erősen visszavetett formájában, a 100 méteres hátúszásban Európa-bajnoki harmadik helyezést ért el. Vizipólócsapatunk idehaza is meg tudta védeni elsőségét, másodszor nyertük akkor a bajnokságot pontveszteség nélkül, sőt elérte csapatunk a példa nélkül álló bravurt, hogy a pólóbajnokság mellett a Magyar Kupát is Ujpestre hozta. A válogatottak mellett Barna, Kaufmann, Vágó és László Miklós játszottak szép sikerrel. De az ifjúsági bajnokságot is megnyertük, az újonc-díjban is elsők lettünk és csupán a szövetség-díjban kerültünk a második helyre. Az úszók közül Halassy három egyéni bajnokságot nyert, Hild kettőt, folyamcsapatunk is első lett a bajnokságban és megnyertük az első hölgybajnokságot is Szász Magda révén, a 200 méteres mellúszásban. A 8 budapesti bajnokság közül ismét hatot hoztunk haza, Gyóji a 800 méteres ifjúsági gyorsúszásban, Kovács György pedig a 100 méteres ifjúsági hátúszásban lett bajnok. Sőt az először kiírt összetett Balaton-távúszás első helyét is nekünk hódította el Jakab János.

Az olimpiász idejében, ha lehet, növelték úszóink eddigi dicsőségeiket. Amellett, hogy vitéz Halassy Olivér, Németh János, Barta István és Bozsi Mihály az olimpiai győzők klasszikus babérkoszorújával és Szabados László az olimpiai helyezés dicsőségével tért haza, volt időnk arra is, hogy itthon és külföldön más gyönyörű eredményeket érjünk el.

1932-ben megnyerjük, a vizipólóbajnokság mellett, az összes vizipólóra kiírt és elérhető vizipóló díjakat, a magyar kupát, az ifjúsági bajnokságot, a szövetségi díjat és az újonc-díjat is. Változás csupán egy van a csapatban, hogy Kusinszky György az új kapus, ez a fiatal, kitűnő sportolónk, akiről szintén még majd sokat hallhatunk. Ebben az időben 5×7, vagyis 35, tartalékkal együtt kerek 40 olyan vizipólójátékosa volt az egyesületnek, akik kategóriájukban a legjobbaknak bizonyultak. Hatalmas munka, a tömegnevelésnek, a jövőről való gondoskodásnak, a szisztematikus előkészítésnek a legnagyszerűbb bizonyítéka ez. Már teljesen magunkhoz hódítottuk a gyorsúszó hegemóniát, mikor először megnyertük a 4×200 méteres gyorsúszás bajnokságát is. De megnyertük az úszásban az összes többi csapatbajnokságot is. Halassy és Hild két-két, Gyóji és Jakab egy-egy bajnokságot hozott Ujpestre. És először tűnik fel egy egészen

fiatal kis lány az ifjúsági versenyek mezőnyében, aki aztán végig nyeri minden versenyét, Biró Ági, aki a 100 méteres ifjúsági egyéni bajnokságot is haza hozza. Szász Magda ugyanez évben nem nyert bajnokságot, de a válogatottság dicsőségét megszerezte. Úszóink ez évben összesen 119 első, 86 második és 81 harmadik helyet értek el és a pontstatisztikában évek óta elfoglalt első helyüket 2300 pontos olyan teljesítménnyel érték el, hogy a két utánuk következő egyletnek összevéve sem volt annyi. Egy év alatt nem kevesebb, mint a Las-Torres-, Balaton-, Herendi-, Komjádi-, Karkas-, Hangya-, Honvédelmi miniszter-, Germania-, báró Wolfner-, Diana-, báró Fürstenberg-vándordíjakat hoztuk haza. A 200 működő taggal biró szakosztály gárdájában igen reményteljes ifjúságiak is vannak.

1933-ban azután már ott tartunk, hogy nagyszerű szénior-gárdánk mellett, a szakosztály régi tagjai, mint amatőr-trénerek egy új korosztályt nevelnek, amely majd hivatva lesz, az ezeket a gyönyörű sikereket elért úszókat pótolni. Kárpáti Nándor mellett Körösi Jenő, Kraut Pál, Wilheim László és nem utolsó sorban a még mindig hallatlanul aktív tb. elnök Szücs János, vezetik ezeket a kis embereket és oktatják a versenyzés fortélyaira. Természetesen ez a munka egy esztendő alatt nem termelheti ki gyümölcsét, bár az ifjúsági fiú- és gyermekversenyek mezőnyében igen sokszor találkozunk már UTE-isták neveivel. — A szénior-úszók sem maradtak el az előző év teljesítményei mögött, a vizipólósok negyedszer is megvédték a vizipólóbajnokságot, harmadszor védik sorrendben a magyar kupát és megnyerték az ifjúsági pólóbajnokságot. Úszóink közül vitéz Halassy Olivér ebben az évben úszóversenyeken ritkábban szerepelt s ennek tulajdonítható, hogy bajnokságai közül csak a folyambajnokságot védte meg. Az 1500 méteres gyorsúszóbajnokságot azonban egy másik UTE-ista, Gyóji Miklós hozta haza. Mellúszásban Hild László elnyerte mindkét magyar bajnokságot és visszahódította régi pozicióját Nagy Károly is, aki a 100 méteres hátúszóbajnokságban aratott diadalt. Nemzeti bajnokságot nyertünk ezúttal a műugrásban is, amelyet Kovács Ferenc hódított el. Magyarország vegyes-stafétabajnokságát Hild László, Nagy Károly és Szabados László, 4×200 méteres gyorsúszóbajnokságát Boros, Bozsi, Szabados, Halassy, a folyamcsapatbajnokságot Halassy, Bozsi, Nagyiványi, Jakab és Kormuth, a Balaton-bajnokságot Gyóji, Jakab és Kormuth hozták haza. Vizipóló baj-

nokcsapatunk ebben az esztendőben Kusinszky, Szigeti, dr. Herendi, Halassy, Bozsi, Németh, Vágó standard összeállításban játszik és nyeri mérkőzéseit. Az ifjúsági vizipólóbajnokságot Hoffmann, Krajnyák, Szigeti I., II., Lázár, Jónás és Gecsőből álló csapatunk nyeri meg. Természetesen a már nagy versenyző Szász Magda mellett a kis Biró Ági aratja egyremásra sikereit, akik mellett, mint a szakosztály tudásban harmadik legjobb hölgyúszója, Weinstein Ilona is szép sikereket ér el. Ezek voltak ennek az évnek belföldi sikerei. Külföldön mindjárt a szezon elején Bozsi, mint a magyar válogatott utánpótlás válogatott csapatnak kapitánya résztvett a dicsőséges németországi vizipóló túrán, a Budapest—Magdeburg mérkőzésen Halassy, Németh, Bozsi és dr. Herendi voltak a szereplő és egyben diadalmas UTE-isták, az év minden reprezentativ vizipólómérkőzésén Halassy, Németh és Bozsi voltak a győzelem legfőbb részesei, de a legnagyobb eredményt, az Európa—Magyarország közötti vizipólódiadalt, amely az úszósportnak 1933. évi legnagyobb teljesítményét képezte, ugyancsak UTE-isták, Halassy és Németh verekedték ki. Rajtuk kívül Hild László, Nagy Károly, Szabados László és Kovács Ferenc vettek részt, mint Magyarország reprezentánsai a magyar—német és a magyar—olasz válogatott úszómérkőzéseken. Hatalmas utat tettek meg a fiúk Franciaországban és Jugoszláviában, melynek folyamán hatalmas fölénnyel nyerték min-

Az UTE úszói és pólózói Raguzában, 1933.

Kis Zoltán, az egyesület mai ügyvezető-alelnöke.

den mérkőzésüket, a külföldön is mindenütt tudásukkal és viselkedésükkel legnagyobb szimpátiát és sikereket érve el.

A következő 1934. év is éppen ily siker- és eredménydús. Vitéz Halassy Olivér ugyan az egy folyambajnokságon kívül, melyet nagy fölénnyel nyert meg, más úszóversenyen nem indult, s így az ő győzelmeivel ezidén nem gyarapodott győzelmeink száma, de a többiek még az előző esztendőknél is jobban megállták helyüket. Magyarország 100 és 200 m mellúszóbajnokságait ismét megnyerte Hild László, aminthogy Nagy Károly is bajnok lett a 100 m hátúszásban és első a 200 m hátúszóbajnokságban is. A hosszútávúszók még Halassy távollétében is szépen szerepeltek és Bozsi, Gyóji és Nagyiványiból álló csapatunk megnyerte Budapest 3×1000 m csapatbajnokságát, mely verseny második helyezettje ugyancsak az UTE B) csapatja lett. Gyóji Miklós és Jakab János a hosszútávú úszóbajnokság során értek el értékes helyezéseket, nem kevésbé a Boros, Nagyiványi, Szabados, Jakabból álló 4×200 m stafétacsapatunk, mely hatalmas küzdelem után szorul a második helyre. Ugyancsak második helyet ért el Szabados László a 200 m gyorsúszóbajnokságban. Hölgyeink közül Szász Magda ismét magyar bajnok lett a 200 m mellúszásban, Biró Ági, Vitál Bella, Fekete Mädy és Polgár Eta is szép eredményeket értek el. A folyambajnok-

sági verseny teljes fölényünk jegyében folyt le és annak Halassyn, mint győztesen kívül, másodiknak beérkező úszója is a mi versenyzőnk, Bozsi Mihály volt. A bajnokcsapat további tagjai Gyóji, Nagyiványi és Jakab voltak, aminthogy a hölgyverseny első befutója is UTE-ista, Szily Ilonka volt. Nagy eredménye volt az esztendőnek Hild, Nagy, Boros stafétánk 100+100+100 m vegyes stafétában felállított új országos rekordja.

Pólózóink ezuttal újból megismételték azt a bravurjukat, hogy az Úszószövetség által kiírt minden vizipólódíjat, szám szerint hatot, kivétel nélkül hazahozták. A magyar bajnokság, Magyar Kupa, ifj. bajnokság, Komjádi kupa, Szövetségi-díj és Újonc-díj az állomásai ennek a diadalútnak.

A szakosztály legjobbjai még mindig természetesen a két kiváló extraklasszis játékos, Németh és Halassy voltak, akikhez azonban nagyszerűen felfejlődött Bozsi és Kusinszky is. Mind a négyen a válogatottság kitüntetésében részesültek és Magdeburgból mind a négyen Európa-bajnokságot hoztak haza. De mellettük állnak a fejlődésképes fiatalok, akik bizonyos, hogy megfelelő utánpótlást fognak képezni. Hogy milyen munka folyt ez évben is szakosztályunkban, bizonyítják a belföldi kitűnő eredmények mellett azok a sikerek, melyeket a diadalmas francia—spanyol túrájukon ez évben is elértek.

Ez tehát az úszószakosztály dicsőséges 10 esztendejének története. Változatlan szeretettel áll a szakosztály vezetősége hosszú idők óta az élen, percre sem lankadó energiával és szeretettel. Kis Zoltán és dr. Tichy Henrik a főmozgatói a szakosztály hatalmas gépezetének, melynek további hasznos vezetői Kárpáti Nándor, Somló Samu, Körösi Jenő, László Miklós, Kraut Pál, Erős Géza, akiknek élén, mint az egész gépezet legfőbb vezetője báró Wolfner András áll. Őhozzá bármikor fordultak segítségért a szakosztály vezetői, mindig a legszívesebben állt rendelkezésükre. A vezetők munkateljesítményét pedig a legszebb eredményekkel jutalmazták meg derék versenyzőink.

V Í V Á S

Talán a legelsők között voltunk Magyarországon, akik ennek az izig-vérig magyar sportnak az üzését felvettük programunkba és vívószakosztályunk már megalakulásunk évében, 1885-ben is intenzíven működött. 1901-ben már országos versenyt is rendeztünk, amelynek első három helyezettje — ami vívóversenyeken ritkán fordul elő, — egyesületünkből került ki, Pásztor Sándor, Vágó Miksa és Grünbaum Ede személyében, akiket ebben az időben egy, akkor már nagyhírű olasz tréner, Toricelli vezetett be a vívás művészetébe.

A háború után, 1921-ben néh. Jávorszky Kázmér ezredes vette kezébe a vívószakosztály vezetését és akkor Glanzmann katonai vívómester vezette az UTE-isták tréningjeit, amelyeknek legszorgalmasabb látogatói: dr. Simkó Gyula, Rossini Domokos, Steiner Sándor és még néhány ambiciózus vívó voltak. Jávorszky után dr. Sándor István főorvos vette kezébe az UTE-vívók ügyét és ő helyes felfogással az ujpesti diákság sorában kezdte meg a vívás népszerűsítési munkáját, ezzel akarván megnyerni az eredményes működés alapját. Kisebb versenyek, kisebb helyezések jelzik az UTE vívószakosztályának útját egészen az 1933-as esztendőig. Ekkor jelentkezik egyesületünkben Kabos Endre, a kiváló olimpikon Európa-bajnok. Ettől az időponttól kezdve már találkozunk az UTE-ista vívókkal a nagy versenyek döntőiben és mindjárt ebben az évben Kabos, Erdélyi, dr. Verebes, Hoffmann, Kivovics és Lindmayerből álló csapatunk megnyeri a harmadosztályú kardcsapatbajnokságot.

A szakosztályt ebben az évben maga az elnök, Aschner Lipót vezeti, aki mellett ifj. Bocsák László és Deák Lajos dolgoztak a szakosztály sikeréért. A következő 1934-es év azután meghozta azokat a sikereket, amelyek ezt

Az UTE vívócsapata. (Középen mesterünk: I. Santelli)

a szakosztályt egyszerre a legeredményesebb szakosztályaink egyikévé tették.

Kabos Endre a Varsóban tartott Európa-bajnokságok megnyerésével és Erdélyi Jenő Európa-bajnoki 4. helyezésével, valamint Kabosnak és Erdélyinek az Európa-bajnokságot nyert csapattagságával olyan eredményt mutattunk fel, amely ezt a fiatal gárdát az 1934. esztendő egyik legeredményesebb szakosztályává avatta. Emellett Kabos—Erdélyi—dr. Verebesből álló csapatunk Olaszországban is gyönyörű túrát tett meg, mindenütt dicsőségesen, a magyar vívás és az UTE-vívók nagyszerű erejét hirdetve. Ugyancsak gyönyörű eredmény volt Kabosnak a stockholmi nagy nemzetközi versenyen Európa legjobb vívói között hármas holtverseny után hősies küzdelemben elnyert első helye. De ezek mellett Hidas, Tabajdy, Rajna, Sikos, Vitéz, Lantos is kiváló versenyzők, akik versenyeken már szép helyezéseket érnek el. Közben akadtak a szakosztálynak kiváló és lelkes új vezetői Záborszky Rezső, Percy Egon személyében, akik az elnököt felváltották szakosztályvezetői tisztében s minden igyekezetük odairányul, hogy az ő szellemében, az általa megkezdett és kijelölt úton vezessék a lila-fehér vívógárdát a további dicsőségek és magasságok felé. — Az ő sportszeretetük és versenyzőink tehetsége biztos záloga az UTE-vívók jövő sikereinek és eredményeinek.

J É G S P O R T

Szakosztályaink közül talán a legrövidebb életű jéghocky szakosztályunk volt, amely alig két esztendős működés után, a mostoha viszonyok és a téli időjárástól való függése, illetőleg annak bizonytalansága miatt kénytelen volt, egyébként szépen induló pályáját befejezni.

Ez a szakosztály 1930-ban alakult meg és mint minden sportágban Ujpesten, olyan eredményeket értünk el, amelyekkel majdnem komoly versenytársai lehettünk régi és műjégpályával, vagy a műjégpályán tréninglehetőséggel rendelkező, tehát feltétlenül kedvezőbb körülmények között dolgozó fővárosi csapatoknak. A csapat legjobb játékosa kiváló tennisze-

zőnk, egyébként minden sportágban legelsőrangú tehetségünk, Aschner Pál volt. Mellette éppen olyan lelkesedéssel dolgoztak a többi fiuk is: Leiner Pál, Leiner László, Roth István, Czuri István, Dési György és Messó Antal. Sajnos, a gazdasági viszonyok lehetetlenné tették és lehetetlenné teszik még ma is, hogy műjégpálya alapítására még csak gondolni is merjünk s mivel ahhoz, hogy komoly szerepet tudjunk játszani, ebben a sok gyakorlatot igénylő sportágban műjégpálya feltétlenül szükséges lenne.

† Maros Oszkár

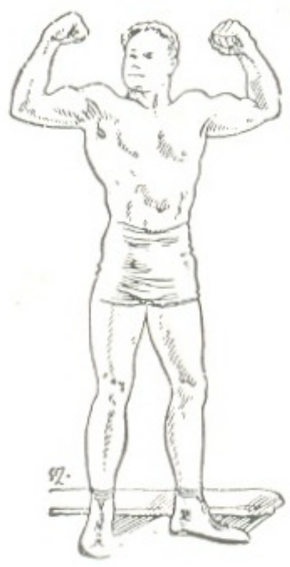
Langfelder Ferenc

PROFESSZIONALISTA FUTBALL

Az 1920-as évek állandó futballproblémája volt az álamatőrség kérdése. A régi tradiciókban, a színtiszta amatőr felfogásban nevelkedett sportkörök sehogysem nézték jó szemmel a futballjátékosok támogatását, még akkor sem, ha ez csupán közvetett úton történt. Amikor azonban a gazdasági viszonyok leromlásával az aréna hőseinek nélkülözniök kellett, akkor még az ortodox amatőr hitvallás hívei is gondolkodóba estek.

A magyar futball lassanként a nép szórakozásává alakult. A szórakoztatók a futballisták voltak. Ezeknek pedig nem mindennapi tudást kellett a pályára magukkal vinni. A nép jó játékot várt. A jó játék viszont sok gyakorlatozást és jó táplálkozást igényelt. Ehhez pedig, miként a háborúhoz, három dolog kellett: pénz, pénz és pénz! Ezek a tények és a háború utáni mentalitás szükségszerűleg tenyésztette ki az álamatörizmust.

A magyar labdarugás vezetőinek tehát választani kellett: külföldi mintára szemethúnyni a sportolók támogatása felett, vagy pedig bevezetni a nyilt professzionalizmust. Azt jó előre látta minden gondolkozni tudó vezető, hogy az őszinte és becsületes professzionalizmus bevezetése után, a nemzetek nagy versenyén, háttérbe kerülünk a megalkuvó külfölddel, amely ehhez a kényes kérdéshez nem mer hozzányulni és az eseményeknek szabad folyást engedett. Nehéz volt hát a döntés és sokáig vajúdott. Ámde a közvélemény, a sport felsőbb hatósága és a nagy konkurrenciában alulmaradottak, no meg a köntörfalazást elviselni sehogysem tudó magyar jellem, sürgették a megoldást, amely nem is lehetett más, mint az amatőr és professzionalista labdarugás kettéválasztása.

1926 tavaszán tehát hivatalosan is kimondották a professzionalizmus bevezetését, megalakították a professzionalista labdarugók alszövetségét és

természetesen megalakultak az új profiegyesületek is. Hogy helyes volt-e a kettéválasztás, annak elbírálása nem ide tartozik. De a történetírás nem ismer kíméletet és őszintén megállapítja, hogy a nagy cél, az amatörizmus tisztasága a másik oldalon, nem lőn teljességében elérve. A baj azonban nem jár egymagában. Anyagi vonatkozásban is rosszul kalkuláltak a reformerek. Délibábos perspektívát festettek a profi futball egére és túldimenzionálták az egészet. Emellett, vagy talán ennek következtében, nagy adókat varrtak a fiatal professzionalizmus nyakába, nem csoda tehát, ha a délibábos álmok szertefoszlottak és a magyar hivatásos labdarugás csakhamar az anyagiakkal való küzdelmes harcra kényszerült, amelyből a kivezető utat egy-két áldozatkész sportbarát tudta csak megtalálni.

Az UTE vezetői azon kevesek sorába tartoztak, akik előre meglátták az eseményeket, megérezték a jövőt. Mégis az a felfogás győzött, hogy ahol a kék-fehér, meg a zöld-fehér színek megjelennek, ott a lila-fehér színeknek is képviselve kell lenni. Megalakult tehát az «UJPEST» csapata.

Az «Ujpest» vezérkara így alakult meg: elnök Aschner Lipót, igazgatóság: Mauthner Zoltán, Szücs János, Hegedüs Miklós és Kiss Zoltán, ügyvezető-alelnök: Maros Oszkár, igazgató: Langfelder Ferenc. — Amint látjuk, ezek

Fogl II Károly

Fogl III József

Borsányi Ferenc

a nevek állottak az UTE élén is, csak természetes tehát, hogy azzal a lendülettel indult meg a munka a profi sportban is, mint aminő agilitás az UTE aranykorát jellemzi.

A kezdeti feladatok megoldása után a csapat szervezésére került a sor. A bázis adva volt: az UTE legjobbjai: Fogl II., Fogl III., Beneda, Kelecsényi, Király, Jeszmás, Csontos, Schaller, Szidon kerültek a státusba, akikhez csatlakoztak a röviddel ezelőtt az UTE-hoz átigazolt Borsányi és P. Szabó, valamint a külföldről hazatért Künsztler és az újpesti társegyletektől szerződtetett Péter, Wilhelm I., Reisner, Lutz II. és Lutz III. Ezekkel a nevekkel indult harcba az „Újpest" és első mérkőzését a Stadionban a Vasasok akkoriban nagyszerű együttese ellen, meg is nyerte. A nagy, közel 10.000 főnyi közönség, a káprázatatóan szép küzdelem, a csapat ragyogó játéka nagyban felfokozta az újpesti reményeket és az első bajnoki forduló két pontja már maga programot jelentett: a bajnokság megnyerését. És valóban, amióta profi futball van Magyarországon, azóta ott látni a lila-fehér színeket a bajnokság végküzdelmeiben és vagy maga az „Újpest" a bajnok, vagy csak rajta keresztül érheti el más a büszke címet. A nagy erővel megindult professzionalista kampány új berendezkedést kíván. A Stadion öltözőit átalakítják, modern és higiénikus felszereléseket építenek, az eddig is nélkülözött fürdőmedence csak természetes következménye a hivatásos labdarúgásnak. A tréningek szisztematikus beosztása hivatásos trénert igényelt. A kezdet elején, polgári foglalkozása befejezése után, Fandl Géza amatőr-tréner vezette a gyakorlati órákat. Néhány hét után azonban Pozsonyi Imre, a külföldről hazakerült kiváló mester gondjaira bízták a tréningek vezetését. Az eredmény csakhamar mutatkozott és az 1926/27. évi első professzionalista bajnokságban az „Újpest" csapata a második helyen végzett.

A téli szünet alatt sem pihent a hivatásos labdarúgás. Az „Újpest" 1927. január havában vendégül látta a prágai Slavia nagynevű csapatát és ha a cseh bajnok fölötti első győzelmével értékes sportsikert is aratott, bebizonyosodott hogy a téli időszak hazánkban nem alkalmas futball-mérkőzések rendezésére.

Ennek a bajnoki esztendőnek történetéhez tartozik még az is, hogy az UTE amatőrcsapatában feltűnt Wilhelm II. és Jakube profi státusba került és azóta több alkalommal reprezentatív megtiszteltetéshez jutva, még ma is kitűnőségei a magyar labdarúgásnak. Ugyanekkor került Nagyváradról Újpestre Ströck Albert, aki

nemcsak az Újpestnek, hanem a magyar válogatott csapatnak is éveken keresztül főerőssége volt.

1927 nyarán indult első túrájára az „Újpest" és Spanyolországban nyolc napon belül 5 mérkőzést játszva, öt értékes győzelmet aratott. Ugyanezen a nyáron startolt először az „Újpest" csapata a Közép-európai Kupáért, azonban a Slaviával szemben alulmaradt.

Az 1927/28. évi bajnokság első mérkőzésén új embert látunk a csapatban. Ekkor öltött először lila-fehér dresszt Sternberg László, a csapat mai kapitánya, aki néhány esztendei amerikai szereplése után, ismét visszatért szűkebb hazájába. Mint a legjobb magyar hátvédő, ma is standardtagja és kapitánya a válogatott csapatnak.

Karácsonyra Olaszország felé vezetett a csapat programja és ennek az útnak az volt a jelentősége, hogy azon vett részt először az „Újpest" csapatában Auer István, aki ragyogó karrierjét nálunk abszolválja. A karácsonyújévi túra nagyszerű eredményei az amatőr UTE nagyszerű külföldi

sikereire ráduplláztak. A félelmetes Bologna, a rettegett Juventus (Torino) saját oroszlánbarlangjukban voltak kénytelenek kapitulálni a nagyszerű formára felfutott fiainknak. Hogy ezenfelül Velence, Padua, Lugano és Triest is szaporította a győzelmi sorozatot, az ékesen bizonyítja a csapatnak a legelső európai klasszisba való felfutását.

1928 tavaszán, illetve az 1927/28. évi bajnokságban harmadik helyen végzett a csapat.

A profifutball harmadik esztendejét az átalakulás időszakának lehet nevezni. Pozsonyi Imre helyébe Bányai Lajos került és az új tréner új rendszerének beidegződésével múlott el az 1928/29. évi bajnoki esztendő. Bár a csapat stílusa szemmelláthatóan javult, mégsem végzett jobban, mint az előző esztendőben, be kellett érnie a harmadik hellyel.

Az elmult tél olaszországi sikerei után, csak természetes, hogy a karácsonyi és újévet újra Itália kék ege alatt töltötte a csapat. Alessandria, Firenze és Genova vezető csapatai látták vendégül a lila-fehéreket és voltak kénytelenek kapitulálni az ujpesti fiúkkal szemben.

A csapat kapujában ekkor már Acht Jenő védett és a csatársort Wetzer Rezső vezette rohamra. Hogy milyen eredménnyel, azt ékesen bizonyítja az 1928 tavaszán megtartott budapesti husvéti torna, amelynek keretében az «Ujpest» a kitűnő prágai Sparta ellen 5:2 arányban győzedelmeskedett. Mintha ez a fényes haditény hirnöke lett volna az elkövetkezendő 1929/30. évi bajnoki esztendőnek, az «Ujpest» vezetősége, a professzionalista sportban szokásos módszer szerint, a csapat feljavítására törekedett. Kvasz János lett az új középfedezet és Mészáros Lajos a középcsatár. A megerősített csapat azután be is váltotta a hozzá fűzött reményeket és ez a futballév aranybetűkkel van beírva az «Ujpest» történetébe. Ekkor nyerte meg a csapat a középeurópai Kupát, Magyarország bajnokságát és a genfi tornán a Nemzetek Serlegét. Olyan eredmények ezek, amelyeknek párját a magyar sport történetében hiába keressük. Dícsérő jelzők helyett beszéljenek maguk az események.

A Középeurópai Kupa mérkőzései nyár derekán kezdődnek és ősz végével fejeződnek be. Magyarország, Ausztria, Olaszország és Csehország két-két legjobb csapata vesz részt a küzdelmekben, hogy a győztes Középeurópa legjobb csapata címet nyerje el. Az «Ujpest»-nek első ellenfelül a prágai Sparta jutott, amelyet Budapesten 6:1 arányban, egészen elsőrangú játékkal megvert. Ilyen nagy vereséget prágai élcsapat magyar csapattól még sohasem szenvedett és csak természetes, hogy a cseh fővárosban megtartott revansmérkőzésen a cseh bajnok ezt az előnyt behozni képtelen volt.

A második fordulóban Bécs kedvence, a Rapid állott szemben az ujpestiekkel. Minthogy a Stadionban ugyanolyan gólaránnyal győzött az «Ujpest», mint a császárvárosban a Rapid, a szabályok értelmében harmadik mérkőzésen kellett a döntőbe való jutás jogát megszerezni. Semleges területen, Prágában ütközött meg a magyar és osztrák csapat. Mintegy 30.000 ember volt kiváncsi a nagyszerű színjátékra, amelyet az «Ujpest» 3:1 arányban megnyert és ezzel a Középeurópai Kupa másik ágán már a

döntőbe került prágai Slavia elleni végső küzdelemre kvalifikálta magát. A magyar főváros közönsége ekkor már szívébe zárta az ujpesti fiúkat és az Üllői-úti pályán 20.000 néző tüntető tapsorkánja mellett 5:1 arányú katasztrofális vereséget mért az «Ujpest» nagynevű ellenfelére, a Slaviára. A döntő második mérkőzésre, amelyet Prágában tartottak meg, már felfigyelt egész Európa. És amikor a heroikus küzdelem befejeztével a telefon, távíró és a rádió szárnyán a világ minden tája felé szétrepült az örvendetes hír, hogy a Slaviának, Prágában, a magyar futball reprezentánsai ellen 2:2 arányú eldöntetlen eredménnyel kellett megelégednie, akkor nemcsak Ujpesten, hanem talán Magyarország minden sportszerető hajlékában örömtüzek gyúltak ki. Középeurópa bajnoka, az «Ujpest» diadalmas fiai még Prágában kitűzték az aranyérmeket, amidőn pedig a nagyértékű, hatalmas serleggel befutott vonatuk a Nyugati pályaudvarra, ezrek és ezrek sokasága várta és ünnepelte az ujpesti győzőket.

A nagy diadal jutalmául új világrészbe kapott meghívást a csapat. A görög birodalmon át, a fáraók országába vezetett az «Ujpest» útja és most már Athén, Alexandria, Kairo és Port-Said színes pályáin ünneplik a lila-fehér zászló hordozóit. Mert azt talán külön mondani sem kell, hogy ahány mérkőzés, annyi győzelem.

A nagy világjárás azonban áldozatot is követelt. Egy-két sérült a csapat vesztesége, de helyükbe új nevek kerülnek. Stofián János, Volentik Béla és Dudás Gyula frissítik fel a gárdát. És a gárda győzelemről-győzelemre haladva, megnyerte a magyar bajnokságot. Az utolsó bajnoki fordulón a Stadion közönsége melegen ünnepelte az első futballbajnokság hőseit, akiknek még egy ujpesti viszonylatban példátlanul ragyogó ünnepi vacsorán kell a sikerre poharat koccintani, hogy rövidesen új csaták tűzébe, új diadalok színterére induljanak.

A Népszövetség székhelye, Genf, talán még sohasem látott olyan tömegeket, mint amelyek 1930 nyarán a «Bajnokok Tornájára» egybegyűltek. Ausztria, Csehország, Belgium, Franciaország, Olaszország, Spanyolország, Németország, Hollandia, Svájc bajnokcsapatai, valamint az «Ujpest», a magyar bajnok küzdött a «Nemzetek Serlegéért». Kilenc napon át tartott a lovagi torna és az «Ujpest», Hispánia képviselője, az «Irun» ellen 3:1, a holland bajnok Go-Ahead ellen 7:0, majd az elődöntőben

Svájc bajnoka, a Servette ellen 3:0 arányban győzve, jutott a döntőbe, ahol újra a prágai Slavia várt reá. A cseh bajnok ugyancsak három ragyogó győzelemmel tarsolyában, a Középeurópai Kupában szenvedett vereségéért revansot lihegve, állt ki a döntő küzdelemre, de az ujpesti fiúk életük legszebb játékát játszva, 3:0 arányú győzelemmel szerezték meg hazájuknak a «Bajnokok bajnoka» büszke címet.

A bűbájos kelet édeshangú dalnokai tudnák csak méltóan megénekelni azt a diadalmámort, amellyel Budapesten fogadták a győztesek győzőjét Európának abban az időben kétségkívül legelső futballcsapatát, az «Uj-

pest»-et. Cím és rang, érdemrend és fejedelmi elismerés nem jutott osztályrészül a magyar sportkultúra legnagyszerűbb katonáinak, de ennél többet, sokkal többet kaptak: a nemzet elismerését, a sporttársadalom hálás szeretetét. A sporttörténelem pedig e helyütt, az utókor számára örökíti meg azok nevét, akik Magyarországnak ezeket a sorozatos nagy sikereket megszerezték.

Az «Ujpest» csapatának «triple event»-ját a következő játékosok harcolták ki: Acht Jenő kapus — Fogl III., Dudás Gyula, Kővágó Károly hátvédek — Borsányi Ferenc, Kvasz János, Volentik Béla, Wilheim János fedezetek —

...u nyert díjai

Ströck Albert, Auer István, Mészáros Lajos, Wetzer Rezső, Stofián János, Spitz Lajos, P. Szabó Gábor csatárok.

Ha az ujpesti tradiciók szerint minden babér csaknem kizárólag a versenyzőket illeti meg, mégis «a győzelmek esztendeje» tengernyi sikeréből oroszlánrész jár ki az Ujpest akkori ügyvezető alelnökének, boldogemlékezetű Maros Oszkárnak. Az ő kivételes, vezetésre hivatott képességei, örök mozgékonysága, mindenre kiterjedő figyelme, nagykoncepciójú elgondolásai és áldozatkész szerető gondossága, meleg baráti szíve, valósággal letéteményese volt a nagy sikereknek.

De ugyanilyen elismerést érdemel Arányi Árpád, aki abban az időben még csak mint az igazgatóság egyszerű tagja, páratlanul áldozatkész, fáradságot és munkát nem kímélő, örökmozgó és örökkön harcoló, lelkes munkása volt az «Ujpest» minden ügyének. És ma, mint társelnök — ha ugyan lehetséges — még fokozottabb energiával és páratlan agilitással szolgálja a csapat érdekeit.

A történelem parancsának teszünk eleget, amidőn az 1929/30. évi példátlan sikerek befejező részében dícsérettel emlékezünk meg az «Ujpest» igazgatójáról, Langfelder Ferencről, aki, mint a csapat lelke-mozgatója, egy emberöltőn át érdemes katonája a lila-fehér színeknek.

Végül elismeréssel kell adóznunk a győzelmes esztendő kitűnő trénerének, Bányai Lajosnak is, de a fiúk mellett állt és áll Somló Sándor is, aki ugyancsak nagy odaadással munkálkodva részese a sikereknek.

A futballsport végnélküli küzdelmei nem ismernek megállást és alighogy hazatértek Genfből a legények, máris új erőpróba várt reájuk. Olaszország bajnoka, pihenten, jól felkészülve érkezett a magyar fővárosba, hogy a Középeurópai Kupa újabb csatáinak első ütközetét vívja meg a magyar bajnokkal. Nyári, égető hétköznap délután volt és mégis 20.000 ember jelent meg a Hungária-úton, újabb magyar diadalra szomjúzva. Azonban, mint minden, a sikerek végesek. A holtra fáradt, országokat, földrészeket átutazott «Ujpest» kikapott a talján daliáktól. 4:2 volt a vereség aránya és öt nap mulva a reváns Milanóban! A hamar felejtő sportközönség nem nagy reménységgel bocsátotta útjára a csapatot, mert szinte lehetetlennek látszott olasz földön a csorba kiköszörülése. És mégis! Az ujpestiek úgy látszik akkortájt a lehetetlenre is képesek voltak: Milanóban legyőzték

Itália bajnokát, az Ambrosianát, ugyancsak 4:2 arányban. A szabályok parancsolta 3-ik mérkőzés semleges színhelye Bern volt, de itt 1:1 volt az eredmény és negyedszerre a sors Milanónak kedvezett. Hogy ezen a találkozón, a «milanói pokolban» 5:3-ra az Abróziana győzött, mitsem von le abból a huszáros bravurból, amelyet az ujpestiek az első milanói mérkőzés megnyerésével elértek.

Ilyen ragyogó teljesítmények után köszöntött be az 1930/31. bajnoki esztendő és azt már nyilván mindenki természetesnek találta, hogy az «Ujpest» megvédte bajnokságát és másodszor is megszerezte a magyar bajnoki címet. Karácsonykor és újévkor Franciaországban szerepelt a csapat. Kétszer is bevette a világ fővárosa, Páris büszke várát és Le-Havreban is győzött.

A sikerek szárnyán ismét új földrész felé repült a csapat. A jobbtól vereséget szenvedni nem szégyen és bizony Montevideoban a világbajnok uruguayi labdaművészekkel szemben nem termett babér az ujpestieknek. A duplabajnok «Ujpest» presztizsén azonban nem esett csorba. 1931 karácsonyára már újra Milanóba hívja az Abrosiana. És az olasz bajnok már 4:0-ra vezet, amikor az ujpestiek egy újabb huszárcsinnyel 4:4-re állítják az eredményt. Újév után Berlin, Lipcse és Drezda nagy csapatai ellen győzedelmeskedik az «Ujpest».

Az 1931/32. évi bajnokságban, talán csak a statisztika változatossága kedvéért, a bajnokság második helyével kénytelen beérni a csapat, amely 1932 májusában új országot hódít meg. Hollandiában arat sorozatos győzelmeket. A Középeurópai Kupa első fordulójában azonban a bécsi I. Viennával szemben alulmarad. A szezón végén Bányai Lajos 4 esztendei munkásság után elhagyja sikerei színhelyét.

Az 1932/33. bajnoki esztendőre már Tóth István mesteri keze alatt készül a csapat. Az őszi bajnoki mérkőzések még nem kecsegtetnek sok reménynyel, de már a karácsonyi nagy diadal, a világhírű Barcelonának a katalán fővárosban való kettős legyőzése (4:0, 3:1), valamint Antibes, Ulm és Pforzheimban aratott nagy diadalok már a legszebb jövővel biztatnak. 1933 husvéti ünnepén Kopenhágából tér ujabb kettős győzelemmel haza a csapat, hogy azután tavasz végén a Ferencvárost legyőzve, megnyerje az 1932/33. évi bajnokságot

1933 szeptember havában a Slavia jubileumi tornájára invitálta meg a magyar bajnokot, amely újra legyőzi Csehország bajnokát. Karácsonykor Északafrikába vezet a túra útja. Marokkó, Algir és Casablanca csapatai fölött fantasztikus gólarányú — 7:0, 13:0, 18:0, 16:1 — győzelmek születnek, de a túra legértékesebb eredménye az a 2:1 arányú győzelem, amelyet Algirban az új középeurópai bajnok, a bécsi iskola nagymestere, az Austria ellen aratott az «Ujpest». 1934 tavaszán további győzelmek sora következik, a csapat negyedik bajnoksága már-már biztosnak látszik, amidőn külső körülmények érdemtelenül ragadják ki kezéből a pálmát és be kell érnie a második hellyel.

A Középeurópai Kupában a bécsi Austriát otthonában és Ujpesten is megverik a lila-fehérek, az olasz bajnok Juventus azonban megakadályozza a továbbjutást, bárha Torinóban eldöntetlen az eredmény.

A most folyó 1934/35. évi bajnoki küzdelmek elején az önkéntes elhatározásából távozott Tóth István helyett Jánosi Béla vette kezébe a csapat sportbeli oktatását. Munkájának legszebb dícsérete, hogy ősz végén első helyen végzett a csapat és téli túráján, Portóban, a Ferencvárost 5:2 arányban legyőzte.

Az «Ujpest» ragyogó eredményeiből ennyi a multé. A többi a jövőé. És hogy ez a jövő reményteljes, annak biztosítéka az a tény, hogy az «Ujpest» kormányát — a korán elhúnyt Maros Oszkár kivételével — ugyanazok a férfiak irányítják, akik a megalakulás óta diadalról-diadalra vezették a csapatot.

*

Valamennyi szakosztály munkájának tükörképét adja az a részletes leírás, amely az UTE utolsó 10 évének csoportosított története s amelyet a bevezetőben úgy jellemeztünk, hogy egy negyvenéves törzsből kisarjadt lombsátort fogunk az olvasó elé tárni. Ezen lombsátor alatt ül össze most az 50 éves UTE valamennyi híve, tagja, Ujpest város valamennyi sportért rajongó, lelkesedő polgára és büszkeséggel tekintenek fel erre a nagyszerű alkotásra. És miként a fővárosi ember büszkeséggel mutatja a Margitszigetnek azt a fáját, amely alatt a nagy magyar költő, Arany János ült öregségének minden napján, ahogy az országnak számos más vá[illegible] büszkén emlékezik meg hosszúéletű, szebbnél-szebb platánjairól [illegible]é

ugyanúgy büszke valamennyi újpesti sportoló és sporthívő az UTE hatalmassá megnőtt faóriására. Mert ennek a fának ágai évről-évre, napról-napra dúsabbak, napról-napra több gyönyörűséget szereznek, mindig több és több kiváló sportolót gyűjtenek lombsátruk alá. És az idegennek, aki e városba téved, szintén fel kell hogy tűnjék az a széles skálájú, nagyszabású sportélet, mely ebben a városban a lila-fehér színek égisze alatt kifejlődött. S midőn eltávozik körünkből, magával kell hogy vigyen egy élményt, egy felejthetetlen benyomást arról, hogy van ennek a megcsonkított magyar nemzetnek egy, a fővárostól elnyomott, viszonylag kis városa, melynek olyan fejlett sportkultúrája van, amelyre büszke lehetne a művelt nyugat nagy kultúrnemzeteinek bármelyik fővárosa is. És elviszi innen ezt a hírt a széles világba, ahol a sport millió lelkes híve és barátja megtanulja megismerni és megbecsülni a magyar sportot és annak ezt a sok dicsőséget hozó újpesti fellegvárát. Ha sok ilyen és ehhez hasonló sportvárosa lesz ennek az országnak, amelyik területben és lélekszámban ma sajnos a nagyoktól igen messze van, de kultúrájában, nemes tulajdonságaiban sok nagy nemzetet megelőz, akkor mihamarabb ki fog sarjadni s be fog teljesülni minden magyar ember leghőbb vágya: a magyar igazság feltámadása.

H A L O T T A I N K

Amikor 1914-ben megfújták a nagy riadót és elhangzott a harcba hívó szó, a mi tagjaink is rendre odaálltak a küzdő sorokba és közülük sokan életü ket áldozták a hazáért, a becsületért.

A nagy világégés után, a visszatért gárda tagjainak gyülekezőjénél bizony sok jóbarát hiányzott. Hősi halottai emlékét az egyesület hűségesen meg· őrzi és a Stadion falába ékelt márványtábla hirdeti örök időkre minden UTE-ista kegyeletét.

Erre a táblára van bevésve Besenczy Mihály, Dorn György, Neumann Alfréd és Vermes Imre neve, akik a háborút közvetlen megelőző időben az UTE első labdarugó csapatának voltak főerősségei. Emmerling József és Bodnár Lajos halála a fiatal úszószakosztálynak voltak nagy veszteségei. De a többiek: Bauer Béla, Braun Nándor, Bálint Oszkár, Budai Sándor, Deucht Jenő, Fogl Rezső, dr. Gerő István, Goda Géza, Gömöri Pál, Lévai Elemér, Lőbl Zoltán, Marmorstein Simon, Nasser Elemér, Perl Jenő, Porzsolt Imre, Rozmann Antal, Statocsny Emil, Szabó Árpád, Szidon Vilmos és Wenger Ferenc mind hűséges katonái voltak a lila-fehér színeknek. És ott olvasható Schweiger Vilmos neve is, aki az UTE 1914. évi tisztikarához tartozott és mint daliás honvédtiszt indult a nagy csatába.

*

A halál azonban a békeidőkben sem kímélte meg az egyesületet. Az 900-as évek kezdeti fejlődésének harcos katonái, Terbe Gerő, Rottenburg Gusztáv, Schön Jenő, Schön Sándor és Bier Dezső, nem sokkal élték túl a ·egújhodás időszakát. Még 1908-at írtak, amidőn egy borzalmas tűzvész ldozata lett Ladányi Dezső vegyészmérnök, az ujpesti labdarugás fanatikus apostola, aki a futballszakosztály felvirágoztatásában szerzett hervadhatatlan érdemeket.

És itthagyott bennünket Ehrenwald László, az UTE «Laci bácsija» is, aki mint társelnök, majd elnök, végül mint igazi mecénás volt szerelmese a lila-fehér színeknek, hogy aztán a volt elnökök közül dr. Héderváry Lehel, dr. Kálmán Ödön, Várnay Dezső és Herczfeld Dezső mondjanak örök búcsút az UTE-nek.

A háború után ujjáéledő futballszakosztály harcos vezetője, Weisz Márton, 1925-ben mondott búcsút a földi életnek.

1928-ban költözött el az élők sorából a magyar labdarugás egyik legizmosabb tehetsége, Schaller József, aki nemcsak az UTE, majd az «Ujpest», hanem több alkalommal a magyar nemzeti tizenegy színeiben aratott soha el nem múló sikereket.

Az 1929. évben kettős csapás érte az egyesületet. Ekkor vesztette el egyik alapítóját, a régi tornászgárda kitűnőségét, később a kerékpárszakosztály lelkes vezetőjét, majd az egyesület alelnökét, Grünbaum Edét. Ugyanebben az esztendőben húnyt el a régi, érdemes futballista Vranák Lajos is. 1930-ban is kettős veszteséget kellett szomorú szívvel elkönyvelni. Dr. Oszmann Mór, az ujpesti mentők igazgató-főorvosa költözött el az élők sorából. Oszmann doktor éveken át az egyesület elnöki tisztét töltötte be és ebben a minőségében is csak barátokat szerzett az egyesületnek. Ez az esztendő vitte el a békeidők kitűnő futballistáját, Szabó Antalt, aki mint főhadnagy került a szibériai hómezőkre és ott szerzett betegségének lett az áldozata.

1931-ben vesztette el az egyesület Jávorszky Kázmér ezredest, az UTE esztendőkön át volt társelnökét, Szidon Rezsőt, a ragyogó képességű balszélsőt, aki a magyar válogatott csapatban is dicsőséget szerzett a lila-fehér színeknek. Salmutter Aladár, a birkózó- és boxsport lelkes harcosa és Bihari Henrik, aki három évtizeden át mint közkatona példás hűséggel szolgált az UTE hadseregében, szintén ebben az évben hagyta el örök időkre őrhelyét.

Talán az 1932-es esztendő mérte a legnagyobb csapást az egyesületre. Ekkor húnyt el boldog emlékű Maros Oszkár, az UTE és az «Ujpest» ügyvezető alelnöke, akinek jelentős része volt abban, hogy a lila-fehér sportolók a magyar testedzés legtekintélyesebb tényezői lettek. Maros Oszkár, mint reprezentáns és diplomata is, soha el nem muló érdemeket szerzett.

MLSz alelnöki székében általános szeretetnek és megbecsülésnek örvendett. Korai halála nemcsak az UTE, hanem az egyetemes magyar sport nagy gyászát jelentette.

Speizer Imre, a kézilabdaszakosztály lelkes vezetője követte nemsokára vezérét, hogy az 1934. évben Jeszmás József, a kitűnő válogatott középcsatár zárja le a gyászos sort.

*

A hősi halottak márványtáblája büszkén hirdeti, hogy az UTE tagjai a becsület mezején, a hazáért vívott szent küzdelemben életüket áldozták, a békeidőkben elköltözött UTE-isták kegyeletes emléke pedig arról beszél, hogy ők is megtették kötelességüket és utolsó leheletükig a testi kultúra rajongó harcosai voltak.

Az oldalszámok mellett lévő rajzokat Szücs Pál rajzolta